

ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော အတ္ထုပ္ပတ္တိ

ဒုတိယပိုင်း

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး

(၁၆)

ရန်ကုန်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဘီအိုင်အေတပ်မတော်ကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းပါသည်။ ဘီအိုင်အေ တပ်မ (၁) ကို ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျကို ဦးစီးစေ၍လည်းကောင်း၊ တပ်မ (၂) ကို ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းကို ဦးစီးစေ၍လည်းကောင်း၊ တပ်မ (၂) တပ်ဖွဲ့ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဗဟိုဌာနချုပ်က ဦးစီးပြီး အထက်ဗမာပြည်သို့ ဆုတ်ခွာထွက်ပြေးနေသော အင်္ဂလိပ်တပ်များကို ဂျပန်စစ်တပ်နှင့် ပူးပေါင်းပြီး လိုက်၍တိုက်မည်။ ရန်ကုန်တွင် ကျနော်၏တပ်သာ ချန်ထားပြီး အောက်ဗမာပြည် ဘီအိုင်အေတပ်ဖွဲ့များကို အုပ်ချုပ်ထိန်းသိမ်းရန်နှင့် ရန်ကုန်တွင် ကျနော်က ဗိုလ်သင်တန်းတခုဖွင့်ပြီး စစ်ဗိုလ်လောင်းများကို သင်တန်းပေး၍ နောင်တပ်သစ်များ ဖွဲ့ရာတွင် ဗိုလ်လောင်းများရရှိအောင် စုဆောင်းထားရန် တာဝန်ပေးပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဘီအိုင်အေတပ်ဖွဲ့များ ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျနှင့် ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်းတို့ ဦးစီးသောတပ်မ (၂) တပ်တို့ အထက်ဗမာပြည်သို့ အင်္ဂလိပ်တပ်များနေရာကသို့ လိုက်တိုက်ရန် ချီတက်ကြပါသည်။

ကျနော်သည် ကျနော်တပ်ကို ရန်ကုန်မြို့ကြည်မြင်တိုင်လုံခြုံရေးကို ကာကွယ်ရန် တပ်စွဲရပါသည်။ အောက်ဗမာပြည် ဘီအိုင်အေရုံးကို ရန်ကုန်တွင် ဖွင့်လှစ်ပြီး တဖက်က ဂေါ်ရာကုန်းတွင် ဗိုလ်သင်တန်းဖွင့်ပြီး သင်ကြားရပါသည်။ ထိုအချိန် ဂျပန်ဗိုလ်မှူးကြီး (ဆူဂူကီး) တို့လည်း ရန်ကုန်တွင် ရှိနေပါသည်။

ထိုအချိန်က ကျနော်အလုပ် အလွန်များပါသည်။ နံနက်ပိုင်းတွင် စစ်ဗိုလ်လောင်းသင်တန်းတွင် ကိုယ်တိုင်သင်တန်းပေးပြီး နေ့လည်နှင့် ညနေတွင် အောက်ဗမာပြည် ဘီအိုင်အေတပ်များ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ကို ဘီအိုင်အေရုံးဖွဲ့ပြီး လုပ်ကိုင်ရသည်။ ညအခါတွင် နောက်နေ့ ဗိုလ်သင်တန်းတွင်သင်ရန် မှတ်စုများ ပြင်ဆင်ရခြင်းနှင့် အလုပ်ကြွေးများကို လုပ်ရခြင်းဖြင့် မအားမလပ်တာဝန်တွေ များပြားလှပါသည်။

ထိုကာလအတွင်းမှာ အောက်ဗမာပြည် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသတွင် ဘီအိုင်အေတပ်များက ကရင်များကို သတ်ဖြတ်ခြင်းဆိုတဲ့ ကိစ္စဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ပါသည်။ ထိုကိစ္စ ကျနော်မှတ်မိသလောက် ယခုပြန်ပြီးရေးသားပါမည်။

ဒီကိစ္စတွင် ကျနော်ဗိုလ်ကျော်ဇော တာဝန်မကင်းခဲ့ပါ။ ဖြစ်ပွားတဲ့နေရာဟာ ဗမာပြည်တောင်ပိုင်း ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ် မြောင်းမြခရိုင်အတွင်းဖြစ်သည်။ ကာလက ၁၉၄၂ ခုနှစ် အလယ်လောက်မှာ ဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်တပ်များက ဂျပန်တပ်နှင့် ဘီအိုင်အေ တပ်တို့ရဲ့ ထိုးစစ်ကြောင့် အိန္ဒိယသို့ အပြင်းဆုတ်ခွာနေချိန် ဖြစ်ပါသည်။ ၎င်းတို့က သူတို့ရဲ့ဆုတ်ခွာမှုကို အထောက်အကူပြုစေရန် ဝါဒဖြန့်ခဲ့တာက တို့မတတ်သာလို့ ဆုတ်ခွာရတယ်။ (၃) လအတွင်း ပြန်လာကြမယ်။ ဒီအတွင်း မင်းတို့ဂျပန်ကို တတ်နိုင်သလောက် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြဟု လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြသည်။ လက်နက်တချို့ကိုလဲ ထုတ်ပေးထားခဲ့သည်ဟု ဆိုကြပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ကို လိုလားအားကိုးကြသော ကရင်အမျိုးသား အများရှိရာ ဧရာဝတီမြစ်ဝကျွန်းပေါ်မှာ ကရင်ပုန်ကန်မှု စတင်ဖြစ်ပွားခဲ့သည်။ သူပုန်ခေါင်းဆောင်က ကရင်အမျိုးသား ရွှေထွန်းကြာ ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ရွှေထွန်းကြာတို့ ကရင်သူပုန်တပ်ဖွဲ့ဟာ လက်နက်ကိုင် (၁၀၀) ခန့်လောက်သာ ရှိသေးသည် ထင်ပါသည်။ မြောင်းမြမြို့မှာ ဂျပန်တပ် မရှိပါဘူး။ ဒေသခံဘီအိုင်အေ တပ်ကလေးသာ ရှိပါသည်။ သူတို့ကရင်သူပုန်သွားတိုက်ရာ မနိုင်ပါ။ ဗမာရွာတချို့လည်း အတိုက်ခံရမှာ ကြောက်ရွံ့နေကြသည်။ နောက်ပိုင်း မြောင်းမြမြို့မှာပင် မြန်မာအများ ကရင်လာတိုက်မှာ ပုပုနေကြသည်။ မြို့ပေါ်ရှိ ကရင်အနည်းစုကလည်း မြန်မာတွေက သူတို့ကိုလာတိုက်မှာ စိုးကြသည်။ မြောင်းမြ ဘီအိုင်အေ အုပ်ချုပ်ရေးတာဝန်ခံတွေကရော စစ်ဘက်တာဝန်ခံတို့ကပါ ကျနော်ထံအကူအညီ တောင်းကြသည်။

ကျနော်မှာလည်း တပ်မဟာဆိုပေမယ့် တပ်ရင်း (Battalion) တရင်းသာ ရှိသည်။ ကျနော်တပ် အားလုံးနီးပါးမှာလည်း ထိုင်းနယ်စပ်က ဖွဲ့လာသည့် ထိုင်းရမ်းနှင့် ထိုင်းဗမာမျိုးဆက်တွေဖြစ်ပြီး မြန်မာစကား အားလုံးလိုလို မတတ်ကြ။ တပ်ခွဲမှူးများသာ မြန်မာစကား တတ်ကြသည်။ တပ်ကုလွတ်သင့် မလွတ်သင့် စဉ်းစားနေစဉ် ထိုကာလက ကျနော်ရုံးကို မကြာခဏ လာတတ်ပြီး ကျနော်ကို အကူအညီများ၊ အကြံဉာဏ်များ ပေးနေတတ်သည့် သခင်ဗိုလ်ဆိုသော သခင်ခေါင်းဆောင်နှင့်တွေ့စဉ် ထိုကိစ္စ တိုင်ပင်ကြည့်တော့ “ဒီတပ်မျိုးတွေမလွတ်နှင့် ဒီကိစ္စငြိမ်းချမ်းစွာ ဖြေရှင်းတာ ကောင်းတယ်။ ရန်ကုန်သရက်တော ဘုန်းကြီးကျောင်းတိုက်မှာ ကရင်ဘုန်းကြီးဦးပဏ္ဍဝ ဆိုတာရှိတယ်။ သူဟာ နိုင်ငံရေးလည်းနားလည် ကရင်အမျိုးသားလည်းဖြစ်ပြီး ကရင်တွေအပေါ်လည်း အတော်သြဇာရှိတယ်။ ထိုဆရာတော်ကို ကာကွယ်ဖို့ တပ်နည်းနည်းပေးပြီး ထိုဒေသအတွင်း လှည့်ပြီး ငြိမ်းချမ်းရေး တရားဟောပြော နားချရင် ငြိမ်းချမ်းနိုင်တယ်” လို့ အကြံပြုပါသည်။ ထိုစဉ်သခင်ခေါင်းဆောင်များ ထောင်ထဲရောက်နေသော်လည်း သခင်ဗိုလ်ဟာ နံမည်သိပ်မကြီးသေးလို့ အပြင်မှာကျန်ရစ်ပြီး လုပ်စရာရှိတာလုပ်နေရာမှာ ကျနော် တာဝန်ကြီးမှန်းသိလို့ မကြာခဏ အကူအညီတွေပေးနေတော့

ဖြစ်ပါသည်။ (ကျနော် ၁၉၉၀ လောက်မှာ သီရိတကာ သခင်ဗိုလ်ဟာ ၁၉၃၉၊ ဩဂုတ်လမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို ခေါင်းဆောင် ၄ ၊ ၅ ဦးနှင့် စတင်ဖွဲ့စည်းရာမှာ ပါဝင်ခဲ့သည့် ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါသည်။)

ကျနော်သည် ကျနော်တပ်မှ သင့်တော်မည့်တပ်စု (လူ သုံးဆယ်ခန့်) တစုကို ဆွဲထုတ်ပြီး ကျနော်၏ ဗိုလ်သင်တန်းမှ အတော်မွန်ရည်ပျော့ပျောင်းတဲ့ တက္ကသိုလ်ကျောင်းသားတစ်ဦးကို လက်ဖက်နှင့် ဗိုလ်ရာထူးပေးပြီး တပ်စု၏ အကြီးအကဲခန့်ကာ သခင်ဗိုလ် အစီအစဉ်အတိုင်း ဆရာတော်ဦးပဏ္ဍဝနှင့် ထိုကရင်ဒေသများသို့ လွှတ်လိုက်ပါသည်။ ရွာတွေလှည့်ပြီး တရားဟောကြသည်။ ဒီကြားထဲ သူပုန်ခေါင်းဆောင် ရွှေထွန်းကြာက တပ်မှူးနှင့် စကားပြောလိုကြောင်းခေါ်၍ တပ်သားနှစ်ယောက် လွှတ်လိုက်ရာ သတ်ပစ်ခြင်း ခံရပါသည်။ နောက်တကြိမ် တဦးလည်း ဒီလိုပဲ အသတ်ခံရပါသည်။ ဆရာတော်က စိတ်မပျက်ဘဲ ဆက်ဟောပြောနေသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေအနေ အတော်အေးချမ်းလာစ ပြုလာသည်။

ထိုအချိန်မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးတို့ရဲ့ မိနာမိကီကန်မှဂျပန်တွေ ထိုကိစ္စသိသွားပြီး ဒီပြိမ်းချမ်းရေးကိစ္စကို သူတို့လုပ်မည်ဆိုကာ ဆရာတော် မပါတော့ဘဲ (ဟိုင်နန်ကျွန်းမှာ ကျနော်တို့ဆရာ မဟုတ်ခဲ့တဲ့) စစ်တပ်ရာထူး လက်ဖက်နှင့်ဗိုလ်နှင့် ဘီအိုင်အေတပ်ရာထူး (ဗိုလ်မှူးကြီး) ကာနယ်ဖြစ်သူ (နံမည်ကောင်းစွာ မမှတ်မိ) “အီဂျီမား” ထင်သည်။ သူကိုယ်တိုင်ခေါင်းဆောင်ပြီး ကျနော်တပ်စုကလေးနှင့် ပြိမ်းချမ်းရေးတရားဟောဖို့ ဆရာတော်သွားတဲ့ ဒေသတွေဆီ ထွက်သွားပါသည်။

(၁၉၄၂) မေလဆန်းတညမှာ ကျနော်အိပ်ပျော်နေစဉ် မိနာမိကီကန်မှ ဗိုလ်မှူးကြီးက လွှတ်လိုက်သည့် ဂျပန်နှစ်ယောက် ကျနော်အိမ်ကင်းကို အတင်းဆွဲလာပြီး ကျနော်ကိုနှိုးပြီး ပြောပြသည်မှာ - မြောင်းမြဒေသမှာ လှည့်လည်သွားနေတဲ့ ကာနယ်အီဂျီမား ကျဆုံးသွားပြီ၊ နယူးဒေလီရေဒီယိုက ဂျပန်တပ်တပ်ကို ဗြိတိသျှလိုလားသော ကရင်ပျောက်ကြားတွေက ချုံခိုတိုက်ခိုက်ရာ ဂျပန်ကာနယ်တဦး ကျဆုံးသွားကြောင်း အသံလွှင့်လို့ တိုကျိုက သက်ဆိုင်ရာကတဆင့် ကာနယ်ဆူဇူကီး (ဗိုလ်မှူးကြီး) ကို အမြန်ဒီကိစ္စ အရေးယူခိုင်း၍ မနက်ဖန် ဗိုလ်မှူးကြီး ဒီဒေသသွားမယ်။ ခင်ဗျားပါ လိုက်ရမယ်။ ခင်ဗျားတပ်တွေ ချက်ချင်းနက်ဖန်ထွက်နိုင်အောင် လုပ်ရမယ်ဆိုလို့ ကျနော်တပ်ခွဲသုံးခွဲကျော်လောက် တပ်ပြင်ပြီး နောက်နေ့ဗိုလ်မှူးကြီးနဲ့ လိုက်ရပါသည်။

မြောင်းမြသွားပြီး တိုက်ပွဲဖြစ်ရာနေရာကို သွားကြည့်ပါသည်။ ကျဆုံးသွားသော ဂျပန်ကာနယ်၏ အလောင်းကို ရှာဖွေရယူပြီး မီးသဖြတ်ကာ အရိုးအိုးကို ယူပါသည်။ ထိုနောက် ဗိုလ်မှူးကြီးသည် ကရင်သူပုန်များ အခြေစိုက်ရာဒေသ ရွာများကို လက်စားချေတိုက်ခိုက်ရန် နှစ်ပတ်မျှ ချီတက် သွားလာခဲ့ပါသည်။ ထိုအတွင်း ပြိမ်းချမ်းရေးလုပ်နေသော ကျနော်တပ်စုကလေးသည် အတော်အထိနာပြီး ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ကလေးလည်း ကျဆုံးသွားပြီ ထင်ပါသည်။

ဗိုလ်မှူးကြီးက သူပုန်ရှိသည်ဟု ယူဆရသောရွာများကို အတင်းတက်သိမ်းပိုက်ခိုင်းပြီး ခုခံရင် အားလုံးကို တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ဖို့ ကျနော် တပ်မှူးတွေကို တိုက်ရိုက်အမိန့်ပေးသည်။ တခါတရံ ကျနော်ကတဆင့် အမိန့်ပေးသည်။

ဒီလိုနဲ့ တပတ်လောက်ကြာအောင် တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်ပွဲတွေ ဖြစ်ပါတော့သည်။ ကျနော်က ခုခံတဲ့ရွာသားတွေကိုသာ တိုက်ခိုက်ဖို့ မခုခံရင်တရားဟောပြီး လက်နက်တွေအပ်ခိုင်း သိမ်းခဲ့ဖို့ တပ်မှူးတွေကို ပြောပါသည်။

တိုက်ခိုက်သတ်ဖြတ်မှုများ သိပ်များလိမ့်မည်ဟု ကျနော်မထင်ခဲ့ပါ။ နောက်ရန်ကုန်ပြန်ရောက်ပြီး လအချို့ကြာမှ ရွာသားများ အတော် သေကြေကြောင်း ကြားရပါသည်။

ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ ဗိုလ်မှူးကြီးအမိန့်ကြောင့် ဖြစ်သော်လည်း ထိုစဉ်က ကျနော်တပ် အားလုံးနီးပါး မြန်မာစကားမတတ်ကြဘဲ အတွေ့အကြုံ အလေ့အကျင့်လည်း သိပ်မရှိသေးလို့ ပိုဆိုးရသည်ဟု ထင်ပါသည်။

ထိုစဉ်က ဗိုလ်မှူးကြီးက တပ်မှူးကြီးဖြစ်ပြီး ကျနော်က သူ့ရဲ့စစ်ဦးစီးအဖြစ်မျိုး ဆောင်ရွက်ခဲ့တာ ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ထိုစဉ်က ဘီအိုင်အေတပ်ရဲ့ စစ်သေနာပတိချုပ်လည်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်သည် ထိုနှစ် (၅၀) ကျော်ကာလက အသက် (၂၃) နှစ်အရွယ် ကျောင်းသားမျိုးချစ် တော်လှန်ရေး စစ်သားတဦးမျှသာ ဖြစ်ပါသည်။ စစ်သားအဖြစ် အမိန့်နာခံရေးသာ အဓိကထားခဲ့ရပါသည်။

သို့သော် ကျနော်တာဝန်မကင်းခဲ့ပါ။ ထိုစဉ်က ကျနော်သာ နိုင်ငံရေးအသိ တစုံတရာသာရှိပါက ထိုကိစ္စကို အတော်ရှောင်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။ ခုခံတဲ့ရွာသားတွေကို သတ်ဖြတ်တဲ့အထိမရောက်စေဘဲ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျေနပ်အောင် ရွာအချို့ မီးရှို့ပြတာလုပ်ပစ်လျှင် ပြီးနိုင်မည် ဖြစ်သည်။

ဤကား ကရင်အမျိုးသားများ မြစ်ကျွန်းပေါ်တွင် သတ်ဖြတ်ခံရသည့်ကိစ္စ ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်ထိုစဉ်က တပ်မတော်ဗိုလ်မှူး ရာထူးနှင့် ဖြစ်ပါသည်။ ဤနေရာတွင် ထိုကာလအဖြစ်အပျက် တခုကို သတိရလာ၍ ပြောပြချင်ပါသေးသည်။

ဗိုလ်ဇေယျက သူကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် မဖြစ်မီက ကိစ္စတခုကို ပြောပြသည်မှာ သူသင်္ဘောနှင့် တနေရာခရီးထွက်ရာ မျက်နှာချင်းဆိုင်မှ လာနေသော သင်္ဘောတစီးပေါ်တွင် ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တဦးကို တွေ့ရာတွင် ထိုစစ်ဗိုလ်ကိုကြားပြသည့် အနေနှင့် မိမိသင်္ဘောပေါ်ရှိ အငြိမ်းမင်းသမီးကိုဆွဲပြီး ခါးကိုဖက်ပြလိုက်သည်။ သင်္ဘောချင်းဖြတ်မိတော့မှ သူဂျပန်စစ်ဗိုလ်ဟုထင်သူမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဖြစ်နေသဖြင့် သူချောက်ကျသွားကြောင်း ကျနော်ကို ပြောပြဖူးပါသည်။

ဗိုလ်ဇေယျမှာ ကွန်မြူနစ်ပါတီ မဝင်ခင်က ဤသို့ပျော်ပျော်ပါးပါး နေထိုင်လာခဲ့သူဖြစ်သည်။ နောက် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင် ဖြစ်လာပြီးနောက် သူ့ဘဝ အကြီးအကျယ်ပြောင်းလဲ ကောင်းမွန်သွားသည်။ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်တယောက်အဖြစ် ပါတီ၏ညွှန်ကြားချက်အရ ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် တောဒိုမြို့နောက် အစိုးရစစ်တပ်များနှင့် တိုက်ပွဲဖြစ်ရာတွင် ၁၉၆၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် ဗမာပြည်တောတွင်းတနေရာတွင် ကြေကွဲစွာ ကျဆုံး သွားရသော ပြည်သူတို့၏ ခေါင်းဆောင်တဦး ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့ ၁၉၄၃ ခုနှစ်လောက်က ပျဉ်းမနားမြို့တွင် နေထိုင်နေကြစဉ် ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးလည်း လေယာဉ်ပစ်စက်အမြောက် တပ်ရင်းမှူးအဖြစ် ရှိနေရာ တနေ့တွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်ထံသို့ သူ့မိခင်ကြီးလာ၍ လည်ပတ်နေသည်ဟု ကျနော်ကြားရသည်။ ဗိုလ်မြင့်အောင်က ယခင်က သူ့မိခင် အကြောင်းလည်း ကျနော်အားပြောထား၍ သူ့မိခင်အကြောင်း ကျနော်သိနေရာ ထိုသားအမိကို ကျနော်က ညစာထမင်းစားပွဲ ကျွေးလိုသဖြင့် ကျနော်ကို

တလျှောက်လုံး စောင့်ရှောက်ပြုစု ကျွေးမွေးနေသော ကိုပါကို ထမင်းတနပ် ကောင်းစွာကျွေးရန် ညွှန်ကြားပြီး ဗိုလ်မြင့်အောင်တို့ သားအမိကို ကျနော်က ထမင်းစားဖိတ်ကာ ညစာကျွေးမွေးပါသည်။

ထမင်းစားပွဲတွင် ကျနော်က ဗိုလ်မြင့်အောင်မိခင်ကို ကျနော်နှင့် ဗိုလ်မြင့်အောင်မှာ အလွန်ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေကြီးတွေ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြသည်။ မိခင်ကြီးကလည်း သူ့သိနေကြောင်း ပြောပြသည်။ ထမင်းစားပွဲတွင် အားလုံးပျော်ပျော်ပါးပါး စားသောက် ကြသည်။ သူတို့သားအမိ အတော်ချစ်ခင်ကြပုံ ရသည်။ ဗိုလ်မြင့်အောင်မိခင်မှာ ကျေးလက်သူဖြစ်သော်လည်း အသားအရည်ဖြူပြီး ဝဝဖြိုးဖြိုးနှင့် အရပ်အမောင်းလည်း ကောင်းသည်။ စကားပြောရာ တွင်လည်း မွန်မွန်ရည်ရည်ရှိသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်တွင် ဟု ယူဆရသည်။ ကျနော်တို့မိတ်ဆွေ ရဲဘော်ကြီးဗိုလ်မြင့်အောင်အတွက် အလွန်ကြေကွဲဖွယ်ရာကိစ္စ ဖြစ်ခဲ့ရသည်။ ဖြစ်ရပုံမှာ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးသည် သူငယ်စဉ်ဘဝက ပညာရေး မလိုက်စားနိုင်ခဲ့သဖြင့် တခါတရံ သိမ်ငယ်စိတ်ဝင်ပြီး စိတ်မကောင်းဖြစ်ပုံရသည်။ ထို့ကြောင့် သူ့အရက် နည်းနည်းမူးသည့်အခါ တစုံတရာ အနာအဆာတွေ့ရလျှင် စိတ်ဆိုးပြီး ဆူဆူပူပူလုပ်တတ်ရာ ရဲဘော်တွေ စိတ်ညစ်ရသည်။ ဗိုလ်လရောင်ကြီးရှိလျှင် ဗိုလ်လရောင်ကြီးက ဗိုလ်မြင့်အောင်ကို ချော့မော့ပြီး ပြောပြစေရသည်။

တခါတွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီး ဤကဲ့သို့ စိတ်ဆိုးပြီး ဆူဆူပူပူ လုပ်မိသည်။ ထိုကိစ္စ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သိသောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ထိုကိစ္စမျိုး ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးမှ ပပျောက်သွားအောင် ရည်ရွယ်ပြီး ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးအားခေါ်ကာ ပြစ်တင်ဆူပူလေသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဤသို့ဆူပူဖူးသည် မရှိခဲ့ဖူးသဖြင့် အားလုံးကဝိုင်းပြီး ထိုကိစ္စ သိကြသည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးသည် သူများစွာကြည့်သလိုလေးစားသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက သူ့ကို ပထမဆုံးခေါ်ယူပြီး ပြစ်တင်ဆူပူသည်ကို များစွာနာကြည်း များစွာရှက်သွားပုံ ရသည်။ မျက်ရည်တွေနှင့် ငုံ့ခံပြီး ဗိုလ်ချုပ်အခန်းမှ ထွက်လာသည်။

မကြာမီ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးအခန်းမှ သေနတ်သံကြားရ၍ ကျနော်တို့ ပြေးဝင်သွားသောအခါ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးမှာ ဦးခေါင်းမှ သွေးတွေထွက်နေပြီး အားလျှားမောက် သေဆုံးနေသည်ကို ကျနော်တို့ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ် တွေ့ရတော့သည်။ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးသည် သူ့ခြောက်လုံးပြုံးသေနတ်ကြီးဖြင့် သူ့နားထင်တော့ပြီး သူ့ကိုယ်သူ ပစ်သတ်လိုက်ပုံရသည်။ ကျနော်တို့အားလုံး မျက်ရည်တွေနှင့် ယူကြီးမရ ဝမ်းနည်းကြေကွဲရပါတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလည်း အလွန်ကြေကွဲစွာနှင့် အခြားဘက် လှည့်ထွက်သွားပါသည်။ ထိုမှစပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် တဦးတယောက်ကိုမျှ ခေါ်ယူပြီး ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းများ လုပ်သည်ဟု မကြားရတော့ချေ။

ထိုစဉ်က ကျနော်တို့ရဲဘော်အားလုံးမှာ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးအတွက် ဝမ်းနည်းကြေကွဲ စိတ်ထိခိုက်ကြပေသည်။ ရဲဘော်အားလုံးမှာ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီး တိုက်ပွဲတွင်မဟုတ်ဘဲ ယခုလို မတော်တဆ ကျဆုံးခြင်းကို များစွာနမော့ဝမ်းနည်းကြသည်။

ကျနော်တို့စိတ်တွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်၏မိခင်ကြီးက သူ့သားကွယ်လွန်ရသောကိစ္စကို ဘယ်လိုရင်ဆိုင်လေမလဲဟုတွေးပြီး စိတ်ပူနေမိသည်။ သူ့မိခင်ကြီးနှင့် ကျနော်မှာ သူ့ဈာပနပြီးသည့်နောက် နောက်ထပ်တခါမျှ မတွေ့ရတော့ချေ။ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးမှာ ကျနော်တို့ဘဝတိ သာယာဝတီ၊ သုံးဆယ်မြို့၊ ဆိုင်းစုရွာရှိ ကျနော်မိဘများအိမ်သို့ ကျနော်တခါခေါ်သွား၍ ရောက်ခဲ့ဖူးသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၃ ခုနှစ်လောက်တွင် ထင်သည်။ မိမိတို့ ဗမာ့တပ်မတော်တွင် ခြေလျင်တပ်ရင်း (၃) ရင်းသာ ရှိသည်။ ပထမတပ်ရင်းကို ဗိုလ်နေဝင်းက ပျဉ်းမနားဗိုလ်ကိတ်ကျောင်း၌ ကိုင်ပါသည်။ ဒုတိယတပ်ရင်းကို ဗိုလ်ရန်နိုင်က ပျဉ်းမနားမှာပင် ကိုင်ပါသည်။ တတိယတပ်ရင်းကို ပျဉ်းမနား - သစ်တော ကျောင်းတွင် ဗိုလ်ဇေယျက ကိုင်ပါသည်။

ထိုနှစ်တွင် နောက်ထပ်ခြေလျင်တပ်ရင်းသစ် (၄)၊ (၅) နှင့် (၆) - တပ်ရင်း(၃) ရင်း တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်းသည်။ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၄) ကို ကျနော် ဗိုလ်မှူးကျော်ဇောကိုလည်းကောင်း၊ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၅) ကို ဗိုလ်မှူးအောင်ကိုလည်းကောင်း၊ ခြေလျင်တပ်ရင်း (၆) ကို ဗိုလ်မှူးရန်အောင်ကိုလည်းကောင်း တပ်ရင်းမှူးများ ခန့်ထားပြီး ကိုင်စေပါသည်။ ပျဉ်းမနားတွင်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

အားလုံးပင် မိမိတို့ကိုင်ရသော တပ်ရင်းကို တပ်ရင်းကောင်းတွေဖြစ်အောင် ကြိုးစားကြပါသည်။

ကျနော်ကိုင်ရသော တပ်ရင်း(၄) သစ်ကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် စစ်သင်တန်းများ အစအဆုံး သင်ကြားပေးပါသည်။ တပ်ရင်းမှာ စုစုပေါင်းလူ အကြပ်နှင့် အရာရှိများအပါ (၈၀၀ ရှစ်ရာ) ကျော်လောက်ရှိမည် ထင်ပါသည်။

တနေ့တာ စစ်ပညာသင်ကြားသော အချိန်ဇယားအကြမ်းမှာ နံနက်ပိုင်းအချိန်တွင် ပထမ ကျနော်ကိုယ်တိုင်က တပ်ရင်း (၄) ရှိ အကြပ် - အရာခံဗိုလ်နှင့် အရာရှိဗိုလ်တွေ စုစုပေါင်း ရှစ်ဆယ် (၈၀) မျှလောက်ကို တနေ့သင်ရမည့် စစ်လေ့ကျင့်ခန်းများကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် စုဆောင်းလေ့လာထားပြီး သင်ကြားလေ့ကျင့်မှုကို ပြုသင်ကြားပါသည်။ ၎င်းမှာ သင်တန်းအားလုံး၏ အဓိကသင်တန်း ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းနေ့ နံနက်ပိုင်းတွင်ပင် ဒုတိယသင်တန်းတခုမှာ ကျနော်ပထမတနေ့က သင်ကြားထားသော အကြပ်အရာရှိတချို့က တပ်ရင်းရှိ စစ်သားများကို စစ်ပညာသင်ကြားပေးပါသည်။

၎င်းပထမနေ့ - နေ့လည်နှင့် ညနေပိုင်းတွင် ယင်းပထမနေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ကျနော်၏သင်ကြားပေးမှုကို ခံယူရသော တပ်ရင်း (၄) အကြပ်နှင့် အရာရှိများက တပ်ရင်းရှိ စစ်သားများကို ချက်ချင်းပင် နံနက်ပိုင်းက ကျနော်သင်ကြားပေးသော စစ်ပညာကို ပြန်၍သင်ကြားပေးရပါသည်။

၎င်းပထမနေ့ - နေ့လည်ပိုင်းနှင့် ညနေပိုင်းတွင် ဒုတိယလုပ်ငန်းမှာ ကျနော်ကိုယ်တိုင်မှ နောက်နေ့နံနက် တပ်ရင်း(၄) အကြပ် အရာရှိများကို သင်ကြားမည့် စစ်ပညာများကို လေ့လာပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် လိုအပ်ချက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ကျနော်ထပ်မံသိလိုသော အချက်တို့ကို တပ်ရင်း (၄) ရှိ ဂျပန် အကြံပေးအရာရှိထံမှ မေးမြန်းလေ့လာခြင်း ပြုလုပ်ရပါသည်။

ကျနော်တပ်ရင်း(၄) မှ ဂျပန်အကြံပေးစစ်အရာရှိမှာ ဂျပန်စစ်တပ်မှ လက်ဖတင်နင်ဗိုလ် ဖြစ်ပါသည်။ သူသည် ဂျပန်စစ်တပ်၏ အမြဲတမ်း တပ်သားမဟုတ်။ စစ်အတွင်း အရေးပေါ်သင်တန်းဆင်း စစ်ဗိုလ်ဖြစ်သော်လည်း စစ်ပညာကို ဂရုစိုက်ပုံရပါသည်။ ကျနော်မေးသမျှ မေးခွန်းများကို သူ၏ သားရေလွယ်အိတ်ထဲမှ ဂျပန်စစ်တပ် စစ်ပညာလက်စွဲစာအုပ် ၂ အုပ် ၃ အုပ်ကိုဖွင့်ပြီး ဖတ်ပြရှင်းပြပါသည်။

ကျနော်တို့၏ စကားပြန်မှာ တပ်ရင်း(၄) သို့ ရောက်လာသူ အရာရှိများတွင် ဗိုလ်လောင်းအရာရှိ ၂ ဦး ၃ ဦး ပါဝင်ရာ ထိုဗိုလ်လောင်း အားလုံး တို့သည် ဂျပန်စကား အတော်တတ်ကျွမ်းသူများ ဖြစ်ကြသည်။ ထိုအထဲမှ စကားအတတ်ဆုံး ဗိုလ်စိုးလှိုင်ဟု ကျနော်မှတ်မိနေသောသူက စကားပြန် လုပ်ပေးပါသည်။ ထိုဗိုလ်စိုးလှိုင်မှာ နောက်ပိုင်း ကျနော်အတွင်းရေးမှူး ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ကျနော်က စစ်ပညာများကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် အထပ်ထပ်လေ့လာပြီးမှ တပ်ရင်း (၄) မှ အရာရှိ၊ အကြပ်နှင့် တပ်သားများကို ဖိစီးစီး သင်ကြားပြသပေးပါသည်။ နောက်ထိုကာလတွင် ကောင်းမွန်ချက်တခုမှာ ဗမာ့တပ်မတော်မှ အရာရှိ၊ အကြပ်တပ်သားတိုင်းတို့သည် စစ်ပညာကို အားတက်သရော သူထက်ပါ လိုက်စားလေ့လာနေသော ကာလဖြစ်၍ ကျနော်တပ်ရင်း (၄) တပ်လုံးမှာ စစ်ပညာလေ့လာ တတ်ကျွမ်းမှုဖြင့် စိတ်အား ထက်သန်တက်ကြွနေပါတော့သည်။

ထိုသို့သင်ကြားနေစဉ် (၃) လလောက်အကြာတွင် တပ်မတော်အထက်မှ ဗမာ့တပ်မတော်ဗိုလ်သင်တန်း ဖွင့်မည်ဖြစ်၍ ခြေလျင်တပ်ရင်းတိုင်းမှ သင့်တော်ကောင်းမွန်သော အကြပ်တပ်သား ၂၀ စီမျှ ရွေးချယ်ပြီး ပေးပို့ခိုင်းပါသည်။

ကျနော်သည် တပ်ရင်း (၄) မှ စစ်လေ့ကျင့်ခန်းတွင် ထူးချွန်သော တပ်ကြပ်တပ်သား (၃၀) ကျော်လောက်ကို ရွေးစေပြီး၊ ထိုအထဲမှ ဗိုလ်သင်တန်းပို့ဖို့ လူ ၂၀ ကို ဗိုလ်သင်တန်းရွေးချယ်ရေးကော်မတီကို ကျနော်ကိုယ်တိုင်ဦးစီးဖွဲ့ပြီး ရွေးချယ်ပါသည်။

ထိုရွေးချယ်ရေးကော်မတီက ထိုဗိုလ်လောင်းများ၏ ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေးရေချိန်၊ နောက်ခိုင်ခံ့ရေးအသိနှင့် မျိုးချစ်စိတ်၊ တော်လှန်ရေး စိတ်ဓာတ်တို့ကို သိရှိရန် နှုတ်မေးခွန်းများ မေးမြန်းစစ်ဆေးပြီး ကျနော့်ရွေးချယ်ပါသည်။

ထိုအင်တာဗျူး မေးမြန်းစစ်ဆေးပွဲတွင် ကျနော်ယခုတိုင် မှတ်မိနေသော ကိစ္စတခု ရှိပါသည်။

စစ်သားတယောက်ကို မေးမြန်းနေစဉ် ကော်မတီဝင်တဦးက ထိုသူ၏ ယဉ်ကျေးမှုရေချိန်ကို သိနိုင်ရန် ဗမာပြည် “မူလတန်း” များတွင် သင်ကြားရသော ကမ္ဘာတိုက်ကြီး (၅) တိုက်အကြောင်းမေးရန်၊ သူ့အား “ကမ္ဘာပေါ်တွင် တိုက်ကြီး ဘယ်နှတိုက် ရှိသလဲ” ဟုမေးရာ ထိုစစ်သားမှာ ပြန်ကန် ကုလားထိုင်မှ မတ်တပ်ရပ်လိုက်ပြီး စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုးဖြင့် - “ဒီပျဉ်းမနားမြို့ပေါ်မှာတောင် တိုက်ကြီး ဘယ်လောက်ရှိတယ်ဆိုတာ မသိနိုင်ဘဲ၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ တိုက်ကြီးဘယ်လောက် ရှိတယ်ဆိုတာ ဘယ်သူသိနိုင်မလဲ” လို့ ပြန်ပြောပါသည်။

ရွေးချယ်ရေးကော်မတီဝင်များက ထိုစစ်သားမှာ မူလတန်းပညာပင် မသင်ကြားခဲ့ရ၍ လူနေတိုက်များနှင့် အထင်မှားပြီး၊ ပြန်ရန်တွေ့နေသည်ကို ရိပ်မိ၍ သူ့ရက်မသွားစေရန် တခြားမေးခွန်းများ ဆက်မေးရပါသည်။ သို့ဖြင့် ဗိုလ်လောင်းများရွေးပြီး အထက်သို့ ပို့လိုက်ပါတော့သည်။

နောက်မကြာခင် သတင်းကြားရပါသည်။ ရန်ကုန်တွင် တပ်အသီးသီးက ပို့လိုက်သော ဗိုလ်လောင်းများကို စစ်ဆေးရာ ကျနော်၏တပ်ရင်း (၄) မှ ဗိုလ်လောင်းများက စစ်ဆေးသောဘာသာရပ် (၁၃) ခုတွင် ဘာသာရပ် (၁၁) ခု၌ ပထမစွဲပြီး ဘာသာရပ် (၂) ခုတွင် ဒုတိယစွဲကာ အားလုံးတွင် ပထမ စွဲကြောင်းနှင့် ကျနော်တပ်ရင်း (၄) ၏သတင်း ပုံနှံ့ကျော်ကြားလာပါတော့သည်။ ကျနော်တို့အားလုံး ဝမ်းသာကြပါသည်။ ကျနော်တို့ကြိုးစားချက် ကောင်းမွန် အောင်မြင်ကြောင်း သိရပါတော့သည်။

ဤတွင် (၃) လ မျှသာ စစ်သင်တန်းပေးရသော တပ်ရင်းသစ်က နှစ်အချို့ကြာပြီဖြစ်သော တပ်ရင်းဟောင်းများအပေါ်တွင် တက်ပြီးပထမစွဲသဖြင့်၊ ဂျပန်အရာရှိအချို့လဲ တော်တော်အံ့အားသင့်ကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဂျပန်စစ်အရာရှိတဦး ကျနော်ထံလာပြီး ဒါလောက်အောင်မြင်တာဟာ ကျနော်ဘယ်လိုများ စစ်ပညာသင်ကြားပေးပါသလဲဟု လာပြီးမေးမြန်းစုံစမ်းပါသည်။

ကျနော်က သင်ကြားမည့်စစ်ပညာကို ကျနော်ကိုယ်တိုင် ကျကျနနလေ့လာပြီး၊ ကျနော်ကိုယ်တိုင် အချိန်ဖယားဆွဲပြီး၊ အထက်တွင် ဖော်ပြ ထားသော အချိန်ဖယားအတိုင်း ကျနော်ကိုယ်တိုင်ဦးစီးပြီး သင်ကြားပေးကြောင်း ပြောပြသည်။

ကျနော်က ကျနော်တပ်ရင်း (၄) မှ စစ်သားများမှာ အထက်ဗမာပြည်သားတွေ ဖြစ်ကြသည်။ ယေဘုယျအားဖြင့် အထက်ဗမာပြည်သားများသည် အထက်အမိန့်ကို နာခံတတ်ပြီး၊ ပို၍ စည်းကမ်းလိုက်နာတတ်ကြသူတွေ များကြသည်ဟု ပြောပြပါသည်။

အဓိကအကြောင်းမှာ ကျနော်၏ စစ်ပညာသင်ကြားပေးပုံ နည်းစနစ်ကြောင့်လည်း ဖြစ်ပုံရသည်ဟုပြောပြီး ကျနော်၏ စစ်ပညာသင်ပုံနည်းကို သူ့ကို ရှင်းပြပါသည်။

ကျနော်ပြောပြတာက ကျနော်တော်လှန်ရေးစစ်သား မဖြစ်မီက ရန်ကုန်မြို့ “ဟိုင်းယားဂရိတ်” ခေါ် အထက်တန်း ဆရာဖြစ်သင်ကျောင်း တက်ခဲ့ရသည်။ ဤတွင် ဆရာက တပည့်များကို ပညာသင်ကြားပေးပုံ နည်းစနစ်ကို သင်ကြားခဲ့ရပါသည်။ ၎င်းမှာ အခြေခံ အကျဆုံး ၃ - ၄ ချက်ကို ကျနော် နည်းယူပါသည်။

၎င်းတို့မှာ ပထမအားဖြင့်၊ ပညာသင်ကြားရာတွင် ဆရာက တပည့်များကို သင်ခန်းစာ၏ အဖြေကို တိုက်ရိုက်ပြောမပြဘဲ၊ တပည့်များကို သူတို့သိပြီးသား အကြောင်းအရာများမှ တဖြည်းဖြည်း သူတို့စိတ်တွင် မသိ - မထင်ရှားသေးသော အကြောင်းအရာများကို မေးခွန်းများ စနစ်တကျ အဆင့်ဆင့်မေးခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်သွားပြီး၊ အဖြေကို သူတို့ဟာသူတို့ ဖော်ထုတ်လာနိုင်အောင် မေးမြန်းဖြေဆို သွားစေခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသင်ခန်းစာကို တပည့်များကိုယ်တိုင် ထိုးထွင်းဉာဏ်ဖြင့် သိမြင်လာပြီး၊ ပိုမို၍ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ် ဖွင့်လင်းထွန်းကားလာစေပါသည်။

၎င်းမှာ လူတိုင်းသည် အခြေခံအသိအမြင်ပညာများ ရှိထားသည်။ ၎င်းကို စနစ်တကျ ဖော်ထုတ်တတ်ဖို့သာ လိုသည်ဆိုသော ဂရိပညာရှင် ဆိုကရေးတီး၏ ကမ္ဘာကျော်ယူဆချက် ဖြစ်သည်။ ၎င်းမှာ တပည့်များ သိရာက မသိရာသို့ တဖြည်းဖြည်း မေးမြန်းသွားစေခြင်းဖြင့် ဖော်ထုတ်ပြီး၊ သူတို့ ပညာဉာဏ် ထွန်းကားလာစေခြင်း ဖြစ်သည်။

ဒုတိယမှာ မိမိသင်ကြားမည့်သင်ခန်းစာ၏ အကြောင်းရင်းဖော်ပြခြင်း၊ တတိယမှာ ၎င်းတို့ကို တစုတပြုံလုံး မသင်ကြားဘဲ၊ အရင်းခံ အကြောင်းရင်းကစပြီး တစစတခုချင်းစီ အဆင့်ခွဲ၍ တဖြည်းဖြည်းသင်ကြားသွားခြင်း စသည်တို့ကို ပြောပြပါသည်။

သို့ဖြင့် တပည့်များ၏ အသိဉာဏ်ကို သူတို့ဦးနှောက်မှ ဆွဲထုတ်ယူပြီး၊ တစတစ သူတို့အသိဉာဏ်ထွန်းကား သိရှိလာ စေသောနည်း ဖြစ်သည်ဟု ပြောပြပါသည်။

ဥပမာ - စစ်တပ်တွင်း “သတိ ” ဟူသော စစ်ပုံစံကို သင်ကြားမည်ဆိုလျှင် ပထမ စစ်တပ်မှာ စစ်မိန့်တခုကိုလိုက်ပြီး တပြိုင်တည်း၊ တညီတည်း လုပ်နိုင်ဖို့ မူလပထမစစ်ပုံစံတရပ် ရှိဖို့လိုအပ်သည်။ ယင်းပထမ ပုံစံကနေပြီး စစ်မိန့်ဘာကိုပေးပေး လိုက်လုပ်နိုင်ရမည့်ပုံစံ ဖြစ်ဖို့လိုအပ်သည်။

ယင်းမူလပုံစံသည် နောက်ထပ်ဘာမိန့်ပေးပေး လိုက်လုပ်နိုင်သောပုံစံ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းမှာ သတိပုံစံပဲ ဖြစ်ရမည်။ ၎င်းပုံစံမှ နောက်ထပ်စစ်မိန့် “နောက်လှည့်” ဟုသော်လည်းကောင်း၊ “ပစ်ရန်ဝပ်” ဟုသော်လည်းကောင်း၊ “ချီတက်” ဟုသော်လည်းကောင်း ဘယ်အမိန့်လာလာ အလွယ်တကူ လုပ်နိုင်ရမည် ဖြစ်သည်။

နောက်ထပ် ဘာစစ်မိန့်လာလာ လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် “သတိ ” ပုံစံဟာ “ထိုင်” နေသည်ပုံ မဖြစ်နိုင်။ မြေပြင်ပေါ်တွင် သဘာဝကျစွာ မတ်တပ်ရပ် နေသောပုံသာ ဖြစ်ရမည်။ သို့မှသာ နောက်ထပ်ဘာအမိန့်လာလာ လုပ်နိုင်မည်ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် “သတိ ” ဟူသောစစ်ပုံစံသည် နောက်ထပ် ဘာအမိန့်လာလာ လုပ်နိုင်ရမည့် မြေပေါ်တွင် သဘာဝကျစွာ မတ်တပ်ရပ်နေသောပုံစံ ဖြစ်ရမည်။ စစ်တပ်တွင် စစ်မိန့်တခုတရားပေးဖို့အတွက် တပြိုင်နက်လိုက်ပြီး လုပ်လာနိုင်အောင် ကြိုတင်ပြီး အသင့်အနေအထားဖြစ်ရန် ပေးသောအမိန့်ဖြစ်ပြီး၊ နောက်ထပ်ဘာအမိန့်မဆို လုပ်နိုင်ရန် မြေပေါ်တွင် သဘာဝကျစွာရပ်နေဖို့ ပေးသောအမိန့် ဖြစ်သည်ဟု ရှင်းပြရမည်။

နောက်ထပ် ဘာအမိန့်ပေးပေး တညီတည်း လုပ်နိုင်ဖို့အတွက် မြေပေါ်တွင် သဘာဝကျစွာ ရပ်နေဖို့အတွက် သတိပုံစံသည် လုပ်ရမည်ဖြစ်ရန် ဟူသော “သတိ” စစ်ပုံစံ၏ မူလအကြောင်းရင်းများကို စစ်သားများကို ရှင်းပြပြီးနောက် -

စစ်သားတဦးကို “သတိ” ပုံစံလုပ်စေပြီး၊ စစ်သားများရှေ့တွင် ရပ်တည်စေပြီး ပြသရမည်။

နောက် ထို “သတိ” ရပ်နေသောစစ်ပုံစံမှ “နောက်လှည့်”၊ “ပစ်ရန်ဝပ်”၊ “ချီတက်” စသော ဘာစစ်ပုံစံမဆို လုပ်နိုင်ပုံကိုလဲ ရှင်းပြရမည်။

နောက် “သတိ” ပုံစံကို စစ်သားများ မိမိကိုယ်တိုင်လွတ်လပ်စွာ လိုက်ပြီးလုပ်စေရမည်။

ဤတွင် စစ်သားများကို “သတိ” ပုံစံကို တဆင့်စီ တခုပြီးတခု သင်ကြားသွားရမည်။

ပထမမှာ “သတိ” ပုံစံတွင် ခြေထောက် ၂ ဘက်သည် မြေပေါ်တွင် သဘာဝကျစွာ တည့်မတ်စွာ ရပ်တည်နေရန် အရေးကြီးသည်။ ထိုအတွက် ခြေဖဝါး ၂ ဘက် မြေပေါ်ရပ်တည်ပုံမှာ သဘာဝကျရမည်။ သိပ်လဲ ကွဲမနေရ။ နောက် သိပ်လဲပူးမနေရ။ သဘာဝကျစွာ ၄၀ ဒီဂရီမျှ ခွဲပြီးရပ်နေဖို့ အရေးကြီးသည်ဆိုပြီး ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် လိုက်လုပ်စေရမည်။

နောက် ခြေခွံပုံမှန်၊ ခြေထောက်ရပ်ပုံမှန်ပြီးနောက် ဒုတိယအဆင့်တွင် ထိုခြေထောက် ၂ ဘက်အပေါ်တွင် လူ၏ခန္ဓာကိုယ် တည့်မတ်ဖြောင့်တန်းစွာ ကျနေရမည်ကို ပြောပြပြီး လိုက်လုပ်စေရမည်။

နောက် တတိယအဆင့်တွင် လူ၏ကိုယ်ထည် ဖြောင့်တန်းတည့်မတ်နေဖို့ လူ၏ရင်ဘတ်ကိုဖွင့်ပြီး ကော့နေစေရမည်။

နောက် စတုတ္ထတွင် လူ၏ဦးခေါင်းသည် ရှေ့တည့်တည့်တူတူကို ဦးတည်ပြီး ကြည့်နေရမည်။

နောက် ပဉ္စမတွင် လူ၏ဖက် - လည်ပင်းကိုဆန့်ထုတ်ပြီး ရှေ့တည့်တည့်တူတူကို ကြည့်နေရမည်။

နောက် ဆဌမတွင် လူ၏မေးစွဲကို အောက်သို့အနည်းငယ် ဆွဲဆန့်ထားရမည် ဖြစ်သည်။ နောက်လက် ၂ ဘက်ကို လူ၏ပေါင်တံပေါ်ဆန့်ချထားပြီး လက်ဖဝါးတွေက ပေါင်ပေါ်ဖိအပ်ထားရမည်။

ဤသို့ဖြင့် စစ်သားရဲဘော်များကို လွတ်လပ်စွာ တဦးစီလိုက်၍ “သတိ” ပုံစံကို မိမိတို့ဘာသာ မိမိတို့လိုက်ပြီး သီးခြားစီလုပ်စေရမည်။

၎င်းတို့ ပုံစံကျလာမှ အားလုံးတန်းစီပြီး သတိအမိန့်ပေးပုံစံကို တညီတည်းလုပ်စေရမည်။

သို့ဖြင့် ရဲဘော်များ “သတိ” စစ်ပုံစံကို တညီတည်းလုပ်တတ်၊ ပုံစံကျလာပြီးနောက် အခြားဘယ်စစ်အမိန့်ပေးပေး တညီတညွတ်တည်း လုပ်နိုင်ကြမည် ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ ကျနော်က စစ်ပညာသင်နည်းကို ဂျပန်အရာရှိအား ပြောပြရာ ဂျပန်အရာရှိက များစွာစိတ်ဝင်စားပြီး ကျေနပ်စွာဖြင့်၊ ကျနော်အတွက် သူတို့ဂျပန်စစ်ပညာအခြေခံစာအုပ် ၂ အုပ် ရှိသည်ကို ရှာဖွေပြီး ပေးပါမည်ဟု ဝမ်းမြောက်စွာပြောသွားသည်။

နောက် စာအုပ်ရှာမရ ထင်သည်။ ကျနော်အား မပေးဖြစ်ပေ။

(၁၇)

အဖြစ်အပျက်ကိစ္စတခုရေးဖို့ မေ့ကျန်ရစ်သဖြင့် ယခုထပ်ပြီးရေးရပါသည်။ ၁၉၄၂ ခုနှစ်ဆန်းလောက်က ကျနော်တော်လှန်ရေးစစ်တပ် အင်္ဂလိပ်ကိုတိုက်ဖို့ ထိုင်း - မြန်မာနယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး၊ မြန်မာပြည်ဝင်ရာတွင် မြန်မာနယ်စပ် ရွာတရွာအရောက်တွင် ယင်းရွာသူကြီးနှင့် ရွာသားများက ကျနော်တပ်ကို ကြိုဆိုလက်ခံပြီး ကျွေးမွေးပြုစုကြပါသည်။ နောက် ကျနော်စစ်တပ် ထိုရွာမှရှေ့သို့ ထွက်ခါနီးတွင် ရွာသူကြီးက ကျနော်ထံလာပြီး နောင်ကျနော်တို့မြို့တော်ရှိ ကျနော်နန်းတော်သို့ (သူ) ထိုရွာသူကြီးတို့လာပြီး၊ ဝင်ရောက်ခွင့်တောင်းပါလျှင် ဝင်ရောက်ခွင့်ပြုသည့် ကျနော်အမိန့်စာတစောင်ကို သူ့ (ရွာသူကြီး) ကို ပေးထားခဲ့ရန် ထောက်ခံစာ အတင်းတောင်းဆိုပါတော့သည်။ ကျနော်လည်း ထိုထောက်ခံစာမျိုး မပေးချင်သဖြင့်၊ ကျနော်တွင်

စာရေးရန်စာရွက်တွေ ပါမလာလို့ မပေးနိုင်ပါဟု တောင်းပန်ပါသည်။ ဤတွင် ထိုရွာသူကြီးက သူယူလာသော ၂ ပြားတန် ဗလာ စာအုပ်အကြမ်းကလေးနှင့် ခဲတံတိုတချောင်း ထုတ်ပေးပါသည်။

ဤတွင် ကျနော့်မှာ ထောက်ခံစာမရေးဘဲ မနေနိုင်သော အခြေအနေဆိုက်လာပါသဖြင့် ကျနော့်မှတ်စု ဗလာစာရွက်မှ စာရွက်တရွက် ဆုတ်ဖြတ်ယူပြီး အောက်ပါသဘောပါသော ထောက်ခံစာကို ရေးပေးလိုက်သည်ကို မှတ်မိနေပါသည်။

“ကျွန်ုပ်ဗိုလ်ကျော်ဇော ဦးစီးသော အင်္ဂလိပ်တော်လှန်ရေးတပ်သည် ၁၉၄၂ ခုနှစ်က ဗမာပြည်တွင်းရှိ အင်္ဂလိပ်တို့ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန် ယိုးဒယား - မြန်မာနယ်စပ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ဗမာပြည်အတွင်း ဝင်ရောက်ချီတက်ရာတွင် ဗမာပြည်တွင်း နယ်စပ် (ရွာ-အမည်) သို့ရောက်ရှိစဉ် (ရွာသူကြီး အမည်) ရွာသူကြီးခေါင်းဆောင်ပြီး ကျွန်ုပ်နှင့်တကွ ကျွန်ုပ်၏စစ်တပ်ကို ကောင်းစွာကျွေးမွေးပြုစု စောင့်ရှောက်ခဲ့သည်ကို ကျွန်ုပ်နှင့်တကွ မြန်မာ့တော်လှန်ရေး တပ်မတော်က အထူးကျေးဇူး တင်ရှိပါသည်။”

“သို့ဖြစ်ပါ၍ ၎င်း ... .. ရွာသူကြီးဦး ... .. သည် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာပြီး ကျွန်ုပ်၏နန်းတော်သို့ ဝင်ရောက်ခွင့် တောင်းခဲ့ပါလျှင် ဝင်ခွင့်ပေးလိုက်ကြပါရန် ကျွန်ုပ်က ညွှန်ကြားခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။” ဟူသော သဘောပါသည့် ကျွန်ုပ်၏ထောက်ခံစာကို မလွဲသာဘဲ ရေးပေးခဲ့ရပါသည်။ ကျနော် လက်မှတ်ထိုးပေးခဲ့ပါသည်။

ထိုသို့ ကျနော်ရေးပေးသော ထောက်ခံစာကို ၎င်းရွာသူကြီးနှင့် သူ၏လူစု ရရှိသွားသောအခါ များစွာဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာဖြစ်ပြီး ကျေးဇူး တင်ကြောင်း ဝမ်းသာကြောင်းပြော၍ ခေါင်းညွှတ်အလေးပြု နှုတ်ဆက်ကြပါတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်လက်ျာတို့က ကျနော့်တပ်ရင်း (၄) ၏ စစ်ပညာ အခြေအနေကောင်းပုံကို သိရှိလာကြပြီး ဗမာ့တပ်မတော်မှ တပ်ရင်း (ဘယ်တယ်လီယံ) တိုင်း တပ်ရင်း (၄) လို စစ်ပညာ စစ်စည်းကမ်း အခြေအနေများ ကောင်းမွန်လာရန် စီစဉ်ပါသည်။

စီစဉ်ပုံမှာ တပ်မတော်တွင် “စံပြ” တပ်ရင်းတရင်း တည်ထောင်ပြီး ကျနော့်ကို ကိုင်စေပါသည်။ ထိုစံပြတပ်ရင်းသို့ တပ်မတော်ရှိ တပ်ရင်းတိုင်းက ကောင်းမွန်သော အရာရှိအကြပ် (၂၀) လောက်မျှစီ ပေးပို့ပြီး စစ်ပညာ (၆) လမျှ သင်ကြားရန်၊ ပြီးလျှင် ထိုသူများ မိမိတို့တပ်ရင်းပြန်ပြီး မိမိတပ်ရင်းတွင် တပ်အသစ်တည်ဆောက်ကြရန် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုစဉ်က စစ်ပညာကောင်းစွာ တတ်မြောက်လိုသူများ စံပြတပ်ရင်းသို့ တက်ရောက် ပညာသင်ကြလိုပါသည်။

ကျနော်သည် ကျနော့်လက်ထောက် ဗိုလ်အောင်မင်းကို ခေါ်ပြီး ကျနော့်တို့ (၂) ယောက်က စံပြတပ်ရင်းတွင် စစ်ပညာများ ပို့ချပါတော့သည်။

ထိုစဉ်က ဗမာ့တပ်မတော်မှ ကာနယ်မောင်မောင် (နောင်-ဗိုလ်မှူးချုပ်) လဲ သူစစ်ပညာအခြေခံရအောင် စံပြတပ်ရင်းတွင်လာပြီး စစ်သင်တန်း တက်ပါသည်။

စံပြတပ်ရင်းတွင် နံနက်ပိုင်း၊ ညနေပိုင်းနှင့် ညပိုင်းတွင်လည်း ညသင်ခန်းစာ (သို့မဟုတ်) ညတိုက်ပွဲ လေ့ကျင့် သင်ကြားခြင်း တို့ဖြင့် ကျနော့်မှာအလွန် ပင်ပန်းနွမ်းနယ်လှပါသည်။ သို့သော် တပ်မတော်တစ်ခုလုံး ကောင်းဖို့အရေး ဖြစ်သဖြင့် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားပြီး သင်ကြားပါသည်။

စံပြတပ်ရင်းတွင် ကျနော်စစ်ပညာ သင်ကြားပို့ချနေရင်း တဖြည်းဖြည်းသိလာရသည်မှာ တပ်ရင်းအသီးသီးက မိမိတို့တပ်ရင်းကို တပ်သစ် တည်ဆောက်ဖို့ လူကောင်းများကို စံပြတပ်ရင်းသို့ ရွေးခြယ်ပေးပို့ရမည့်အစား အများမှာ မိမိတပ်ရင်းတွင် ပြောရခက် ဆိုရခက်သော လူဆိုးလူညံများကိုသာ လူကောင်းဖြစ်လာစေရန် ရည်ရွယ်ပြီး ပေးပို့သူများလည်း ပါလာသဖြင့် ကျနော် များစွာစိတ်ထိခိုက်ရသည်။ ထိုအများအားဖြင့် ညီသောသူများဖြင့် တပ်သစ်ဖွဲ့ဖို့ လေ့ကျင့်ပေးရန်မှာ ကျနော့်အတွက် အလွန်ခက်ခဲပင်ပန်းသောအလုပ် ဖြစ်နေပါသည်။

တပ်ရင်းမှူးများမှာ မိမိတပ်ရင်း နောက်တပ်သစ်တည်ဆောက်ရေး ရည်မှန်းချက်ထက် လောလောဆယ် မိမိလက်အောက် ပြောရခက် ဆိုရခက် လူများကို လူကောင်းတွေဖြစ်လာရေး ရည်ရွယ်ပြီး ပို့ကြပါသည်။ လူကောင်းများလည်း ပါတော့ပါပါသည်။ ထိုအထဲတွင် စစ်ပညာကောင်းစွာ မသင်ကြားဖူး သေးသော ပညာတတ်တချို့လည်း ပါလာပါသည်။

ကျနော်လည်း တွေ့ကြုံရသော အခက်အခဲကြောင့် စိတ်ပျက်စိတ်ညစ်နေလို့မဖြစ် တတ်နိုင်သမျှ ကြိုးစားရတော့မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ပြီး များစွာ အပင်ပန်းခံကြိုးစားပြီး သင်ကြားပို့ချပါသည်။ လူဆိုးများကိုလည်း တပ်မတော်ထဲဝင်ပြီး လူဆိုးလုပ်နေလို့ မသင့်ကြောင်း တပ်မတော်ဟာ ပြည်သူထဲမှာ စံပြတွေဖြစ်အောင် မျိုးချစ်သူရဲကောင်းတွေဖြစ်အောင် လုပ်ပြကြရမည်ဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ကို နိုင်ငံရေးတရားများဟောပြောပြီး သင်ကြားရသည်။ ထိုသို့ ကျနော်တို့ ကြိုးစားသဖြင့် အထိုက်အလျောက် အကျိုးရှိလာသည်။

စံပြတပ်ရင်းတွင် မူလလူဆိုးများထဲမှလည်းကောင်း၊ မူလစစ်ပညာကောင်းစွာ မသင်ကြားရသော သူများထဲမှလည်းကောင်း စံပြတပ်ရင်းတွင် ထူးချွန်သူများ ပေါ်ထွက်လာပါသည်။ ထိုအထဲမှ ကျနော် ပုဂ္ဂိုလ်နစ်ဦးကို မှတ်မိနေပါသည်။ တဦးမှာ မူလက လူဆိုးတဦး ဖြစ်ခဲ့သော ဗိုလ်အောင်ဇေယျ ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်အောင်ဇေယျမှာ လူကောင်းတဦး ဖြစ်လာပြီး တပ်မတော်၏ တပ်မှူးကောင်းကြီးတယောက် ဖြစ်လာတော့သည်။

ယဉ်ကျေးမှုအခြေခံ ကောင်းမွန်သော်လည်း စစ်ပညာအခြေခံ မတတ်မြောက်သဖြင့် တပ်မှူးကောင်းဖြစ်လာဖို့ ခက်ခဲသူများမှာ အများမှာလည်း စစ်ပညာတတ်ပြီး တပ်မှူးကောင်းတွေ ဖြစ်လာကြသည်။ ထိုအထဲမှ ကျနော့်မှတ်မိသူတဦးမှာ ဗိုလ်လွန်းတင် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်လွန်းတင်သည် နောင်တပ်မတော် တပ်မှူးကောင်းကြီးတဦး ဖြစ်လာတော့သည်။

စံပြတပ်ရင်းမှ တပ်မှူးကောင်းတွေ အတော်များများ ထုတ်လုပ်နိုင်ခဲ့သော်လည်း စံပြတပ်ရင်းမှာ မူလရည်မှန်းသလောက် အကောင်အထည် မဖော်နိုင်ခဲ့ပေ။

ဤသို့ဖြင့် စံပြလေ့ကျင့်ရေး တပ်ရင်းသင်တန်းများ ပြီးဆုံးပါတော့သည်။ ပြီးလျှင် စံပြတပ်ရင်းကို ဖျက်သိမ်းပါတော့မည်။ ကျနော့်အားလည်း စံပြတပ်ရင်းပြီးလျှင် မင်္ဂလာဒုံဗိုလ်သင်တန်းကျောင်းအုပ်အဖြစ် သွားရမည်ဟု သတင်းထွက်လာပါသည်။

ထိုအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကလည်း နောင်ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် ဗမာ့တပ်မတော်တိုးချဲ့ရန် စီစဉ်ကြိုးစားနေရာ နောက်ထပ် ခြေလျင်တပ်ရင်းသစ် (၃) ရင်းဖွဲ့ဖို့ ဂျပန်များနှင့် သဘောတူညီမှု ရလာပါသည်။ ဂျပန်များက တပ်ရင်းသစ်တွေကို လက်နက်တပ်ဆင်ပေးရမည် ဖြစ်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့က အင်္ဂလိပ်တိုက်ရေးဟု ဂျပန်များကို အယုံသွင်းခဲ့ပါသည်။

နောက်ထပ် တပ်ရင်းသစ် (၃) ရင်းကို မင်္ဂလာဒုံတွင် တရင်း၊ ပဲခူးတွင် တရင်း၊ ပျဉ်းမနားတွင် တရင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အပြင် ရန်ကုန်မြို့တွင် ကရင်တပ်ခွဲအချို့ရှိရာ ၎င်းကိုလည်း ကရင်တပ်ရင်းအပြည့် တရင်းဖွဲ့စည်းရန် စီစဉ်ပါသည်။

ထိုတပ်ရင်းသစ် (၄) ရင်းကို စစ်ပညာများသင်ကြားရေးကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲရန် ကျနော်အား တာဝန်ပေးပါသည်။ ကျနော်သည် ထိုတပ်ရင်းများ ရှိရာဒေသသို့သွားပြီး တပ်ရင်းမှူးများနှင့် တပ်သားများကို စစ်ပညာသင်ကြားရေးအတွက် ဆွေးနွေးစီစဉ်ရပါတော့သည်။

ကျနော်သည် ထိုတပ်ရင်းများအတွက် စစ်ပညာသင်တန်း အပတ်စဉ်သင်တန်း အချိန်ဇယားများကို အချိန်မီ ရေးဆွဲပေးခြင်းနှင့် အချို့ စစ်ပညာများကို သင်နည်းမှတ်ချက်များ ရေးပေးခြင်း မှတ်စုစာတမ်းများရေးပြီး ပေးပို့ခြင်းများ ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတပ်ရင်းများကိုလည်း မကြာခဏ သွားပြီး သင်ကြားပို့ချခြင်းကို ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းခြင်းများ စစ်ဆေးခြင်းများလည်း လုပ်ရပေသည်။ သို့ဖြင့် တပ်ရင်းသစ်များ စစ်ပညာသင်ကြားမှု အခြေအနေမှာ အတော်ချောမွေ့ လာပါတော့သည်။ နောက် သင်တန်းများလည်း ပြီးဆုံးခါနီး ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ထိုအတွင်း ၁၉၄၄ ခုနှစ်အတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ကျနော်ကိုခေါ်ပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် သခင်စိုးနှင့် သူ့ဆွေးနွေးညှိနှိုင်း လုပ်ကိုင်ရန် သခင်စိုးကို ကျနော်က မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေးဒရဲဒေသမှ ပဲခူးရှိကျနော်အိမ်သို့ ခေါ်ယူလာရန်နှင့် အသေးစိတ်အစီအစဉ်ကို သခင်သန်းထွန်းနှင့် တွေ့ဆုံစီစဉ်ရန် ညွှန်ကြားပါသည်။

ကျနော်သည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး နီးကပ်လာပြီကို သိလာရသဖြင့် များစွာစိတ်အားတက်ကြွ လာပါသည်။ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သခင်သန်းထွန်းထံ သွားပါသည်။ သခင်သန်းထွန်းက ကျနော်ကို သခင်စိုးနှင့် တွေ့ရန်စီစဉ်ပေးမည့် ဒေးဒရဲမြို့မှ ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်လူကြီး သခင်မြသွင်အိမ်သို့ လမ်းညွှန်လိုက်ပါသည်။ စာတစောင်လဲ ပေးလိုက်ပါသည်။

ကျနော်သည် သခင်စိုးခေါ်ယူဖို့ အစောင့်အရှောက်အတွက် လူ ၃၊ ၄ ယောက်ကို စစ်တပ်ထဲက လူကိုမရွေးခြယ်ဘဲ ပို၍နှုတ်လုံရန် ကျနော်တို့ ဘီအိုင်အေ တပ်ဖျက်စဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်လကျော်တို့ မှာကြားချက်အတိုင်း လူတချို့ကို ဘီအိုင်အေတပ်ထဲ ဆက်မထည့်ဘဲ အပြင်တွင် ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် လျှို့ဝှက်ချန်ခဲ့သော ပဲခူးကိုကြီးမြင့် (၎င်းမှာ အင်ဂျင်နီယာ ကျောင်းသား ဖြစ်ပြီး ဘီအိုင်အေ ကာလက ပုသိမ်ခရိုင်တာဝန်ခံ တပ်မှူးကြီးဖြစ်ခဲ့ပြီး နောင်ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ဗဟိုကော်မတီဝင် လူကြီးတဦး ဖြစ်လာသူ) ၂၊ ဒလ ဗိုလ်ထွန်းစိန် (မြို့မကျောင်းသားဟောင်း ဘီအိုင်အေအတွင်း ကျနော်၏အတွင်းရေးမှူး နောင်ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင်တဦး (ကွယ်လွန်)) ၃၊ ကိုကြီးမြင့်၏သူငယ်ချင်း ကိုဖေညွန့် (အင်ဂျင်နီယာကျောင်းသား၊ သထုံခရိုင် တော်လှန်ရေးခေါင်းဆောင်ဖြစ်သူ) ၄၊ ကျနော် နာမည်မမှတ်မီ၊ ကိုကြီးမြင့်စည်းရုံးထားသူ ဘီအိုင်အေ တပ်မှူးဟောင်း တဦး ဖြစ်ခဲ့ဟန်ရှိသူ - ပေါင်း (၄) ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့အဖွဲ့ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေးဒရဲမြို့ကိုသွားကြပြီး သခင်မြသွင်၏ စီစဉ်မှုဖြင့် သခင်စိုးရှိရာ ဒေးဒရဲမြို့မှ ရေကြောင်းမော်တော်ဖြင့် ၅ နာရီခန့် သွားရသည့် “ဝှက်လေးရွာ” သို့ မော်တော်ဖြင့် သွားကြပါသည်။

ကျနော်တို့ ဝှက်လေးရွာ မြေတိုင်းစာရေးဖြစ်သူအိမ်သို့ ရောက်ပါသည်။ မြေတိုင်းစာရေးနာမည်ကို မေ့တော့တော့ ဖြစ်နေပါသည်။ ကိုစံတင် ဟုထင်ပါသည်။ ဇနီးဖြစ်သူမှာ ဒေါ်ငွေစံ ဖြစ်ပါသည်။ အိမ်မှာတောင့်တင်းခြင်းမရှိ နှစ်ထပ်သွပ်မိုး တလိုင်းအိမ်ကလေး ဖြစ်သည်။

ထိုအိမ်တွင် သခင်စိုးက ကျနော်တို့အဖွဲ့ကို ဝမ်းမြောက်စွာ ကြိုဆိုပါသည်။ ကျနော်က ကျနော်အဖွဲ့တွင်ပါလာသူများ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ကြပ်ယူနီဖောင်းများ ဝတ်ထားသော်လည်း လက်ရှိတပ်ထဲက တပ်ကြပ်တွေမဟုတ်ဘဲ ဘီအိုင်အေတပ် တပ်မှူးဟောင်းများဖြစ်ပြီး တပ်အပြင်တွင် ချန်ထားကာ ဂျပန်တော်လှန်ရေး လုပ်နေသူတွေဖြစ်ကြောင်း မိတ်ဆက်ပေးပါသည်။

ဤတွင် သခင်စိုးက ပြောပြသည်မှာ သူချက်ချင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံ မလိုက်နိုင်သေးကြောင်း ဝှက်လေးရွာတွင် ၁ လမျှ နိုင်ငံရေးသင်တန်း ပေးစရာကိစ္စတွေရှိနေကြောင်း ထိုကိစ္စကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံ အကြောင်းကြားပြီး၍ သဘောတူချက်ရပြီဖြစ်ကြောင်း ကျနော်တို့ကိုလည်း အားလုံး ဒီနိုင်ငံရေးသင်တန်းမှာ တက်ရောက်စေလိုကြောင်း ထိုအကြောင်းကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံ အကြောင်းကြားပြီးဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။

ကျနော်တို့လည်း သခင်စိုးကို ဘာမှမငြင်းတော့ဘဲ သူ့ထံမှ နိုင်ငံရေးသင်တန်းတက်ဖို့ လုပ်ရပါသည်။ သင်တန်းမစမီ ကျနော်က ရွာအခြေအနေကို မေးပြီး လုံခြုံရေးစီမံကိန်းတခုကို ရေးဆွဲပါသည်။ ၎င်းမှာ ကျနော်မှတ်မိသလောက် သင်တန်းအတွင်း သင်တန်းတစ်စင်းလောသည်ကို အဝေးကြီးက လှမ်းမြင်နိုင်သော ကျနော်တို့ အိမ်အနီးတနေရာတွင် အစောင့်တယောက်ထားပြီး သင်တန်းမြင်လျှင် ကျနော်တို့ထံ အမြန်အကြောင်းကြားရန် ထိုစဉ် သင်တန်းတက်နေသူများက ကျနော်တို့ကိုသာ ထားရစ်ခဲ့ပြီး ရွာထဲသို့ အမြန်ရောက်တိမ်းသွားကြရန်နှင့် အကယ်၍ ဂျပန်များက အိမ်ပေါ်တက်ပြီး နောက်ဆုံးကျနော်တို့ကို ဖမ်းဆီးဖို့အထိဖြစ်လာသော် ကျနော်၊ ကိုကြီးမြင့်၊ ကိုဖေညွန့်တို့ သုံးယောက်က ဂျပန်များကို ခုခံပစ်ခတ်တိုက်ခိုက်မည်။ ကျန်သူများက အိမ်ပထမထပ် ခေါင်းမိုးသွပ်ပြားပေါ်မှ သိပ်မမြင့်လှသော မြေပေါ်ခုံချပြီး ထွက်ပြေးကြရန် ဖြစ်သည်။

ထိုစီမံကိန်းကို သခင်စိုးအားပြသရာ များစွာကျေနပ်သဖြင့် အားလုံးကိုသိရှိထားရန် ပြသလိုက်ပါသည်။

သင်တန်းတွင် ကျနော်မှတ်မိသလောက် အနုပညာလောကများ၊ မှုကိစ္စဝါဒကျမ်းငယ်ကို စတင်ပို့ချရာ ၂ ရက်မျှကြာလာသော အခါ သခင်စိုးမှာ များစွာကျမ်းကြေပြီး အပြောအဟော ကောင်းသဖြင့် ကျနော်တို့မကြားဖူးသော စကားများကြောင့် များစွာအံ့ဩပြီး အထူးစိတ်ပါလက်ပါ လိုက်နာမှတ်သား၍ နေပါတော့သည်။ ကျနော်တို့သည် သင်တန်းတွင်နစ်မွမ်းပြီး ဘဝသစ်တခုသို့ ရောက်နေသည် ထင်ရပါသည်။ ကျနော်တို့ သခင်စိုးသင်တန်းတွင် မြောပါသွားပါတော့သည်။

သင်တန်းတက်သူများထဲတွင် ကျနော်တို့ အုပ်စုမှ ၄၊ ၅ ယောက်နှင့် သခင်စိုးထံ ရောက်နေသော လူ ၅၊ ၆ ယောက်လောက် ရှိမည်ထင်ပါသည်။ အမျိုးသမီး ၂ ဦး ပါဝင်ပါသည်။ တဦးမှာ နောင်မြန်မာပြည်တွင် အလံနီ ဒေါ်စောမြဟု နာမည်ကြီးသူ မစောမြနှင့် နောက်တယောက်မှာ အသားခပ်ဖြူဖြူ အရပ်မြင့်မြင့်နှင့် ရုပ်ရည်သားနားပြီး ကျနော်နာမည်မမှန်သူတဦး ဖြစ်ပါသည်။ နောင်ဗမာပြည် နိုင်ငံရေးတွင် ထင်ထင်ရှားရှား ပါဝင်သည်ဟု မသိရတော့ပါ။

တနေ့တွင် သင်တန်းခေတ္တရပ်နားထားစဉ် သင်တန်းသားများလည်း ရွာအတွင်းထွက်သွားကြစဉ် ကျနော်တို့အိမ်ကလေးမှာ “ဒုတ်” ကနဲဆိုပြီး တခုခုနှင့် ဆောင့်မိသလို တုန်ခါသွားပါသည်။ သင်တန်းစက်သံလည်း ကြားလိုက်ရသဖြင့် သင်တန်းစား အိမ်ဘေးတွင် ဆိုက်ကပ်ပြီဟု သိလိုက်ရပါတော့သည်။ ကျနော်တို့ နားစွင့်လိုက်စဉ် လူသံများကြားရပြီး ဂျပန်စကားသံများလည်း ကြားလိုက်ရသဖြင့် ကျနော်တို့သည် အသင့်ထောင်ထားသော သေနတ်များကို ပြေးဆွဲလိုက်ပြီး လှေကားထိပ်သို့ ခပ်ဖော့ဖော့နင်းသွားကာ အလျားမှောက် နေရာယူလိုက်ကြသည်။ (ထိုအချိန်က ကျနော်တို့အိမ်အပေါ် ထပ်ခိုးကလေးတွင် ရှိနေစဉ် ဖြစ်ပါသည်။) ကျနော်တို့ လှေကားပေါက်မှ ချောင်းကြည့်နေစဉ် ဂျပန်အရာရှိ ဖြစ်ဟန်ရှိသူတယောက်နှင့် ဂျပန်တပ်ကြပ်တယောက်အပြင် မြန်မာအရာရှိထင်ရသူနှစ်ယောက် သင်တန်းပေါ်မှ အိမ်ထဲသို့ ဝင်လာကြပါသည်။

ကိုကြီးမြင့်က လှေကားထိပ်တွင် တော်မိဂန်းနှင့် မှောက်လျက်လည်းကောင်း၊ ကိုဖေညွန့်က မျက်နှာချင်းဆိုင် လှေကားအိမ်ပေါ်တွင် ဆောင့်ကြောင့် ထိုင်ပြီး တော်မိဂန်းတလက်ကို ကိုင်ထားပါသည်။ ကျနော်က ကိုကြီးမြင့်နောက်နားက ကာဘိုင်သေနတ်ဖြင့် ဝပ်လျက်ရှိနေကြပါသည်။ သခင်စိုးမှာ သင်တန်းပေးသည့်နေရာတွင်ပင် ထိုင်နေပါသည်။ ကျနော်တို့ ချောင်းကြည့်နေစဉ်မှာပဲ ဒေါ်ငွေစံမှာ ညွှန်ညွှန်များကို နေရာထိုင်ခင်းပေးလျက် ညွှန်ခံကြိုဆိုခြင်း ပြုနေပါသည်။

အံ့ဩကျေနပ်ဘွယ်ကောင်းသည်မှာ ဒေါ်ငွေစံသည် သူ့အိမ်အပေါ်ထပ်တွင် ကျနော်တို့နှင့် သခင်စိုးကို လျှို့ဝှက်ထိန်းသိမ်းထားရသော်လည်း မျက်နှာထားတစုံတရာ ရွံ့ကြောက်စိုးရိမ်နေမှုမရှိ ပကတိတည်ကြည်အေးချမ်းစွာနှင့် ညွှန်ညွှန်များကို ပြုစုနေခြင်းကို တွေ့ရလို့ ဖြစ်ပါသည်။ ကိုစံတင်တော့ ဘယ်လိုနေသည် မမြင်တွေ့ရပါ။ ကျနော်တို့မှာ ဂျပန်အိမ်အပေါ်ထပ် တက်လာမလား တထိတ်ထိတ် စိတ်ပူပန်နေပါသည်။

ဂျပန်တို့က ရွာသားများကို အခေါ်ခိုင်း၍ ကိုစံတင်တို့ထွက်ပြီး ခေါ်ပါသည်။ ရွာသားများမှာ အပေါ်ထပ်တွင် ကျနော်တို့ သခင်စိုးတို့ ရှိနေကြောင်း သိကြပါသည်။

ဂျပန်စစ်ဗိုလ်က ရွာသားများကို စတင်ပြီး စကားပြောပါသည်။ နိပွန်အစိုးရနှင့် တပ်မတော် (ဂျပန်အစိုးရနှင့်တပ်) တို့က အနောက်နိုင်ငံ အုပ်စိုးသူတို့ကို အာဂ္ဂတိုက်မှ မောင်းထုတ်ခဲ့သည်။ ဗမာပြည်တွင်လည်း အုပ်စိုးခဲ့သူ အင်္ဂလိပ်များကို ဗမာပြည်သူများနှင့် အတူမောင်းထုတ်ခဲ့ရာ အင်္ဂလိပ်တို့ ထွက်ပြေးရပြီ ဖြစ်ကြောင်း အာဂ္ဂတိုက်နေရာတကာတွင် နိပွန်တပ်မတော်က အောင်နိုင်လျက်ရှိပြီး အေးချမ်းနေကြောင်း အရှေ့အာရှသာတူညီမျှစနစ်ဖြင့် ဂျပန်အကူအညီဖြင့် မြန်မာပြည် ကြွယ်ဝလာမှာ ဖြစ်ကြောင်း စသည်တို့ကို ပြောဟောပါသည်။

ကျနော်တို့မှာ ဂျပန်အိမ်ပေါ် တက်လာမလားသာ အလွန်စိတ်ပူပန်စွာဖြင့် ငြိမ်သက်စွာ စောင့်နေကြသည်။

ထိုစဉ်က ကျနော်တို့အန္တရာယ်တခုနှင့်လည်း ကြုံတွေ့ခဲ့ရသည်ကို ကျနော် နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကြာမှ သိခဲ့ရသည်။ ထိုစဉ်ကမသိခဲ့ရပါ။

ထိုအဖြစ်အပျက်မှာ - ကျနော်တပ်မတော်မှ ၁၉၅၆ ခုနှစ်ထွက်ရပြီး စမ်းချောင်းရပ်ကွက်က အိမ်တွင်နေထိုင်နေစဉ် မြို့ပေါ်ပြန်ရောက်လာသော ရဲနီကျော်ဝင်း ကျနော်အိမ်ကိုလာရောက်ပြီး သူ့ရေးသားနေသော ဆောင်းပါးမှ အချို့အချက်အလက်တွေကို ကျနော်ထံလာပြီး မေးမြန်းပါသည်။ မေးမြန်းပြီးနောက် စကားစမြည်ဆက်ပြောရာ ဂျပန်ခေတ် “ဂွကလေး” ရွာအကြောင်း ရောက်သွားပါသည်။

ရဲနီကျော်ဝင်းသည် ဂျပန်ခေတ်တွင် ဂွကလေးရွာရှိ သခင်စိုးထံ မကြာခဏလာရောက် လည်ပတ်တတ်ရာ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ကျနော်တို့ကို သခင်စိုးက နိုင်ငံရေးသင်တန်းပို့ချနေစဉ် ဂွကလေးရွာသို့ ရောက်လာရာ ကိုစံတင်တို့အိမ်လာလည်ပတ်နေစဉ် အထက်ဖော်ပြပါ ဒေါ်ငွေစံအိမ် ဂျပန်သင်တန်း ဆိုက်သည့်အဖြစ်နှင့် ကြုံနေပါတော့သည်။ ထိုစဉ်သူ့မျက်စိရှေ့တွင် အိမ်ပေါ်ထပ်တက်သည့် လှေကားရင်းတွင် ကျနော်စီးနေကျ မြင်းစီးဘိနပ်ရှည်ကြီးတရံ ချွတ်ထားတာကို သူမြင်တွေ့ပြီး ချက်ချင်းအနီးရှိ တောင်းတလုံးထဲထည့်ကာ အပေါ်ကပုဆိုးတထည်ဖုံး ထိုအိမ်ပေါ်ကနေထမ်းယူလာရပြီး ရွာထဲသို့ ရှောင်လာရကြောင်း ပြောပြပါသည်။ ကျနော်တို့ကို ကယ်တင်လိုက်တာ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဘိနပ်ရှည်ကြီးကိုသာ ဂျပန်များတွေ့သွားပါက စစ်ဗိုလ်တယောက် ရောက်နေသည်ကို သိသွားနိုင်ပြီး အိမ်အပေါ်ကို တက်ကြည့်နိုင်ပါသည်။

ကျနော်လည်း ဒီတော့မှ အန္တရာယ်တခုမှ သိသိလေးလွတ်လာရသည်ကို သိရ၍ ရဲနီကျော်ဝင်းကို ကျေးဇူးတင်ကြောင်း ပြောရပါသည်။

ဒေါ်ငွေစံက ထိုဂျပန်အဖွဲ့ကို နေ့လည်စာ ကျွေးမွေးညှိခံပါသည်။ သည့်နောက် နေ့လည်တွင် ဂျပန်များသူတို့ မော်တော်ဖြင့် တခြားကို ထွက်သွား ပါတော့သည်။ သည့်တော့မှ ကျနော်တို့သက်ပြင်းချနိုင်ပြီး အန္တရာယ်မှ လွတ်မြောက်ပါတော့သည်။

ကျနော် ၁၉၅၀ ခုနှစ်ကျော်စ ဗိုလ်မှူးချုပ်အဖြစ် တပ်မတော်မြောက်ပိုင်းတိုင်း စစ်ဌာနချုပ်မှူးဖြစ်နေစဉ် အလံနီပိတီမှ ဖမ်းဆီးရမိသော စာရွက် စာတမ်းများကို ဖက်ရှုမိရာ သခင်စိုးရေးသော ဆောင်းပါးတစောင်တွင် သခင်စိုးက သူ့ဘဝအသက်အန္တရာယ်နှင့် ကြုံရသော အဖြစ်အပျက် (၃) ခု ရှိခဲ့သည်ဟု ရေးသားထားရာ တခုတွင် ထို ၁၉၄၄ ခုနှစ် “ဂွကလေးရွာ” တွင် ကျနော်တို့နှင့် အတူတွေ့ကြုံရသော အန္တရာယ်ကို တခုအဖြစ်ဖော်ပြထားသည်ကို တွေ့ရပေသည်။

သခင်စိုးဘဝမှာ ဂျပန်ခေတ်ကလည်း မြေအောက်ပုန်းလျှိုးပြီးနေရ နောက် ၁၉၄၈ ခုနှစ် လွတ်လပ်ရေးရပြီးတော့လည်း မြေအောက်ဖြစ်နေရသဖြင့် ကျနော်သည် များစွာစိတ်မကောင်း ဖြစ်ခဲ့မိပါသည်။

ဂျပန်များထွက်သွားပြီးနောက် သခင်စိုးက လက်ရှိအိမ်တွင်ဆက်ပြီး ကွန်မြူနစ်သင်တန်းပေးရန် မသင့်တော်တော့ဟု ယူဆပြီး ထိုရွာအနီးက တခြားရွာတရွာမှ ဘုန်းကြီးကျောင်းတကျောင်းကို ပြောင်းရွှေ့ပြီး သင်တန်းဆက်ပေးပါသည်။ သင်တန်းတွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒအကြောင်းများသာမက ဖက်ဆစ် ဆန့်ကျင်ရေးဝါဒ သင်တန်းများပါ ပေးပါသည်။ ကျနော်တို့လည်း စိတ်ဝင်တစားလေ့လာ ကြပါသည်။

နိုင်ငံရေးသင်တန်းရက် တလကျော်ကျော်မျှ ရှိလာတော့မှ နိုင်ငံရေးသင်တန်း ပြီးဆုံးပါတော့သည်။ ကျနော်တို့လည်း လူ့ဘဝအသစ်ကို ရောက်လာရသလို ခံစားရပြီး များစွာဝမ်းသာတက်ကြွ ရွှင်လန်းနေပါတော့သည်။

လူတို့၏ ဘဝမှာ တရိစ္ဆာန်ဘဝမှ ဆင်းသက်လာခဲ့ရာ ယခုအခါ လူ့ဘဝ (၃) ဆင့်သို့ ရောက်ခဲ့ပြီးဖြစ်။ ပထမအဆင့် လူ့ဘဝမှာ “ကျေးကျွန်စနစ်” ဘဝဖြစ်သည်။ ထိုဘဝတွင်လူများစုဖြစ်သော လူသားကျေးကျွန်တို့မှာ လူနည်းစု ကျေးပိုင်ကျွန်ပိုင်ရှင်တို့က သက်ဦးဆံပိုင် သွေးစုပ်ခြယ်လှယ် အုပ်ချုပ်စိုးမိုးထားခြင်းကို ခံခဲ့ရပြီး အလွန်ဆင်းရဲသော ခေတ်ဖြစ်ပေသည်။

နောက်လူသားတို့သည် ဘဝဆိုးသွမ်းလှသော ကျေးကျွန်စနစ်ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ကြရာ ဒုတိယအဆင့်ဖြစ်သော “ဘုရင်ခေတ်” “ပဒေသရာဇ်မြေရှင်ခေတ်” သို့ ရောက်လာပေသည်။

ပဒေသရာဇ် မြေရှင်ခေတ်မှာ ကျေးကျွန်စနစ်ထက်သက်သာ ကောင်းမွန်သော်လည်း ဆိုးသွမ်းသော ငှဲမင်းငှဲချင်း အာဏာရှင်စနစ်ပဲ ဖြစ်နေသေး၍ လူသားတို့သည် မိမိတို့ဘဝ ကောင်းမွန်ရေးအတွက် ဆက်လက်တိုက်ပွဲဝင်ကြရာ ယခုနောက်ဆုံး “ဒီမိုကရေစီအရင်းရှင်စနစ်” ခေတ်သို့ ကမ္ဘာတိုင်းပြည်အများစုကြီး ရောက်ရှိလာပြီ ဖြစ်သည်။

ယခုရောက်ရှိနေသော ဒီမိုကရေစီအရင်းရှင်စနစ်မှာ ပထမ ကျေးကျွန်စနစ်၊ ပဒေသရာဇ်မြေရှင်စနစ်တို့နှင့် စာလျှင်များစွာ ကောင်းမွန်တိုးတက်လာသော်လည်း ၎င်းစနစ်မှာလည်း လူသားအချင်းချင်း တဦးလည်ပင်းတဦးနှင်းပြီး ရက်စက်စွာသွေးစုပ်ပြီး အကျိုးအမြတ်ရှာကြံခြင်း၊ လူအချင်းချင်း ဆင်းရဲချမ်းသာ ကွာဟမှုကြီးမားပြီး ကမ္ဘာကြီးဆင်းရဲနေသေးခြင်း တို့ကြောင့် ထိုအရင်းရှင်ဝါဒမှာလည်း လူသားတို့၏ယဉ်ကျေးမှုနှင့် မကိုက်ညီဟု ယူဆလာကြပေသည်။

ထိုအတွင်း ၁၉ ရာစုတွင် ဂျာမန်လူမျိုး ကာလ်းမာ့ကပ်ဆိုသူပေါ်လာပြီး ထိုပုဂ္ဂိုလ်က လူသားအချင်းချင်း သွေးစုပ်မှုကင်းသော သာတူညီမျှချမ်းသာကြွယ်ဝလာနိုင်သော ကွန်မြူနစ်ဝါဒ လူ့လောကစနစ်ကို တီထွင်ဖန်တီးရေးသားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသဖြင့် ဤလူ့ကမ္ဘာတွင် ကွန်မြူနစ်ဝါဒစနစ်ဟု ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ရပေသည်။

ထို့ကြောင့် ဥရောပတွင် ဆင်းရဲသောဆိုစီယက်ရုရှားနိုင်ငံတော်ကြီးသည် ၁၉၁၇ ခုနှစ်တွင် အောက်တိုဘာ ကွန်မြူနစ်တော်လှန်ရေးကြီးတရပ် ဆင်နွှဲအောင်မြင်ပြီး ဆင်းရဲလှသော ရုရှားနိုင်ငံဘဝမှ အနှစ် (၇၀) အတွင်း ဆိုရှယ်လစ် ဆိုစီယက်ယူနီယံ နိုင်ငံတော်သစ်အဖြစ် အတော်ခေတ်မီကြွယ်ဝသော ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ တနိုင်ငံကို ထူထောင်ခဲ့ကြပေသည်။ သို့ရာတွင် ရုရှားကွန်မြူနစ်ပါတီ အတွင်း ပြဿနာအများအပြား ပေါ်ပေါက်ပြီးနောက် ဆိုစီယက်ယူနီယံကြီး ပြိုကွဲသွားကာ ရုရှားနိုင်ငံမှာလည်း ဆိုရှယ်လစ်နိုင်ငံ ဘဝမှ သာမန်အရင်းရှင်နိုင်ငံဘဝသို့ ပြန်လျှောက်သွားလေသည်။

သို့သော် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးအပြီးတွင် ကမ္ဘာ့လူဦးရေအများဆုံး ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ ငါးပုံတပုံရှိပြီး လူဦးရေသန်း တထောင်သုံးရာကျော် ရှိသော တရုတ်ပြည်ကြီးတွင် တရုတ်ပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ အာဏာရလာပြီးနောက် သွေးစုပ်မှုကင်းသော၊ သာတူညီမျှ ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ဆိုရှယ်လစ် တရုတ်ပြည်ကြီး ဖြစ်လာရန် တရုတ်ပြည်သစ်ကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့လေသည်။ ယခု အနှစ် (၅၀) အတွင်း အလွန်ဆင်းရဲပြီး ခေတ်နောက်ကျသော တရုတ်ပြည်ကြီးမှာ အတော်အသင့် သာယာဝပြောလာပြီး မကြာသေးခင်ကပင် လူပါသော “အာကာသယာဉ်” ကိုပင် အောင်မြင်စွာ လွှတ်တင်နိုင်ခဲ့ပြီး သိပ္ပံပညာတွင် ကမ္ဘာတတိယနိုင်ငံကြီး ဖြစ်လာပေသည်။

တရုတ်ပြည်ကြီးသည် နောင်မကြာမီနှစ်များ အတွင်းမှာပင် ကမ္ဘာတွင်အချမ်းသာဆုံး ဒီမိုကရေစီအရှိဆုံးနှင့် အအေးချမ်းဆုံး နိုင်ငံတော်သစ်ကြီး ဖြစ်လာတော့မည်မှာ မလွဲချေ။

ဤသို့ဖြင့် နောင်ကမ္ဘာကြီးမှာ လူသားတို့သည် တရုတ်ပြည်က လမ်းညွှန်ခဲ့သော သာတူညီမျှချမ်းသာကြွယ်ဝပြီး ဒီမိုကရေစီထွန်းကားသော၊ ငြိမ်းချမ်းသော၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်ဝါဒ နိုင်ငံတော်များအဖြစ်သို့ တဖြည်းဖြည်း ကူးပြောင်းလိုက်နာကြခြင်းဖြင့် ကမ္ဘာကြီးသည် ဆိုရှယ်လစ် - ကွန်မြူနစ် ကမ္ဘာသစ်ကြီး ဖြစ်လာနိုင်ရေးကို ဦးတည်နေပေသည်။

ကျနော်တို့၏ လူ့ကမ္ဘာကြီးမှာ အလွန်ဆင်းရဲတော်ပြတ်လှသော ကျေးကျွန်ခေတ်၊ နောက်ပဒေသရာဇ်မြေရှင်ခေတ်၊ နောက်အရင်းရှင်ခေတ်တို့ကို ကျော်ဖြတ်ပြီး ငြိမ်းချမ်းသော၊ ဒီမိုကရေစီပြည့်ဝသော၊ ဆိုရှယ်လစ် - ကွန်မြူနစ်ခေတ်ကြီးကို ရောက်လာနိုင်ကြပေမည်။

သို့သော် ကမ္ဘာ့အရင်းရှင်ကြီးများကလည်း ကမ္ဘာကြီး ဆိုရှယ်လစ် ကွန်မြူနစ် ကမ္ဘာဖြစ်မလာအောင် အစွမ်းကုန် ခုခံတိုက်ခိုက်ကြဦးမည်ဖြစ်ရာ ဤပဋိပက္ခသည် ကမ္ဘာ့ပဋိပက္ခကြီးအဖြစ် ကျနော်တို့ ရင်ဆိုင်သွားကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

သို့ရာတွင် ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေး လမ်းကြောင်းမှန်ကို မည်သည့်အင်အားကမျှ ရေရှည်တာဆီးမထားနိုင်ဘဲ တော်လှန်ရေး၏ နိယာမတရားအရ နောက်ဆုံး ကွန်မြူနစ်တို့က အောင်ပွဲခံကြရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဤသည်တို့မှာ ကျနော်တို့ သခင်စိုး၏ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ကွန်မြူနစ်သင်တန်း ပြီးဆုံးပြီးနောက် ကွန်မြူနစ်ဝါဒနှင့်ပတ်သက်၍ ကျနော်တို့၏ လူ့ဘဝ အနာဂတ်ကို လှမ်း၍မျှော်မြင်ရှုမြင်ချက်နှင့် ယနေ့တွေ့မြင်ရချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ဤနိုင်ငံရေးသင်တန်း၏ အဓိကအချက်မှာ ကျနော်တို့၏ လူ့ဘဝအမြင်ကို အကြီးအကျယ် ပြောင်းလဲသွားစေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤတန်းတူသော၊ ချမ်းသာဝပြောသော၊ ဒီမိုကရေစီကျသော၊ ငြိမ်းချမ်းသော၊ ကွန်မြူနစ်ဘဝသာလျှင် ကမ္ဘာ့လူသားတို့၏ တော်လှန်သော ယဉ်ကျေးမှုနှင့် ကိုက်ညီပေသည်။ ဤသည်သာ ယဉ်ကျေးသော လူသားတို့၏ ဘဝဖြစ်ပေသည်ဟု ကျနော်တို့ ကွန်မြူနစ်ဘဝကို နားလည်လာကြပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဤကမ္ဘာကြီးကို ကွန်မြူနစ်ကမ္ဘာကြီး ဖြစ်အောင် တော်လှန်ပြောင်းလဲရေးအတွက် ကြိုးစားရာတွင် ကျနော်တို့ ပါဝင်ကြမည်။ ကျနော်တို့သည် မြန်မာပြည်သားများဖြစ်၍ ပထမဆုံးကွန်မြူနစ်ဗမာပြည်ဖြစ်အောင် တော်လှန်ရေးလုပ်ရာတွင် မိမိတို့ ပါဝင်လုပ်ဆောင်ကြမည်။ လူ့ဘဝတွင် ကွန်မြူနစ်ဖြစ်ခြင်းသည် အမွန်မြတ်ဆုံးသော ဘဝကြီးဖြစ်ပေသည်ဟု ယူဆလာကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ကျနော်တို့သည် “ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီဝင်” များ ဖြစ်လာပါတော့သည်။

ကျနော်တို့သည် သခင်စိုး၏ နိုင်ငံရေးသင်တန်း ပြီးသည့်နောက် သခင်စိုးအား ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် တွေ့ဆုံရန် ပဲခူးမြို့ ကျနော်အိမ်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားရန် စီစဉ်ကြသည်။

သခင်စိုးမှာ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ကြပ်များလို ဝတ်ဆင်ထားသော ကိုကြီးမြင့်တို့နှင့်အတူ ဗမာ့တပ်မတော်အရာခံဗိုလ် အဝတ်အစား ဝတ်ဆင်စေပြီး ကျနော်နောက်လိုက်အဖွဲ့အဖြစ် လိုက်ပါစေသည်။ ကျနော်မှာ ထိုအချိန်က ဗမာ့တပ်မတော် ဗိုလ်မှူး ဖြစ်နေသည်။

သခင်စိုးမှာ ခပ်ထွားထွားကြိုင်းကြိုင်း ဖြစ်သည်။ ထိုအချိန်က ဗမာ့တပ်မတော် အရာခံဗိုလ်များမှာ ခပ်ထွားထွားကြိုင်းကြိုင်းများ ဖြစ်ကြသဖြင့် သခင်စိုး၏ ရုပ်ပျက်မှုမှာ အံ့ဝင်ခွင်ကျ ဖြစ်နေပေသည်။

ကျနော်တို့ လမ်းခရီးတွင် အစိုးရခိုအောင်းနေရာမှာ “တံတေးတူးမြောင်း” ဂိတ်ဝ ဖြစ်ပါသည်။ ရန်ကုန်မြို့ကြီးမှ ဗမာပြည် ရေဝတီ မြစ်ဝကျွန်းပေါ် ဒေသသို့ အဝင်အထွက်မှာ ၎င်းဂိတ်ဝမှ ဖြတ်သန်းရသဖြင့် ဂျပန်စစ်တပ်က ထိုနေရာမှာ ဂိတ်ဝထားပြီး ဂျပန်ကင်းစောင့် ချထား၍ အဝင်အထွက် လူအားလုံးကို စစ်ဆေးကြည့်ရှုသည်။ မသင်္ကာလျှင် ဖမ်းဆီးထားပါသည်။

ထိုဂိတ်ဝရောက်သောအခါ ကျနော်ကထွက်ပြီး ဂိတ်စောင့်ဂျပန်စစ်တပ် တပ်ကြပ်ကို ငါဟာ ပဲခူးမြို့က ဗမာ့တပ်မတော်တပ်ရင်းမှူး ဗိုလ်မှူး ဖြစ်ကြောင်း ပြောပြရာ ၎င်းတို့သည် လေးစားသမှုဖြင့် ကျနော်တို့ကို ဖြတ်သန်းခွင့် ပြုသည်။

ကျနော်တို့ ရန်ကုန်ရောက်သောအခါ သခင်စိုးတို့ကို တနေရာမှာထားပြီး ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အိမ်သို့သွားပြီး သခင်စိုးတို့ရောက်ပြီ ကျနော်ဒီနေ့ပဲ ဘတ်စ်ကားဖြင့် ပဲခူးမြို့ ကျနော်အိမ်ကို ခေါ်သွားမည်ဟု ပြောပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဝမ်းမြောက်စွာဖြင့် ပဲခူးမြို့ ကျနော်အိမ်သို့ ခေါ်သွားပါ။ သူ (၁) ရက် (၂) ရက်အတွင်း ပဲခူးမြို့ကို လာအနားယူ လည်ပတ်ရန် စီစဉ်ပြီး ထိုတည်းအိမ်မှ ကျနော်အိမ်ကို နေ့စဉ်တနေကုန် လာပြီး ဆွေးနွေးမည်ဟု ပြောပါသည်။

ကျနော်နှင့် သခင်စိုးတို့ ပဲခူးမြို့ကျနော်အိမ်သို့ ရောက်ပြီး (၁) ရက် (၂) ရက်ကြာပြီးနောက် ပထမအစီအစဉ်အတိုင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဇနီးဒေါ်ခင်ကြည်နှင့်အတူ ပဲခူးမြို့ရှိသူတို့ အသိမိတ်ဆွေ အိမ်တအိမ်သို့ အလည်အပတ် အနားယူသည့်အနေဖြင့် ရောက်လာပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တဦးတည်း သူ့ကားဖြင့် နေ့တိုင်းကျနော်အိမ်သို့ သခင်စိုးနှင့် ဆွေးနွေးရန် နံနက် (၈) နာရီမှ ညနေ (၆) နာရီထိ လာရောက်ဆွေးနွေးပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းသည် ညစာထမင်းကို ကျနော်အိမ်မှာ စားသွားသလား သူတည်းခိုအိမ် ပြန်စားသလား ကျနော်မမှတ်မိချေ။

သူတို့ဆွေးနွေးပွဲအကြောင်း သခင်စိုးပြောပြ၍သိရသည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဆွေးနွေးပွဲတွင် တတ်တတ်ကြွကြွ ရှိကြောင်း၊ သူတို့သည် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ဖို့နှင့် ထိုတော်လှန်ရေးအတွက် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ (ဖ-တ-ပ-လ နောင် ဖ ဆ ပ လ အဖွဲ့) ကို ဖွဲ့စည်းကြပြီးဖြစ်ကြောင်း အားရဝမ်းသာစွာ ပြောပြပါသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲအတွင်း တညတွင် သခင်စိုးက ကျနော်ကို ခင်ဗျားဒီလိုပဲ လူပျိုကြီးလုပ်နေတော့မှာလား၊ အိမ်ထောင် မပြုတော့ဘူးလားဟု မေးပါသည်။ ကျနော်က ကျနော်ငယ်ရည်းစား ကျနော်ဇာတိ သုံးဆယ်မြို့တွင် ရှိပါသည်။ ကျနော်တို့ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရပြီးမှ လက်ထက်ကြဖို့ ပြောထားပါသည်။ ကျနော်တို့ ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် လုပ်သွားလို့၍ ဖြစ်ပါသည်ဟု ပြောပါသည်။

ဒီတော့ သခင်စိုးက ဟာ ခင်ဗျားဟာ လက်ထပ်ဖို့ စဉ်းစားတာ သာမန်လူတွေလို စဉ်းစားတာပဲ၊ သာမန်လူတွေက လက်ထပ်ဖို့ စဉ်းစားတဲ့အခါ သူတို့တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ကောင်းကောင်းမွန်မွန် နေထိုင်နိုင်မယ့် အချိန်ကို ရွေးခြယ်စောင့်ဆိုင်း တတ်ကြတယ်။ ကျနော်တို့ ခင်ဗျားတို့ဟာ သာမန်လူတွေ မဟုတ်ဘူး တော်လှန်ရေးသမားတွေ ဖြစ်တယ်။ တော်လှန်ရေးသမားတွေဆိုတာဟာ သူတို့မှာ တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် အေးအေးချမ်းချမ်း နေထိုင်နိုင်တဲ့ ကာလရယ်လို့ မရှိနိုင်ဘူး။ အမြဲတမ်း တော်လှန်ရေးအတွက် လှုပ်ရှားနေရတာ ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် တော်လှန်ရေးသမားတွေဟာ လက်ထပ်ဖို့ သင့်တဲ့အရွယ်မှာ အတော်အတန်သင့်တော်တဲ့ အခြေအနေရရင် လက်ထပ်ကြရတာပဲဟု ပြောပါသည်။ ဤတွင် ကျနော်စိတ်ကို တော်တော်လှုပ်ရှား သွားစေပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တခါက ပြောဖူးသည်ကိုလည်း မှတ်မိနေပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်ပြောတာက အိမ်ထောင်ပြုပြီးနောက်မှ တော်လှန်ရေးတို့ ဘာတို့ ဖြစ်လာရင်လည်း မိမိဇနီးကို တော်လှန်ရေးနယ်ထဲ ခေါ်သွားရမှာပဲဟု ပြောဖူးထားသည်။ ထိုစဉ်ကတော့ ကျနော်စိတ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်က သူအိမ်ထောင် ပြုပြီးသော်လည်း တော်လှန်ရေးတို့ နိုင်ငံရေးတို့မှာ မပျက်ကွက်စေရပါဘူးဟု ကျနော်တို့သိရန် ပြောသည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ပါသည်။

ထိုကိစ္စမှာ ကျနော်စိတ်ကို များစွာလှုပ်ရှားလာပါတော့သည်။ ကျနော်လက်ထပ်ရေးကို လွတ်လပ်ရေးရပြီးမှဟု အချိန်အရည်ကြီး မဆွဲတော့ဘဲ ယခုကာလမှာပင် ကျနော်လက်ထပ်ချင်လျှင် လက်ထပ်နိုင်ပြီဟု ယူဆလာပါတော့သည်။

ကျနော်ပဲခူးမြို့ အိမ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သခင်စိုးတို့ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေမှုကို ကျနော်တို့ကို ထမင်းချက်ပြုတ် ကျွေးမွေးနေသော ကျနော် ကိုယ်ရုံ ရဲဘော်ကိုယ်ဟူသော ကုလားကပြားကလေးသာ သိပေသည်။ ထို ကိုယ်မှာ အလွန်ပါးနပ် လိမ်မာပြီး ကျနော်အပေါ် အလွန်သစ္စာရှိသော ရဲဘော်ကလေး ဖြစ်သည်။ ကိုယ်မှာ သခင်စိုးကိုတော့ ဘယ်သူမှန်း မသိချေ။

သခင်စိုးက ကိုယ်အပေါ် အလွန်စိတ်ဝင်စားနေသည်ဟု ယူဆရ၍ ကိုယ်အကြောင်း သခင်စိုးကို နည်းနည်းပြောပြရသည်။

ကျနော်ပြောပြသည်မှာ ဗမာ့တပ်မတော်ကို ၁၉၄၂ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၂၇ ရက်နေ့တွင် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး တပ်မတော် (ဘီဒီအေ) မှ ဗမာ့ကာကွယ်ရေးတပ်မတော် (ဘီဒီအေ) အဖြစ် ပြောင်းဖွဲ့သောအခါ ယခင်က ရန်ကုန်တွင် ကျနော်၏ ဆရာဖြစ်သင်တန်းကျောင်းနေဘက် သူငယ်ချင်း ဖြစ်ပြီးနောက် ကျနော်တို့၏ မြေအောက်တော်လှန်ရေး အဖွဲ့ဝင်ဖြစ်လာသူ ကုလားကပြား ကိုအောင်ကြီးဆိုသူက ယခုကုလားကပြားကလေး ကိုပါကို ကျနော်ထံခေါ်လာပြီး အပ်ပါသည်။ ကိုယ်မှာ ကျနော့ထက် (၇) နှစ်ခန့်မျှ ငယ်မည်ထင်ပါသည်။

ကိုအောင်ကြီးက အပ်၍ပြောသည်မှာ ကိုပါ၏ မိဘနှစ်ပါးစလုံး ကွယ်လွန်ကြပြီ သူ့ကိုခင်ဗျားအနီးတွင် ကိုယ်ရံအဖြစ်ထားလျှင် အလွန်သစ္စာရှိစွာ စောင့်ရှောက်ပြုစုသွားပါလိမ့်မည်ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ကိုပါကို ကျနော်အိမ်တွင် ထားပါသည်။ သူက ထမင်းဟင်းချက်တတ်သဖြင့် ကျနော်ကို ထမင်းဟင်းချက်ပြီး ကျွေးမွေး ပြုစုပါသည်။ နောက် ကိုပါသည် ကိုအောင်ကြီးပြောသလို အိမ်ရှင်မကောင်းတယောက်လို ကျနော်ကို ဂရုစိုက်ပြုစုပြီး ယုံကြည်စိတ်ချရသောသူ ဖြစ်လာပါသည်။

ကျနော်လခများကိုလည်း တခါတရံ ၎င်းကိုပါကိုပင် ထုတ်ခိုင်းရပြီး ကျနော်ငွေကြေးအားလုံးကိုလည်း ၎င်းကိုပင် အပ်ထားပြီး ကျနော်သူထံက တောင်းသုံးပါသည်။

တဖြည်းဖြည်းနှင့် ၎င်းကိုပါကို ကျနော်တပ်မှ တပ်မှူး၊ တပ်သားများက ကျနော်ကို ပြုစုစောင့်ရှောက်နေသော ကျနော်၏ ယုံကြည်ရသော ကိုယ်ရံ ရဲဘော်ကလေးဖြစ်ကြောင်း သိရှိလာကြပြီး အားလုံးကလည်း ဝိုင်းပြီးသူ့ကို လေးစားချစ်ခင်လာကြပါသည်။ သူလည်း ဒီလိုနှင့် ကျနော်တို့နှင့် ပျော်ရွှင်စွာ ပြုစုနေထိုင်ပါသည်။ ကျနော်လည်း သူ့ပညာရေးကို ဂရုမပြုနိုင်ပါ။ သူ့စာတတ်သဖြင့် မင်း ငါ့စာအုပ်စင်က နိုင်ငံရေးစာအုပ်တွေထဲက ကြိုက်ရာစာအုပ်တွေကို ယူပြီးအားချိန်မှာ ဖတ်ပါ။ မသိတာ ငါ့လမ်းမဟုတ် ပြောထားရပါသည်။ သူလည်းအားချိန်မှာ စာဖတ်နေတာ တွေ့ရပါသည်။ အထူးသဖြင့် ညအချိန်များတွင် ဖြစ်သည်။ သူဒီလိုနှင့် ပျော်ရွှင်စွာနေထိုင်နေကြောင်း၊ စာရိတ္တလည်း ကောင်းမွန်ကြောင်းတို့ကို သခင်စိုးအား ကျနော်ပြောပြပါသည်။ သူနှင့်ပတ်သက်၍ အဖြစ်အပျက် တခုကိုလည်း ပြောပြပါသေးသည်။ တခါက ကျနော်တွင် ပစ္စည်းတခုလို၍ ရှာဖွေနေရာ နောက်ဆုံး ကိုပါအခန်းရောက်သွားပြီး ရှာဖွေရာ သူ့ခေါင်းအုံးအောက်တွင် သူ့ဒိုင်ယာရီ စာအုပ်ကလေး တွေ့ရှိလို သူ့ဘာတွေများရေးထားသလဲ သိလို၍ လှန်လှောကြည့်ရာ ယနေ့ ဗိုလ်မှူးဘယ်သူနှင့် တွေ့သည် စသည်ဖြင့် ကျနော်အကြောင်းတွေသာ ရေးထားသည်။ တနေရာတွင် ယနေ့ဗိုလ်မှူးပန်းကန်ဝက်လောက် စားသည်။ ကြက်သားတဖုံ ကုန်သည်။ တနေရာတွင် ငါးတကောင်ကုန်သည်ဟု ရေးထားသည်။ ကျနော်မကျန်းမာစဉ်က ရေးသားပုံရသည့် အကြောင်းလဲ ပြောပြရသည်။ သခင်စိုးလဲ ကျေနပ်သဘောကျပုံ ရပါသည်။

ကျနော်အိမ်တွင် သခင်စိုးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ ဆွေးနွေးနေစဉ် တနေ့မှာ ကျနော်နာမည်အော်ခေါ်ပြီး ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီး ရောက်လာပါသည်။

ကျနော်ပြေးထွက်ပြီး နှုတ်ဆက်ပါသည်။ ဘာလုပ်ရမှန်းမသိ ဖြစ်နေပါသည်။ ဗိုလ်ရန်အောင်က ကျနော်နှင့်တွေ့ရန် သူ့ကျနော်ရုံးသို့ သွားရအုံးက လူတွေက ကျနော်နည်းနည်းနေမကောင်းလို့ အိမ်တွင်ခတ္တနားနေသည်ဆိုလို့ မကျန်းမာဘူးထင်ပြီး လာမေးတာပါဟု ဆိုသည်။

ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်တို့ သခင်စိုးတို့ တွေ့ဆုံနေကြောင်းကို ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးကို ဖုံးကွယ်ထား၍ မသင့်တော်ဟု ချက်ချင်းယူဆပြီး သူ့ကိုလက်ပြုပြီး တနေရာခေါ်သွားကာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သခင်စိုးတို့ ဖတ်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် လျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးနေကြောင်းကို ပြောပြရပါသည်။ ဒီတော့မှ ဗိုလ်ရန်အောင်ဆန်းလည်း ကျနော်နှင့် စကားအနည်းငယ် ပြောဆိုပြီး ပြန်သွားပါသည်။

နေ့လည် ထမင်းစားတော့မှ ဗိုလ်ချုပ်တို့ သခင်စိုးတို့ကို စောစောက ဗိုလ်ရန်အောင်လာတဲ့အကြောင်းနှင့် ကျနော်က ဗိုလ်ချုပ်တို့ သခင်စိုးတို့ ဆွေးနွေးနေတဲ့ အကြောင်းပြောတော့ သူခေတ္တနေပြီး ပြန်သွားကြောင်း ပြောရပါသည်။ သခင်စိုးက ဗိုလ်ရန်အောင်ကို တွေ့ချင်နေပုံ ရပါသည်။ သို့သော် သခင်စိုးအကြောင်း အထူးလျှို့ဝှက်ရသဖြင့် ဗိုလ်ရန်အောင်နှင့်တွေ့ရန် စီစဉ်မပေး နိုင်တော့ပါ။

ဘီအိုင်အေ ကာလ အဖြစ်အပျက်များတွင် တခုမေ့ကျန်ရစ်သဖြင့် ထပ်ရေးရပါဦးမည်။ ၎င်းအဖြစ်အပျက်မှာ - ဘီအိုင်အေ ကာလက မြို့တမြို့တွင် ကျနော်ကို အငြိမ့်ပွဲတဲက ဖိတ်ခေါ်သဖြင့် ဝင်ကြည့်ရပါသည်။ အငြိမ့်မင်းသမီးက ပရိသတ်ကိုကျောပေးပြီး ထိုင်နေစဉ် လူရှင်တော်တဦးက အငြိမ့်မင်းသမီး၏ ကျောကို ဘီအိုင်အေ (BIA) ဟု ရေးထားသော စာရွက်တရွက် လာကပ်လိုက်ပါသည်။ အငြိမ့်မင်းသမီးကို သိမ်းပိုက်လိုက်သည့်သဘော ဖြစ်ပါသည်။ (ထိုခေတ် ထိုကာလက “ပစ္စည်း” များကို သိမ်းပိုက်သည့်အခါ ဘီအိုင်အေ ကပ်သည်ဟူသော ဝေါဟာရတောင် ရှိခဲ့ပါသည်။) ပွဲကြည့်ပရိသတ်ထဲတွင် ဘီအိုင်အေတပ်မှ ရာထူးအကြီးဆုံးသူမှာ ကျနော်ပင် ဖြစ်ဟန်ရှိသည်။ ကျနော်အနီးမှ လူအများ ကျနော်ကိုများစွာ အားနာသွားပုံရသည်။ ကျနော်လည်း အလွန်ထူထူးပါတော့သည်။ ကျနော်တို့ ပြည်သူတွေမှာ သူတို့၏ မကျေနပ်ချက်များကို ဤသို့ပင် ဖော်ပြတတ်ပေသည်။

ကျနော်ပဲခူးအိမ်အနီးတွင် အိမ်နစ်လုံး ရှိပါသည်။ တလုံးမှာ စံပြတပ်ရင်းရုံးအုပ် ဗိုလ်ကြီးဗိုလ်လှမောင်၏အိမ်နှင့် တလုံးမှာ စံပြတပ်ရင်း မြန်မာစာပြဆရာဦးတင်မောင်တို့ အိမ်ဖြစ်ပါသည်။ အားလုံး အလုပ်များကြသူတွေဖြစ်လို့ တအိမ်နှင့်တအိမ် အကြောင်း မရှိဘဲ ဝင်ထွက်လည်ပတ်ခြင်း သိပ်မရှိကြပါ။ ကျနော်အိမ်ကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ကားဝင်ထွက်ခြင်း လုပ်နေသည်ကို သိကြ သော်လည်း ထုံးစံအတိုင်း မေးမြန်းပြောဆိုခြင်း မရှိကြပါ။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် သခင်စိုးတို့ ဆွေးနွေးပွဲမှာ သုံးရက်မျှကြာသည် ထင်ပါသည်။ ထိုအတွင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ပါလာသော ဇနီးဒေါ်ခင်ကြည်မှာလည်း နို့စားနွားမတကောင်ဝယ်ရန် စီစဉ်နေကြောင်း ကြားသိရပါသည်။

ဆွေးနွေးပွဲ သုံးရက်မျှကြာပြီး ပြီးသွားပါပြီ။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့လည်း နောက်နေ့ ရန်ကုန်ကို ပြန်ကြပါပြီ။ ကျနော်မှာ သခင်စိုးကို ဒေးဒရေမြို့သို့ ပြန်ပို့ရန် ဝတ္တရား ရှိနေပါသည်။

သခင်စိုးက ကျနော်ကိုပြောသည်မှာ သူ့ဒီမှာလုပ်စရာရှိတာတွေ ရက်အချို့လုပ်ရအုံးမည်။ ထိုကိစ္စတွေပြီးမှ ဒေးဒရေပြန်မည်ဟု ပြောပါသည်။ သခင်စိုးမှာ ကျနော်တို့နှင့် နေရစဉ်အတွင်း သူ့လုံခြုံရေးအတွက် များစွာစိတ်ချမ်းသာပုံ ရပါသည်။

ထိုအတွင်း ကျနော်ဌာနချုပ် ထောက်လှမ်းရေးမှူးက သတင်းပေးပို့သည်မှာ တနေ့ညက အင်္ဂလိပ်လေယာဉ်ပျံ ပဲခူးမြို့အနီး လာသွားသည်မှာ အိန္ဒိယသို့ ရောက်နေသော တက်ဘုန်းကြီးသခင်သိန်းဖေ လေထီးနဲ့ဆင်းနေရစ်သည်။ ယနေ့ကစပြီး ပဲခူးမြို့ဝင် မြို့ထွက်ဂိတ်တွေ ဂျပန်စစ်တပ်ချရပ်ပြီး လူဝင်လူထွက် စောင့်ကြည့်မည်။ ပဲခူးမြို့တွင်းရှိ အိမ်တိုင်းကိုလည်း သခင်သိန်းဖေကို ရှာဖွေတော့မည်ဟူ၍ ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်လည်း ထိုသတင်းကို ချက်ချင်း သခင်စိုးကို ပြောပြသည်။ သခင်စိုးကို မြို့ဝင်မြို့ထွက် ဂိတ်တွေမှာ ဂျပန်ကင်းစောင့် မချမီ ပြန်ပို့ရန်အတွက် ရန်ကုန်ဘက် ပြန်ပို့နိုင်ဖို့ အရေးကြီးကြောင်း အားလုံးသဘောပေါက်ကြပြီး သခင်စိုးကို ချက်ချင်းပင် ပြန်ပို့ရန် စီစဉ်ကြပါသည်။

ကျနော့်အိမ်တွင် သခင်စိုးရောက်ကတည်းက အရေးပေါ်သုံးရန် လူစီးကားတစ်စီး ဓာတ်ဆီအပြည့်နှင့် အရန်သင့်ထားပါသည်။ ကိုကြီးမြင့်နှင့် ကိုထွန်းစိန်တို့ နှစ်ယောက်ကိုလည်း သူတို့အိမ်တွင် အမြဲအသင့်စောင့်နေရန် မှာကြားထားရာ ကိုကြီးမြင့်နှင့် ကိုထွန်းစိန်တို့ကို အမြန်လူလွှတ်ခေါ်ခိုင်းပြီး ကျနော်ပါသုံးယောက်နှင့် သခင်စိုးကိုလိုက်ပို့ရန် ထိုကားဖြင့် ကျနော်တို့ ရန်ကုန်ဘက်ကို ချက်ချင်းထွက်ကြပါသည်။

သခင်စိုးတို့အားလုံးမှာ လာတုန်းကအတိုင်း ဗမာ့တပ်မတော်အဝတ်အစား ဝတ်ဆင်ထားကြပါသည်။ ကားမထွက်မီ လုံခြုံရေးအစီအစဉ်ကို ကျနော်က ချက်ချင်းတွေးခေါ်ပြီး အားလုံးကို ပြောပြရသည်။ လမ်းခရီးမှာ ကားကိုရပ်ပြီး ဂျပန်က စစ်ဆေးပြီး သခင်စိုးကို ဖမ်းဆီးဖို့အထိ ဖြစ်လာလျှင် ကျနော်တယောက်သာ မိမိကိုင်ဆောင်ထားသောစားမြင့် ဂျပန်များကို ထိုးခုတ်နေရစ်မည်။ ကိုကြီးမြင့်၊ ကိုထွန်းစိန်တို့က သခင်စိုးကို ထိုကားနှင့်ပင် ဆက်ခေါ်သွားကြရန် လမ်းတွင်လှည်းကူးမြို့ရောက်လျှင် ကား၏ပုံသဏ္ဍာန် ပြောင်းလဲရန် ကားတစ်စီး အမြန်အသစ်လဲပြီး ရန်ကုန်ဘက် ဆက်ထွက်ရန်တို့ကို မှာကြားပါသည်။

ကျနော်တို့ကားပေါ် ရောက်သောအခါ ကျနော်လည်း အမောပြေပြီး ခေတ္တဦးခနဲဖြစ်သွားရာ ကျနော့်ဘေးတွင် ထိုင်နေသော ကိုကြီးမြင့်က တတောင်ဆစ်နှင့် တို့တော့မှ မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်မိရာ ပဲခူးမြို့ပြင် ပဲခူးမြစ်တဖက်ကမ်း မြို့အဝင်ကင်းဂိတ်တွင် ဂျပန်ကင်းစောင့်ရောက်နေပြီး ခရီးသွားလူအချို့ကို စစ်မေးနေပုံကို လှမ်းပြီးမြင်ရပါသည်။ ကျနော်လည်း ဒီတခနဲဖြစ်သွားပါသည်။ နောက်ချက်ချင်းသတိရပြီး စီစဉ်ထားတဲ့ လုံခြုံရေးအစီအစဉ်အတိုင်း လုပ်ကြဟု ခပ်တိုးတိုး ပြောလိုက်ပါသည်။

မကြာမီ ကျနော်တို့ကား ပဲခူးမြစ်တံတားကိုကျော်ပြီး မြို့အဝင် ဂျပန်ကင်းဂိတ်ရှေ့ကို ရောက်ပါသည်။ ဂျပန်တပ်ကြပ်က ကားကိုရပ်ခိုင်းသဖြင့် ကားရပ်ပြီး ကျနော်ကားပေါ်ကဆင်းကာ ကျနော်သည် ပဲခူးမြို့ရှိ ဗမာ့တပ်မတော် တပ်ရင်းမှူး ဖြစ်သည်။ ရန်ကုန်စစ်ရုံးကို သွားရန်လာခြင်း ဖြစ်သည်ဟု ဂျပန်စကား မပြည့်မစုံနှင့် ပြောပြလိုက်ပါသည်။ ဂျပန်က ကားပေါ်ကလူတွေကို ဆင်းစေပြီး ကားထဲကို ဝိုင်းကြည့်ပါသည်။ ကျနော်တို့ ရင်တထိတ်ထိတ် ဖြစ်နေကြပါသည်။ အားလုံးစစ်သားချည်း ဖြစ်နေ၍ ထင်ပါသည်။ ဂျပန်က ကျေနပ်ပြီး သွားခွင့်ပြုလိုက်ပါသည်။

ကျနော်တို့ ရန်ကုန်ရောက်သောအခါ မူလကအစီအစဉ် ရှိသည့်အတိုင်း ရန်ကုန်အရှေ့ပိုင်း ဗိုလ်လရောင်ကြီးအိမ်တွင် တည်းခိုပါသည်။ ဗိုလ်လရောင်ကြီး မရှိပါ။ ဗိုလ်လရောင်ကြီး၏ ကိုယ်ရံရဲဘော်များက ကျနော်တို့ကို ချက်ပြုတ် ကျွေးမွေးပါသည်။

နောက်နေ့တွင် မူလအစီအစဉ်ရှိသည့်အတိုင်း သခင်စိုးကို သခင်နုအိမ်သို့ သခင်နုနှင့် တွေ့ဆုံရန်လိုက်ပို့ရပါသည်။ နောက်နေ့ သခင်စိုးကို သခင်နုအိမ်မှ ကျနော်ပြန်ခေါ် ခဲ့ရပါသည်။

ကျနော်တို့ ရန်ကုန်တည်းခိုအိမ် ရောက်သောအခါ သခင်စိုးက မကျေမနပ်နှင့် ကျနော်ကို ပြောပြသည်မှာ သခင်နုက သူ့ကို လှေကားအိမ်ထဲတွင် ထည့်ထားကြောင်း၊ နောက်သခင်နုမှာ သူ့ဘုရားရှိခိုးချိန်နှင့် သူ့ဧည့်သည်များလာချိန်တို့ကြောင့် သူနှင့် ကောင်းကောင်းစကားပြောချိန် သိပ်မရခဲ့ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

နောက်နေ့ ကျနော်၊ ကိုကြီးမြင့်နှင့် ကိုထွန်းစိန်တို့ သုံးယောက် သခင်စိုးကို ရန်ကုန်မှ ဒေးဒရိုမြို့ သခင်မြသွင်တို့ထံသို့ ချောမောစွာ ပြန်ပို့ခိုင်းခဲ့ပါသည်။ ကျနော်တို့ ပြန်ခါနီး နှုတ်ဆက်ကြရာ ရက်အချို့အတူနေထိုင်ခဲ့ရသဖြင့် ကျနော်တို့ စိတ်လှုပ်ရှားမိကြပါသည်။

ကျနော့်စိတ်တွင် ဗမာ့တော်လှန်ရေး လှုပ်ရှားမှုများအတွင်း ကျနော့်တို့နှင့်သခင်စိုး မကြာခဏတွေ့ဆုံကြလိမ့်မည်ဟု ထင်မြင်ခဲ့ပါသည်။ သို့ရာတွင် ကျနော်နှင့် သခင်စိုးတွေ့ဆုံခြင်းသည် ဤအကြိမ် (၁၉၄၄ ခုနှစ်) သည် နောက်ဆုံးအကြိမ် ဖြစ်ပါတော့သည်။ နောင်တခါမှ မတွေ့ဆုံတော့ပါ။ သခင်စိုးမှာ ကွယ်လွန်သွားပြီဖြစ်ပြီး ကျနော်မှာလည်း ၁၉၉၀ ခုနှစ်မှစ၍ တရုတ်ပြည်သို့ ရောက်နေပါတော့သည်။

ကျနော်တို့ ဒေးဒရိုတွင် သခင်စိုးကိုပို့ပြီး ရန်ကုန်ပြန်သောအခါ “တံတေးတောကြီးတန်း” ဒေသကို ဝင်လည်ပတ်ပြီးမှ ပြန်ကြပါသည်။ မြေပုံပေါ်တွင် တံတေးတောကြီးတန်း ဒေသသည် တော တော်တော်ထူထပ်သဖြင့် ကျနော်တို့ ရန်ကုန်တွင် ဂျပန်တို့နှင့် အဆင်မပြေလျှင် ခေတ္တတောခိုပုန်းအောင်းရန် သင့်တော်သည့်နေရာဖြစ်မည် ထင်ပါသည်။ ယင်းကိုကြည့်ရှုလေ့လာရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် တောကြီးတန်းဒေသကိုဝင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ သခင်မြသွင်ထံမှ တောကြီးတန်းရှိ အိမ်တအိမ်သို့ မိတ်ဆက်စာတစောင် ယူလာပြီး ကျနော်တို့ တညတည်းခိုကာ တောကြီးတန်း အခြေအနေကို လေ့လာပါသည်။

“တောကြီးတန်း” မှာ တံတေးတောတန်းတွင် မြို့ကလေးတမြို့ ဖြစ်နေသည်။ ရန်ကုန်မြို့မှ လေယာဉ်ဗုံးဒဏ်၊ စစ်ဘေးဒဏ် ကြောက်သူများ တော်တော်များများလာပြီး စစ်ဘေးဒဏ် ရှောင်နေကြ၍ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့နောက် ကျနော်တို့ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။ ထိုကာလမှာ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ကုန်ခါနီး ကာလဖြစ်သည်။

ကျနော် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံသွား၍ သခင်စိုးကို ဒေးဒရိုသို့ ပို့ပေးခဲ့ပြီဖြစ်ကြောင်း သတင်းပို့ပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က မျက်နှာမကောင်းစွာဖြင့် ပဲခူးရှိကျနော့်အိမ်မှ ကိုပါကို ဂျပန်များ ယခုတလောတွင် ဖမ်းသွားပြီဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။ ကျနော်လည်း များစွာစိုးရိမ်သွားပါသည်။ သို့သော် ဗိုလ်ချုပ်မျက်နှာ မကောင်းဖြစ်နေ၍ ကျနော်က စိတ်ပူပန်မှု သက်သာအောင် ဗိုလ်ချုပ်ဘာမှ ဒီလောက်မပူပါနဲ့ ကိုပါဟာ ကျနော့်အိမ်မှာ တော်လှန်ရေးသမားကလေးဖြစ်နေပြီ သူဟာ ဗိုလ်ချုပ်တို့ ကျနော့်တို့နှင့် တော်လှန်ရေးကို ထိခိုက်အောင်လုပ်မှာ မဟုတ်ပါ။ ရှောင်လွှဲမှာသာ ဖြစ်တယ်ဟု ပြောပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်က ကျနော့်ကိုလဲ ဖမ်းခံရမှာစိုးလို့ ပဲခူးကို ပြန်မသွားဘဲ ရန်ကုန်စစ်ဝန်ကြီးရုံးတွင် လေ့ကျင့်ရေးဌာနမှူးအဖြစ်နေရန် သူစီစဉ်ထားပြီ ဖြစ်ကြောင်း ပြောပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်မှာ မိမိအတွက် အားလုံးစီစဉ်ထားပြီးဖြစ်နေ၍ ကျနော် ပဲခူးပြန်မသွားဘဲ စစ်ဝန်ကြီးရုံးမှာပင် နေပါသည်။ ထောက်ပံ့ရေးဌာနက ကျနော့်ကို ဦးပိစာရလမ်းရှိ ဝင်းခြံနှင့် တထပ်တိုက်ကလေးရှိသောအိမ်ကို ပေးပါသည်။ ခြံထဲတွင် အစေခံတန်းလျား တိုက်ခန်းကောင်းလေးများလည်း ရှိပါသည်။ ထိုတထပ်တိုက်ကလေးမှာလည်း အတော်ကောင်းမွန်ပါသည်။ ထိုအစေခံတိုက်ခန်းများတွင် ကျနော့်ကိုယ်ရံရဲဘော် ကိုထွန်းရင်ဆိုသောရဲဘော်ကို ထားပါသည်။

ကျနော်စစ်ဝန်ကြီးရုံးတွင် ရုံးတက်နေရသော်လည်း ကိုပုကိစ္စကို ပူပန်နေမိပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို မစိုးရိမ်ရန် ပြောခဲ့သော်လည်း ကျနော်ကတော့ စိုးရိမ်နေပါသည်။ သိပ်ညှင်းပန်းနှိုင်းစက်လျှင် ကိုပုက ဖွင့်ပြောလိုက်မှာ စိုးရိမ်နေပါသည်။

သို့သော် မကြာခင်မှာပင် ကိုပုလွတ်လာပြီဆိုသော သတင်းကို ကြားရပါသည်။ ဂျပန်များက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း - ဗိုလ်ကျော်ဇောအိမ်တွင် ဘယ်သူနှင့်တွေ့သလဲဟု မေးသည်။ ကိုပုက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ ကျနော်ဗိုလ်မှူးအခန်းထဲတွင် ဗိုလ်မှူးနှင့်သာ နှစ်ယောက်သား စကားပြောကြသည်ဟု တလျှောက်လုံး တာသမတ်တည်း ပြောသည်။ အနည်းငယ် ညှင်းပန်းပြီး ထပ်စစ်ဆေးလည်း ယခင်အတိုင်းပင် ပြောနေသဖြင့် လွှတ်လိုက်ကြောင်း သိရပါသည်။

ကိုပုမှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ကျနော်တို့ကိုသာ ကယ်တင်လိုက်ရုံမက ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးကိုပါ လုံးဝမထိခိုက်အောင် ကယ်တင်လိုက်ရာ ကျသဖြင့် ကိုပုကို ကျနော်တို့ အလွန်ကျေးဇူးတင်ရပါတော့သည်။ ကိုပုကို ကျနော်တို့သာမက တိုင်းပြည်ကပါ ကျေးဇူးတင်သင့်ပေသည်။

ကိုပုမှာ ထောင်ကလွတ်ပြီးသောအခါ ကျနော်ထံ ပြန်မလာတော့ဘဲ သူ့လဲအတော်နီးကြားနေပြီဖြစ်၍ အပြင်ထွက်ပြီး နိုင်ငံရေးလုပ်ပါတော့သည်။

ကိုပုမှာ ပြည်သူ့ရဲဘော်အဖွဲ့ဝင်ပြီး နိုင်ငံရေးဆောင်ရွက်ရာ၊ မကြာမီပင် ဗိုလ်နန္ဒဟူသောအမည်ဖြင့် ထင်ရှားသော ပြည်သူ့ရဲဘော်ခေါင်းဆောင် လူကြီးတစ်ဦး ဖြစ်လာပါတော့သည်။ သူသည် စာရိတ္တလည်း ကောင်းမွန်သူဖြစ်သဖြင့် ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး ဖြစ်လာပါသည်။

ကိုပုသည် ကျနော်တပ်မတော်က ထွက်ရပြီး စမ်းချောင်းအိမ်ကလေးတွင် နေထိုင်နေစဉ်က ကျနော်အိမ်သို့ ၁ ကြိမ် ၂ ကြိမ် လာရောက် လည်ပတ်ခဲ့ပါသေးသည်။ သူ့ကို ကျနော်က လူကြီးတယောက်အဖြစ် ကောင်းစွာဧည့်ခံခဲ့ပါသည်။ ၁၉၇၆ ခုနှစ် ကျနော်တို့ မိသားစု ဝမာပြည် ကွန်မြူနစ်ပါတီရှိရာသို့ တောခိုလာပြီးနောက် သူနှင့်အဆက်ပြတ်သွားပါတော့သည်။ ယခုအခါ သူကွယ်လွန်သွားခဲ့ပြီ ဖြစ်ကြောင်း သိရပါသည်။ သူသည် တိုင်းပြည်ခေါင်းဆောင်ကောင်းတယောက် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

၁၉

ကျနော်သည် သခင်စိုးကို ၁၉၄၄ ခုနှစ် ကုန်ခါနီး ဒေးဒရဲကို လိုက်ပို့ပြီးသည့်နောက် ကျနော်လူမှုရေးဘဝလည်း အပြောင်းအလဲလုပ်ရန် စိတ်ကူးလာပါတော့သည်။ ကျနော် ယခင်က ကျနော်အိမ်ထောင်ရေးကိစ္စကို ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးရပြီးမှ အိမ်ထောင်ပြုလက်ထပ်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ထားရာ သခင်စိုးနှင့်ကျနော် အိမ်ထောင်ရေးဆွေးနွေးရာမှ ထိုမျှအထိ မသေချာမရေရာ စောင့်ဆိုင်းမနေဘဲ၊ ယခုဂျပန်ခေတ် - ဒီမိုကရေစီ တပ်မတော်ကာလတွင်ပင် လက်ထပ်လိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပါသည်။ ကျနော် အသက်လည်း ၂၅ - ၂၆ ရှိနေပေပြီ ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်ပထမဆုံး ကျနော်တော်လှန်ရေးရဲဘော်များဖြစ်သော ကိုကြီးမြင့်နှင့်ကိုထွန်းစိန်တို့အား ပြောပြပါသည်။ သုံးဆယ်မြို့တွင် ကျနော်ငယ်စဉ်က ရှိသည့်ဆို၍ သူတို့က အံ့သြကြပါသည်။ ကျနော်ဇနီးလောင်းမှာ သာယာဝတီအရေးပိုင် ရုံးအုပ်စာရေးကြီး၏ တဦးတည်းသော သမီးအဖြစ် ချမ်းချမ်းသာသာ နေထိုင်လာခဲ့ရာမှ ကွန်မြူနစ်တော်လှန်ရေးသမားတစ်ဦး၏ ဇနီးအဖြစ် နောင်အခါ ဆင်းဆင်းရဲရဲနေထိုင်နိုင်ပါမလားဟုလည်း သူတို့ စိတ်ပူကြပုံရသည်။ ထို့ပြင် ကျနော်ဇနီးမှာ ပညာတတ်တဦး မဟုတ်၍ နိုင်ငံရေးတွင် ကျနော်အတွက် အကူအညီရပါမလားဟုလည်း စိတ်ပူကြပုံရပါသည်။ ကိုထွန်းစိန်မှာ လူပျိုဖြစ်ပြီး ကိုကြီးမြင့်သာ အိမ်ထောင်ရှိသည်။ ကိုကြီးမြင့်ဇနီးမှာ စီးပွားရေးချောင်လည်သော်လည်း ပညာတတ်အမျိုးသမီး မဟုတ်ပေ။ သို့သော် သူတို့ ဇနီးမောင်နှံမှာ ငယ်ရိုးစားများဖြစ်ကြပြီး တဦးနှင့်တဦး အတော်ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြသည်။ ကျနော်ဇနီးလောင်းမှာလည်း ကျနော်နှင့် ငယ်ရိုးစားများ ဖြစ်နေသည်ကိုတော့ သူတို့က သဘောကျကြသည်။ ကိုကြီးမြင့်ကိုယ်တိုင်လည်း ကျနော်ဇနီးလောင်း နေထိုင်ရာ သုံးဆယ်မြို့သို့ သွားရောက်ပြီး လေ့လာကြည့်ရှုပေးပါသည်။

ကျနော်တို့ လက်ထပ်ရန်ကိစ္စ ကျနော်ဇနီးလောင်း၏ မိဖုရားကို တောင်းရမ်းစေ့စပ်ရေးကို စဉ်းစားပါသည်။ ကျနော် ဇနီးလောင်း၏ မိခင်ဖြစ်သူ ဒေါ်တင်မှာ စိတ်သဘောထား နူးညံ့ကောင်းမွန်သောအမျိုးသမီးကြီး ဖြစ်သည်။ ကျနော်အဖေ၏ အဒေါ်တော်စပ်ပြီး အဖေအပေါ်လည်း လေးစားချစ်ခင်သည်။ ကျနော်ကိုလည်း ခင်မင်ပုံရသည်။ ကျနော်နှင့် သူ့သမီးကို သဘောတူနိုင်ပုံ ရသည်။ ဖခင်ဖြစ်သူဦးဘအုံးမှာ ကျနော်တို့နှင့် ဒေါ်တင်လောက် မကွမ်းသော်လည်း သမီးကို အလွန်ချစ်သူဖြစ်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ ကျနော်တွင် ဘာအပြစ်မှမရှိလည်းကောင်း သမီးဆန္ဒအတိုင်း သဘောတူမည် ထင်ရပါသည်။

ထို့ကြောင့် ကျနော်လက်ထပ်ရေးအတိုင်း တောင်းဆိုနားဖောက်ပေးမည့်သူကို စဉ်းစားရာ ကျနော်အဖေ၏ညီအရင်း ဦးလေးခန့်ကို ရွေးခြယ် လိုက်ပါသည်။

ဦးလေးခန့်မှာ ကျနော်ကို ငယ်စဉ်ကတည်းကစပြီး အလွန်ချစ်ခင်ပါသည်။ မိုးရာသီတွင်း သူ့လယ်ယာလုပ်ငန်းပြီးသောအခါ ညနေ ထမင်းစားပြီးချိန်များ၌ ဦးလေးသည် ကျနော်တို့အိမ်သို့လာပြီး ကျနော်ကို သုံးဆယ်မြို့သို့ခေါ်သွားကာ တရုတ်စိန်ဝင်းရှပ်ဆိုင်တွင် မုံ့နှင့်ကော်ဖီများ တိုက်ကျွေးပြီး ရုပ်ရှင်ပြတတ်ပါသည်။ ရုပ်ရှင်ပြပြီးနောက် “ရွာမ” ရှိ သူ့အိမ်တွင် ကျနော်ကို တညသိပ်ပြီးမှ နံနက်စာ ကျွေးမွေးကာ ၅ ဖာလုံခန့်ဝေးသော ကျနော်အိမ်ကို ပြန်လွှတ်တတ်သည်။ နောက် ဦးလေးခန့်မှာ ကျနော်ဇနီးလောင်း အိမ်သို့လည်း သွားလာဝင်ထွက်နေသူလည်း ဖြစ်ပေသည်။ ထို့ပြင် ဦးလေးခန့်မှာ ကျနော်တို့နှစ်ဦး မေတ္တာရှိနေသည်ကိုလည်းသိပြီး များစွာ လိုလားသူလည်း ဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် ဦးလေးခန့်ကို ကျနော်ဇနီးလောင်း၏ မိဖုရားထံသို့ သမီးကို တောင်းရမ်းစေ့စပ်ပေးရန် ပန်ကြားဖို့ စေလွှတ် ရပါသည်။

ဦးလေးခန့်ကလည်း သူတို့တွေ မင်းနှင့်သဘောတူကြမှာပါ။ အဆင်ပြေပါလိမ့်မယ်ဟု ပြောပါသည်။

ထို့နောက် ဦးလေးခန့်သည် ကျနော်ဇနီးလောင်း၏ မိဘများထံသွား၍၊ ကလေးချင်း မေတ္တာရှိနေပြီဖြစ်ရာ ကလေးတွေကို လက်ထပ်ထိမ်းမြန်းခွင့်ပြုရန် တောင်းရမ်းနားဖောက်ပါတော့သည်။

ယင်းတွင် မထင်မှတ်သောကိစ္စ ကြုံရပါတော့သည်။ ကျနော်ဇနီးလောင်း၏ဖခင် ဦးဘအုံးက ပြန်ပြောသည်မှာ “သူတို့လက်ထပ်ရေးကိုတော့ တို့ကသဘောတူပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီစစ်ကြီးပြီးမှ လက်ထပ်စေချင်တယ်။ စစ်ပြီးတဲ့နောက် မောင်ရွှေ (ကျနော်ငယ်နာမည်) ဘယ်ဘဝပဲဖြစ်ဖြစ် သဘောတူမှာပဲ။”

ဝါက ဆီးပြီးပုဆိုးဆင်ပေးရ ပေးရပဲ။ လက်ထပ်ပေးမှာပဲ။ စစ်ကြီးအတွင်းတော့ သဘောမတူနိုင်ဘူး။ ငါ့သမီးလေး ဘယ်တော့မှဆိုးမ ဖြစ်မလဲဆိုတာ နေ့တိုင်း ပူပန်နေရတဲ့ဘဝတော့ ငါမရောက်ချင်ဘူး” လို့ ဆိုပါတော့သည်။

ဦးကြီးဦးဘအုံးမှာ သမီးကိုအလွန်ချစ်သူ ဖြစ်သည်။ သမီးကို စစ်အတွင်း စစ်သားတယောက်နှင့် လက်ထပ်ပေးပြီး ထိုစစ်သားနောက် ထည့်လိုက်ရမှာကို ပူပန်ခြင်းဖြစ်ဟန် ရှိနေပေသည်။

ဦးလေးခန့်လည်း စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်လာကာ အကျိုးအကြောင်းတွေ ပြောပြပါသည်။ ကျနော်လည်း စိတ်ပျက်ပြီး ဘာဆက်လုပ် ရမည်မသိ၊ အချိန်ရှည်လျားစွာ စောင့်ရမည့်သဘော ဖြစ်နေပါတော့သည်။

၂၀

ကျနော်သည် ရန်ကုန်မြို့ ဦးစိစာရလမ်းတွင် နံနက်တိုင်း စောစောထပြီး ၂ မိုင်ကျော်မျှ လမ်းလျှောက်နေကျဖြစ်ရာ၊ ယခုတလော လမ်းမလျှောက်ဖြစ်တာ တပတ်ကျော်လောက်ရှိသွားပြီ။ ယနေ့မှ ထလမ်းလျှောက်မိပါသည်။ လမ်းလျှောက်မှအပြန် အိမ်ရောက်ခါနီးတွင် ဦးလေးခန့်တယောက် လမ်းအတိုင်းမိမိဆီ လျှောက်လာတာတွေ့ရ၍ ဘာများဖြစ်ပြန်ပြီလဲဟု စိတ်ပူသွားမိပါသည်။ တွေ့ဆုံမိတော့ဦးလေးက ပြောသည်မှာ ကျနော်ဇနီးလောင်းစိန်စိန် သူ့အိမ်မှထွက်လာပြီး ငါ့အိမ်ရောက်လာကာ မင်းဆီကိုလိုက်ပို့ပေးဖို့ပြောလို့ ငါခေါ်လာပြီ။ အခုမင်းဒေါ်လေးစောအိမ်တွင် ထားခဲ့သည်။ မင်းကိုပြောပြဖို့ ငါလာတာပဲဟု ဆိုပါသည်။

ကျနော်က ဦးလေးခန့်ကို ပြန်နှင့်ပါ။ ကျနော်အဝတ်အစားလဲပြီး ချက်ချင်းကားနှင့် လာခဲ့ပါမယ်။ ကျနော်တို့မှာ သူမကိုစောင့်ရှောက်ရမယ့်ဝတ္တရား ရှိပါတယ်။ ကျနော်ဝတ္တရားအတိုင်း လုပ်မှာပါဟုပြောပြီး ဦးလေးကို ပြန်လွှတ်လိုက်ပါသည်။

ကျနော်အိမ်အမြန်ပြန် အဝတ်အစားလဲပြီးကားဖြင့် ကျနော်အဒေါ်အိမ်ကိုလိုက်သွားကာ သူမနှင့်တွေ့ဆုံပါသည်။ ကျနော်ဇနီးလောင်းစိန်စိန်က ပြောပြသည်မှာ ကျမဟာမောင်လက်ထပ်နိုင်မယ့်ရက်ကို အကြာကြီးစောင့်နေခဲ့ရပါပြီ။ အခုမောင်ကလက်ထပ်နိုင်ပြီ ပြောပြန်တော့လဲ အဖေကမသေမချာ မရေမရာနဲ့ စစ်ပြီးမှ လက်ထပ်ပေးမယ်လို့ပြောပြန်တယ်။ အခုတော့ကျမက မောင်ခေါ်တဲ့အတိုင်းမောင်နောက် လိုက်ခဲ့ပြီလို့မျက်ရည်များနှင့် ကျနော်ကို ပြောပြပါသည်။

ကျနော်က - မင်းဘာမှမပူနဲ့၊ မင်းကိုစောင့်ရှောက်မှာပါ။ တို့မကြာခင်ဒီရန်ကုန်မှာပဲ လက်ထပ်ကြတာပေါ့။ အခုတော့ ဒေါ်လေးအိမ်မှာပဲ ခေတ္တနေခဲ့ပါဟု ပြောခဲ့ပြီး ဒေါ်လေး - ဦးလေးတို့နှင့် ခေတ္တတွေ့ဆုံအပ်နံ့ကာ ကျနော်အိမ်ကိုပြန်ခဲ့ပါသည်။

ကျနော်တို့လက်ထပ်ဖို့အတွက် ကျနော်ငွေရှာဖို့လိုပါသည်။ ကျနော်တွင် ယခင်ဘီအိုင်အေခေတ်ကတည်းက ကျနော်စီးနေသော မော်တော်ဆိုင် ကယ်တစီး အတော်အသင့်ကောင်းမွန်စွာ ရှိပါသည်။ ယခုကျနော်စစ်စစ်ကြီးရုံး လေ့ကျင့်ရေးဌာနချုပ်မှူးကြီးဖြစ်လာ၍ စစ်ဝန်ကြီးရုံးကကျနော်စီးဖို့ ကိုယ်ပိုင်ကား တစီး၊ ဒရိုင်ဘာရဲဘော်နှင့်တကွပေးထားသဖြင့် ထိုမော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို ကျနော်တနေရာတွင် သိမ်းထားပါသည်။

ထိုမော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို စစ်ဝန်ကြီးရုံး ထောက်ပံ့ရေးဌာနသို့ ကျနော်ရောင်းချရန်စီစဉ်ပါသည်။ စစ်ဝန်ကြီးရုံးထောက်ပံ့ရေးမှူးဗိုလ်မှူးဗိုလ်ဝင်းထံ သွားတွေ့ပြီး ကျနော်လက်ထပ်ဖို့ငွေလိုသဖြင့် ကျနော်မော်တော်ဆိုင်ကယ်ကို ရောင်းလိုကြောင်းပြောပြရာ သဘောတူကြပြီး ကျနော်မော်တော်ဆိုင်ကယ်ဖိုး မြန်မာငွေကျပ်ငါးသောင်း ဗိုလ်မှူးဝင်းကပေးပါသည်။ ထိုစဉ်ကမြန်မာငွေတန်ဖိုးလည်း အသင့်အတင့်ရှိနေ၍ လက်ထပ်စားရိတ်အတွက် ကောင်းစွာလုံလောက် နိုင်ပါသည်။

ကျနော်ချက်ချင်းပင် ထိုငွေငါးသောင်းကိုယူပြီး ကျနော်တို့ကိုလက်ထပ်ပေးဖို့ ဦးလေး - ဒေါ်လေးတို့ကိုပြောပြီး ထိုငွေများကို အပ်ပေးလိုက်ပါသည်။ နောက် ကျနော်သည်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဗိုလ်လကျာထံသွားပြီး ကျနော်ဇနီးလောင်းလိုက်လာသောအခြေအနေကို ပြောပြကာ မကြာခင် ရန်ကုန်တွင်ပင် လက်ထပ်တော့မည့်အကြောင်း ပြောပြပါသည်။

နောက် ဗိုလ်လကျာနှင့် လက်ထပ်မည့်အစီအစဉ်များ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ကြပါသည်။ ဗိုလ်လကျာမှာကောင်းစွာမကျန်းမာ၍ ရန်ကုန်ဆေးရုံကြီးတွင် တက်ရောက် ကုသနေသောကာလ ဖြစ်ပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ ဇန္နဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကျနော်တို့လက်ထပ်ကြပါသည်။ လက်ထပ်ပွဲကိုဗိုလ်လကျာစီစဉ်ပေးသည့်အတိုင်း ခေါင်းဆောင်ကြီး သာယာဝတီသခင်မြအိမ်တွင် ပြုလုပ်ပါသည်။ လက်ထပ်ပေးသူများမှာ ထိုအချိန်ကနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးဖြစ်ဟန်ရှိသော သခင်နုတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းက မင်္ဂလာဩဘာစကား ပြောကြားချီးမြှင့်ပါသည်။

လက်ထပ်ပွဲမှာ ခပ်ကျဉ်းကျဉ်းဖြစ်သော်လည်း သိုက်သိုက်မြိုက်မြိုက် ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့၏ခေါင်းဆောင်လူကြီးများ၊ မိတ်ဆွေများ၊ ရဲဘော်များ တက်ရောက်ကြပါသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ဒေါ်ခင်ကြည်ဇနီးမောင်နှံလည်း တက်ရောက်လာပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျနော်တို့နှစ်ယောက်ထံ လာပြီးလက်ဆွဲ နှုတ်ဆက်ကာ ဗိုလ်ချုပ်ကနောက်ပြောင်စကားများ ဆိုပါသည်။ ဘာမှန်းကျနော်မမှတ်မိတော့ပါ။ လက်ထပ်ပွဲသို့ ဆေးရုံတက်နေသော ဗိုလ်လကျာတဦး တည်းသာ မလာဖြစ်ပါ။ ကျနော်ဇာတိသုံးဆယ်မှ ကျနော်မိဘများနှင့် ဆွေမျိုးအချို့လည်းလာကြပါသည်။ စိန်စိန်၏အဒေါ် ဒေါ်ကြည်လည်း သုံးဆယ်မြို့မှ လာပြီးတက်ရောက်ပါသည်။ မင်္ဂလာပွဲမှာအားလုံးချောချောမောမောနှင့် ပြီးဆုံးသွားပါသည်။

ကျနော်လူပျိုရဲဘော်ကြီးများဖြစ်သော ဗိုလ်ရန်အောင်၊ ဗိုလ်ရဲထွဋ်၊ ဗိုလ်မြင့်အောင်တို့မှာလည်း များစွာပျော်ရွှင်ကြပြီး ကျနော်ကိုပိုင်းကာစနောက် ပြောင်နေပါတော့သည်။

လက်ထပ်ပွဲပြီးနောက် ကျနော်တို့အားလုံးတပျော်တပါးကြီး ကျနော်၏ဦးစီဖာရလမ်းအိမ်သို့ ပြန်လာကြပါသည်။ အလွန်ပျော်ရွှင်နေသော ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးက တို့သိပ်ပျော်တယ်၊ ဒီညဒီမှာပဲကြက်သားဟင်း ချက်စားကြမယ်ဟုပြောဆိုကာ စီစဉ်ကြပါ တော့သည်။ (ထိုစဉ်က ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီး မကွယ်လွန်သေးပါ)

ကျနော်တို့က ကြက်ဝယ်ရန်စီစဉ်ရာ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးက ဒီလိုညဟင်းဆိုတာဝယ်တဲ့ကြက်နဲ့ ချက်စားတာမဟုတ်ဘူး၊ ခိုးရတဲ့ကြက်နဲ့ချက်စားမှ အရသာရှိတာဟု သူငယ်စဉ်ဘဝကအတိုင်း ပျော်ရွှင်စွာပြောလာပါသည်။

ညဦးနည်းနည်းချုပ်လာသောအခါ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးက ကြက်သွားခိုးရန်ကျနော်တို့ခေါ်ပြီး မြေနီကုန်းရှိကုလားရပ်ကွက်သို့ သွားကာခြံတံမြက် ကျော်ဝင်ပါတော့သည်။

ကျနော်မှာဤသို့ခိုးဝှက်ရသည့် အလုပ်ကိုတခါမျှ လုပ်ဖူးသူမဟုတ်သဖြင့် ထိတ်လန့်ပြီး ကြောက်ရွံ့တုန် ရင်ခုန်နေသည်ကို ယခုတိုင် မှတ်မိနေ ပါသည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးသည် ရဲရဲတင်းတင်းပင် ကြက်တန်းရှိရာနေရာသို့ သွက်လက်စွာလျှောက်သွားပါသည်။ ကျနော်လည်းသူ့နောက်က ကြောက်ကြောက်ရွံ့ရွံ့နှင့် ဖြည်းဖြည်းလိုက်သွားပါသည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးသည် ကြက်တန်းသို့ရောက်သောအခါ ကြက်တန်းပေါ်ရှိကြက်တကောင်အနီး သူ့လက်တဖက်ကို တင်လိုက်ပါသည်။ ကြက်တကောင်က ပြောင်းရင်းရွှေ့ရင်း ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးလက်ပေါ်သို့ ကြက်ခြေထောက်များ ရောက်လာသောအခါ ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးက တခြားလက် တဖက်ဖြင့် ထိုကြက်၏လည်ပင်းကို ဖြစ်ကိုင်လိုက်ပြီးမအော်နိုင်အောင် ညစ်သတ်လိုက်ပြီး ခြံအပြင်ကို ပြန်ထွက်လာပါသည်။

ကျနော်အိမ် ပြန်ရောက်မှ ကျနော်ရင်တုန်ပြေပါသည်။

ဗိုလ်မြင့်အောင်ကြီးက ကြက်သားဟင်းချက်နေစဉ် ကျနော်တို့ပြောသည်မှာ သူဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးကို ခေါ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ ကျနော်ကဗိုလ်ရဲထွဋ်ကို ထမင်းစားရန်လှမ်းခေါ်ပါဟု ခိုင်းပါတော့သည်။

ထိုစဉ်ကဗိုလ်ရဲထွဋ်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အတွင်းရေးမှူးဖြစ်ပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအိမ်တွင် နေပါသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အိမ်ကို ဖုန်းဆက်လျှင် ယေဘုယျအားဖြင့် အတွင်းရေးမှူးကသာ ပထမဖုန်းကိုင်တတ်ရာ ကျနော်ဖုန်းဆက်လျှင် ပထမဗိုလ်ရဲထွဋ်နှင့်သာ တွေ့ရမည်ဟု ယူဆပြီးဖုန်းဆက်လိုက်ပါသည်။ သို့သော်ပထမဖုန်းလာကိုင်သူမှာ ဗိုလ်ရဲထွဋ်မဟုတ်ဘဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ဖြစ်နေပါတော့သည်။

ကျနော်လည်းပထမတော့ စိတ်လှုပ်ရှားသွားပြီးနောက်မှ စိတ်ထဲရှိသည့်အတိုင်း ပြောလိုက်မိပါတော့သည်။ ကျနော်အိမ်တွင်ဗိုလ်မြင့်အောင်၊ ဗိုလ်ရန်အောင်တို့ ညဟင်းကြက်သားဟင်း ချက်စားနေကြကြောင်း၊ ဗိုလ်ရဲထွဋ်ကိုညဟင်းစားဖို့ ခေါ်ချင်ကြောင်းပြောလိုက်ရာ ဗိုလ်ချုပ်ကဗိုလ်ရဲထွဋ်ကိုခေါ်ပြီး ဖုန်းကိုပေးလိုက်ပါသည်။ ကျနော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်ကိုအားနာစွာဖြင့် ဗိုလ်ရဲထွဋ်ကိုထမင်းစားဖိတ်ရပါတော့သည်။

ဗိုလ်ရဲထွဋ်မကြာမီပင် ကျနော်အိမ်သို့သူကားလေးဖြင့် ရောက်ချလာပါသည်။

ထိုညကျနော်အိမ်တွင် ဗိုလ်မြင့်အောင်၊ ဗိုလ်ရန်အောင်၊ ဗိုလ်ရဲထွဋ်၊ ကျနော်နှင့်ကျနော်ဇနီးပါ တပျော်တပါးကြီး ညဟင်းစားကြပါသည်။

ကျနော်ဇနီးမှာ ကျနော်တို့ရဲဘော်ကြီးများနှင့် နောက်ပိုင်းတွင်တဖြည်းဖြည်း ရင်းနှီးခင်မင်လာပြီး အားလုံးကိုချစ်ခင်လေးစား လာပါသည်။

သို့သော်ဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးအပေါ်တွင် ကျနော်ဇနီးကတဖက်က ချစ်ခင်လေးစားသော်လည်း တဖက်ကအစောပိုင်းတွင် ကြောက်ရွံ့စိတ် ရှိနေပါသည်။ ထိုကဲ့သို့ကြောက်ရွံ့စိတ်ရှိနေရသည့် အကြောင်းမှာဗိုလ်ရန်အောင်ကြီးမှာ ကျနော်တို့ကိုမြင်တွေ့လိုက်ရသည်နှင့် တပြိုင်နက်တည်း အလွန်အားရ ရွှင်လန်းစွာအော်ကြီးဟစ်ကျယ်နှင့် နောက်ပြောင်နှုတ်ဆက်တတ်၍ ဖြစ်ပါသည်။ နောက်ပိုင်းကျမှတဖြည်းဖြည်း ရင်းနှီးလာပါသည်။

နောက်ရက်သိပ်မကြာမီ ကျနော်တို့အိမ်သို့ဗိုလ်မှူးဗထူးလာ၍ လည်ပတ်ပါသည်။ ဗိုလ်မှူးဗထူးမှာနယ်တွင်တာဝန် ကျနေသူဖြစ်၍ ကျနော် လက်ထပ်ပွဲမတက်နိုင်ခဲ့ပါ။ ယခုမှရန်ကုန်ကိုတာဝန်ဝတ္တရားနှင့် ရောက်ရှိလာစဉ် လာလည်ပတ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်ဇနီးမှာဗိုလ်ဗထူး၏အမည်ကို စောစွာကပင်ကြားသိပြီးဖြစ်၍ အိမ်ရောက်လာသည့်အခါ ချက်ချင်းပင်လေးလေးစားစား ဧည့်ဝတ်ပြုပါသည်။ ကျနော်တို့အတော်ကြာ ရင်းရင်းနှီးနှီးစကားပြောကြပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးဗထူးပြန်သွားပါသည်။

ပြန်ခါနီးဗိုလ်မှူးဗထူးသည် ကျနော်ဇနီးထံချဉ်းကပ်ပြီး သူ့အရေးအကြောင်းရှိက သုံးစွဲဖို့ဆောင်ထားဟန်ရှိသော ရွှေလက်ကောက်လေး ၂ ကွင်း ၃ ကွင်း (တကွင်း ပုံစံတမျိုးစီရှိ) ကိုလက်ဖွဲ့လက်ဆောင်အဖြစ် အတင်းထိုးပေးသွားပါသည်။

ကျနော်မှာဤအကြောင်းအရာတွေကို ရေးနေစဉ်ကွယ်လွန်ကြပြီဖြစ်သော ရဲဘော်ဟောင်းကြီးများဖြစ်ကြသော ဗိုလ်ရန်အောင်၊ ဗိုလ်မြင့်အောင်၊ ဗိုလ်ဗထူး စသူတို့ကို သတိရပြီး လှမ်းဆွတ်ကြေကွဲနေမိပါသည်။ သူတို့သည်တိုင်းပြည်တာဝန် ကျပြန်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်ပါသည်။ ထို့အတူ ကွယ်လွန်ကုန်ကြပြီ ဖြစ်သောကျနော် မိဖုရားပါး၊ ဇနီးသည်နှင့်သားငယ်ထွန်းအေးကျော်ဖော တို့ကိုလည်းသတိရလှမ်းဆွတ်မိပါသည်။

ကျနော်ကိုယ်တိုင်လည်း ဤစာရေးနေသည့် ၂၀၀၃ ခုနှစ်တွင် ကျနော်အသက် (၈၄) နှစ်ပြည့်ရန် ရက်ပိုင်းလောက်သာ လိုတော့သည်ဖြစ်၍ ကွယ်လွန်ကုန်ကြပြီဖြစ်သော ရဲဘော်ကြီးများနောက်သို့ မကြာခင်လိုက်ရတော့မည် ဖြစ်ပါသည်။

ကျနော်တို့သည် စီးပွားရေးအမြန်မာပြည်သူတို့ ချမ်းသာဝပြောစေရန်လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေးအရ ဒီမိုကရေစီထွန်းကား လွတ်မြောက် စေရန်လည်းကောင်း အားထုတ်လုံးပန်းခဲ့ရာ ယခုထိမအောင်မြင်နိုင်သေးသဖြင့် ဝမ်းနည်းစိတ်မကောင်း ဖြစ်ရပေသည်။ ယခုအထိစစ်အာဏာရှင် အစိုးရကို ဆက်ပြီးတိုက်ပွဲဆင်နေရတုန်း ဖြစ်ပါသည်။ မြန်မာပြည်သူတို့သည် ဆင်းရဲခြင်းမှလွတ်မြောက်ပြီး ချမ်းသာဝပြောလာရေးနှင့် ဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုမှ လွတ်မြောက်လာ ရေးသည် ရှေ့တွင်ဖြစ်လာမည်ဟု ကျနော်တို့လုံးဝယုံကြည်ပါသည်။

(၂၁)

ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး အပိုင်း (၁)

ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ဂျာမဏီ၊ အီတလီ၊ ဂျပန်တို့ (၃) နိုင်ငံပေါင်းထူထောင်ခဲ့ကြပြီး ၁၉၄၁ ခုနှစ်တွင် ဂျာမဏီဖက်ဆစ်တို့က ဥရောပအနှောက်ပိုင်း တပိုင်းလုံး ပြင်သစ်ပြည်ကြီးအပါ သိမ်းပိုက်ခဲ့ကြသည်။ ဗြိတိန်ကျွန်းသာ ပင်လယ်ခြားနေ၍ မသိမ်းပိုက်နိုင်ဘဲ လေကြောင်းကသာ အကြီးအကျယ် တိုက်ခိုက် ခဲ့သည်။ ၎င်းဂျာမဏီဖက်ဆစ်တို့ဟာ ဆိုဗီယက်ရုရှားပြည်ကြီးကိုဆက်ပြီး ၁၉၄၁ ခု၊ ဇွန်လကစတင်တိုက်ရရာတွင် သုံးနှစ်အတွင်းဆိုဗီယက်ရုရှားမှ စတာလင် ခေါင်းဆောင်ပြီး ခုခံလို့ ဂျာမန်တွေ အတော်အထိနာသည်။ ၁၉၄၃ ခုနှစ်တွင်အပြင်းဆုံး ဖြစ်သည်။ ဆိုဗီယက်ရုရှားတွေကတဖြည်းဖြည်းခံစစ်မှ ထိုးစစ်သို့ စတင်ပြောင်းပြီးတိုက်ရရာ ဂျာမန်ဖက်ဆစ်တွေကို ရုရှားမှမောင်းထုတ်လိုက်နိုင်ပြီး ဥရောပအတွင်းပိုင်းအထိ နောက်ကထပ်ချင်လိုက်ကာ တိုက်သည်။ ထိုအချိန် တွင် အမေရိကန်အင်္ဂလိပ်မဟာမိတ်တပ်ဖွဲ့ကြီးက ၁၉၄၄ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ (၆) ရက်တွင် ပြင်သစ် နော်မန်ဒီကမ်းခြေသို့တက်ပြီး ဂျာမန်တို့ကိုတိုက်ပွဲကြီး ဆင်နွှဲပါ တော့သည်။ သို့ဖြင့်ရုရှားပါပေါင်းကာ ဖက်ဆစ်တို့ကိုတိုက်ရရာ ဥရောပတွင်ဂျာမန်ဖက်ဆစ်နှင့် အီတလီဖက်ဆစ်တို့ အရေးနိမ့်ပြီးလက်နက်ချရတော့သည်။

နောက်အာရှတိုက်တွင်လည်း ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ကမြန်မာအပါ တိုင်းပြည်အများကိုတိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်ထားရာ မဟာမိတ်တွေက ပြန်တိုက် လာသည်။ ဆိုဗီယက်ရုရှားကလည်း တိုက်ပွဲပြီးသွားသော ဥရောပက သူ့တပ်တွေကိုအာရှတိုက်ဘက်သို့ ရွှေ့ယူလာပြီး ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ကိုဦးတည်ပြီး တိုက်ခိုက်ရာ နောက်ဆုံးဂျပန်ပြည်မပေါ်ကမ်းတက်ပြီး တိုက်တော့မည့်အခြေအနေသို့ ဆိုက်နေပေသည်။ ထိုအတွင်းအမေရိကန်က ဂျပန်ပြည်ဟိရိုရှီးမားနှင့် နာဂါစကီးမြို့တွေကို ၁၉၄၅ ခု ဩဂုတ်လ ၆ ရက်နှင့် ၉ ရက်နေ့မှာ အနုမြူဗုံးများကိုပထမဆုံးချလိုက်သည်။ ဂျပန်တို့လည်း ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၁၅ ရက်တွင် လက်နက်ချလိုက်သဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးဆုံးခြင်းသို့ ရောက်လေသည်။

(၂၂)

ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး အပိုင်း (၂)

“ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး” ကို စတင်အကောင်အထည်ဖော်ခြင်းမှာ ၁၉၄၄ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ ၄ ရက်မှ ၇ ရက်အကြာ ပဲခူးမြို့ ကျနော် ဗိုလ်ကျော်ဇောအိမ်တွင် ၁၉၄၂ ခုနှစ်ကတည်းက ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကိုစည်းရုံးလုပ်ကိုင်နေသူ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ သခင်စိုးနှင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တို့၏ သုံးရက်ကြာလျှို့ဝှက်ဆွေးနွေးပွဲမှ စတင်ကြခြင်း ဖြစ်ပေသည်။ ၎င်းတွင်ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (ဗတပလ နောင် ဖဆပလ) ကိုစတင်ဖွဲ့စည်းကြသည်။ ထိုစဉ်ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေး စခါစတွင်အဖွဲ့ (၄) ဖွဲ့ ပါဝင်ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ဗမာ့တပ်မတော်၊ ပြည်သူ့ အရေးတော်ပုံပါတီ (ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ)၊ အာရှလူငယ်အဖွဲ့တို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှအပ ကျန်အဖွဲ့ တို့၏ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်ပါသည်။

ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဆန့်ကျင်ရေးစတင်သူတို့မှာ ရခိုင်တိုင်းကဖြစ်ပြီး ၁၉၄၄ ခုနှစ်ကုန်လောက်မှစတင်ခဲ့ရာအောင်မြင်မှုရခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဇန္နဝါရီပထမပတ်မှစ၍ ရခိုင်တိုင်းတွင်ဦးပညာသီဟ၊ ဦးစိန္တာနှင့် ကိုညိုထွန်း၊ ဗိုလ်ကြာလှအောင်တို့ဦးဆောင်၍ မဟာမိတ်စစ်တပ်များနှင့် တွဲဖက်ကာ ဖက်ဆစ် ဂျပန်တို့အား လက်နက်ကိုင်၍ တော်လှန်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည်။

တပြည်လုံးဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ချုပ် (နောင် ဖဆပလ) ခေါင်းဆောင်များသည် ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၁) ရက်နေ့မှ (၃) ရက်နေ့အထိ (၃) ရက်တိုင်တိုင် ရန်ကုန်မြို့ပတ်လမ်း (ယခု နတ်မောက်လမ်း) ရှိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အိမ်တွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွက် စုဝေးတိုင်ပင်ကြလေသည်။

ထိုအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူများမှာ - (၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ (၂) ဗိုလ်မှူးကြီးလကျော်၊ (၃) ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း၊ (၄) ဗိုလ်မှူးကြီးဇေယျ၊ (၅) ဗိုလ်မှူးစောကြာဦး၊ (၆) ဗိုလ်မှူးကျော်ဇော၊ (၇) ဗိုလ်မှူးဗထူး၊ (၈) ဗိုလ်မှူးရန်အောင်၊ (၉) ဗိုလ်မှူးရဲထွဋ်၊ (၁၀) ဗိုလ်မှူး မိုးကွန်း၊ (၁၁) ဗိုလ်အောင်ကြီး၊ (၁၂) ဗိုလ်မောင်မောင်၊ (၁၃) ဗိုလ်စိန်မှန်၊ (၁၄) ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ (၁၅) သခင်စိုး၊ (၁၆) သခင်သန်းထွန်း၊ (၁၇) ဦးဗဆွေ၊ (၁၈) သခင်ချစ်၊ (၁၉) ဦးကျော်ငြိမ်း၊ (၂၀) ဦးလှမောင်၊ (၂၁) သခင်တင်မြတို့ ဖြစ်သည်။ (သခင်တင်မြ၏ တိုင်းကြီး ၁၀ တိုင်း နှာ (၃၇))

ထိုအစည်းအဝေးမှ အရေးကြီးသော ဆုံးဖြတ်ချက်များမှာ -

ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်သည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့အား ဗမာပြည်တဝှမ်းလုံးတွင် တပြိုင်တည်းတော်လှန်တိုက်ခိုက် ကြမည်။

မဟာမိတ်စစ်ဌာနချုပ်နှင့် သဘောတူချက်ရသည်ဖြစ်စေ၊ မရသည်ဖြစ်စေ၊ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်သည် ဖက်ဆစ် ဂျပန်တို့အား လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေး တပြည်လုံးစတင်ပြုလုပ်ရန် စသည်တို့ကိုဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်အနေဖြင့် အောင်မြင်ပြီးဆုံးသည်အထိ ဦးဆောင်သွားရန် အတွက် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်၏ ဦးစီးအဖွဲ့ကိုပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းလိုက်သော ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်၏ ဦးစီးအဖွဲ့မှာ -

- (က) တပ်မတော်ကိုယ်စားလှယ် ၃ ဦး၊ (၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
- (၂) ဗိုလ်မှူးကြီးလကျော်
- (၃) ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း

- (ခ) ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီ (ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ) ကိုယ်စားလှယ် ၃ ဦး၊
  - (၄) ဦးဗဆွ
  - (၅) ဦးကျော်ငြိမ်း
  - (၆) သခင်ချစ် (မှတ်ချက်။ ။ သခင်ချစ်မှာ နောင်ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ပြောင်းသည်။)
- (ဂ) ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ ကိုယ်စားလှယ် ၃ ဦး၊
  - (၇) သခင်စိုး
  - (၈) သခင်သန်းထွန်း
  - (၉) သခင်တင်မြ။ ပေါင်း (၉) ဦး ဖြစ်ပါသည်။

ထိုဦးစီးအဖွဲ့ဝင်များထဲမှ အာဏာပိုင်ခေါင်းဆောင် (၃) ဦး ထပ်ပြီးရွေးကြပါသည်။

- နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင် ... .. သခင်စိုး
- စစ်ရေးခေါင်းဆောင် ... .. ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
- နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးခေါင်းဆောင် ... .. သခင်သန်းထွန်း

မှတ်ချက် (၁) သခင်သန်းထွန်းသည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏အတွင်းရေးမှူးချုပ်လည်း ဖြစ်သည်။

(၂) ထိုအစည်းအဝေးတွင် မူလအမည်ဖြစ်သော “ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးပြည်သူ့အဖွဲ့ချုပ်” ကို “ဖက်ဆစ် တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်” ဟု ပြင်ဆင်သည်။

ဗမာ့ကာကွယ်ရေး တပ်မတော် (ဘီဒီအေ) ကို ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး လုပ်ငန်းနှင့် ဆီလျော်စေရန် “မျိုးချစ်ဗမာ့တပ်မတော်” (ပီဘီအက်စ်) အတိုကောက် အားဖြင့် “ဗမာ့တပ်မတော်” ဟု အမည်ပြောင်းလဲရန် သဘောတူကြပါသည်။

ထိုအစည်းအဝေးတွင် ဖက်ဆစ်ဂျပန်များကို လက်နက်ကိုင်၍စတင်တိုက်ခိုက်ရန်အတွက် ဗမာပြည်တစ်ဝှမ်းလုံးရှိ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များနှင့် ဖတပလ အဖွဲ့ခွဲများသို့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးညွှန်ကြားချက်များ ထုတ်ပြန်ရန်ဆွေးနွေးအတည်ပြုကြသည်။

မှတ်ချက်။ ။ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရေးတွင် လက်နက်ကိုင်တပ်များအနေဖြင့် အသွင် (၂) မျိုးရှိသည်။ တခုမှာ ဗမာ့တပ်မတော်က ဦးဆောင်သော တပ်ဖွဲ့များ ဖြစ်ပြီးနောက် အနည်းစုလက်နက်ကိုင် တပ်ဖွဲ့တမျိုးမှာ အဓိက ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီစသည်တို့က ဖွဲ့စည်းထားသော လူထုလက်နက်ကိုင် ပြောက်ကျားတပ်များ ဖြစ်သည်။ ထိုလူထုပြောက်ကျားတပ်များမှာ အသွင်အပြင်အားဖြင့် မှေးမှိန်သော်လည်း သူတို့၏တိုက်စွမ်းရည်မှာ ကြီးမားသည်။ ထောက်လှမ်းရေးသတင်း အချက်အလက်များလည်း များစွာရရှိသဖြင့်အကျိုးပြုမှုကြီးသည်။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမိန့်ခွန်းတခုတွင်ပါသော ရန်သူဂျပန်တပ်မ (၅၄) ၏ စစ်ဌာနချုပ်ကိုဝင်တိုက်ရသည့် တိုက်ပွဲတွင်ဂျပန်စစ်ဗိုလ်ချုပ် (၃) ဦးနှင့် ဂျပန်စစ်အရာရှိကြီးများကို သုတ်သင်တတ်ဖြတ်နိုင်ခဲ့သော တိုက်ပွဲမှာ ထိုလူထုပြောက်ကျားတပ်တစ်ဖွဲ့က တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ထိုလူထုပြောက်ကျားတပ်များတွင် ကျေးရွာလူထုကိုယ်တိုင်က ရုတ်တရက်မိမိဘာသာ တပ်ဝယ်လေးများ ယာယီဖွဲ့၍ကွဲပြားသော ဂျပန်တပ်ကလေးများကို လိုက်တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းသော တိုက်ပွဲများလည်း ပါဝင်သည်။

(၂၃)

အထက်ပါအစည်းအဝေး၏ နောက်ဆုံးနေ့တွင်ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွက် အောက်ပါအတိုင်းစစ်တိုင်းများဖွဲ့ရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

- တိုင်း (၁) ပြည်၊ သာယာဝတီ၊ အင်းစိန်နှင့် ဟင်္သာတ အရှေ့ခရိုင်များ
- တိုင်း (၂) ဟံသာဝတီ၊ ဖျာပုံနှင့် မအူပင်ခရိုင်များ
- တိုင်း (၃) ပုသိမ်၊ ဟင်္သာတ (အနောက်) နှင့် မြောင်းမြခရိုင်များ
- တိုင်း (၄) ပဲခူး၊ ရွှေကျင်၊ သထုံနှင့် တောင်ငူတောင်ပိုင်းခရိုင်များ
- တိုင်း (၅) မော်လမြိုင်၊ ထားဝယ်နှင့် မြိတ်ခရိုင်များ
- တိုင်း (၆) မိတ္ထီလာ၊ ပျဉ်းမနား၊ တောင်ငူနှင့် တောင်ပိုင်း ရှမ်းပြည်ခရိုင်များ
- တိုင်း (၇) သရက်၊ အာလံ၊ မကွေး၊ မင်းဘူးခရိုင်များ

ထိုစစ်တိုင်း (၇) တိုင်းအပြင် နောက်ထပ် စစ်တိုင်း (၃) တိုင်း ထပ်ဖွဲ့သည်။

- (၁) ရခိုင်တိုင်း၊
- (၂) အထက်ဗမာပြည်တိုင်း၊
- (၃) ရန်ကုန်တိုင်း (ရန်သူသိမ်းပိုက်ထားရာဒေသ) ဟူ၍ ထပ်မံခွဲခြားသတ်မှတ်ပါသည်။ (သခင်တင်မြ၏ တိုင်းကြီး ၁၀ တိုင်း၊ နှာ၊ ၄၃)

ထိုဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးစစ်တိုင်းများကို ခေါင်းဆောင်သွားကြမည့်နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးခေါင်းဆောင်များကို အစည်းအဝေးက တာဝန်ခွဲပေးလိုက်သည်။

တိုင်း	စစ်ရေးခေါင်းဆောင်	နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်
(၁)	ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း	သခင်ဗဟိန်း

(၂)	ဗိုလ်မှူးကြီးနေဝင်း	သခင်စိုး
(၃)	ဗိုလ်မှူးကြီးစောကြာဒိုး	မရှိ
(၄)	ဗိုလ်မှူးကျော်ဇော	သခင်ချစ်
(၅)	ဗိုလ်ကြီးတင်ထွန်း	သခင်ပသိန်းတင်
(၆)	ဗိုလ်မှူးရဲထွဋ်	ဦးကျော်ငြိမ်း
(၇)	ဗိုလ်မှူးအောင်	သခင်တင်မြ

ဗိုလ်မှူးကြီးလကျာက တိုင်း (၂) နှင့် တိုင်း (၃) ကို ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ယူရန် အထူးဒေသများဖြစ်သောတိုင်း (၃) တိုင်း တွင်လည်း အောက်ပါ နိုင်ငံရေး၊ စစ်ရေးခေါင်းဆောင်များကို တာဝန်ပေးခဲ့ပါသည်။

တိုင်း	စစ်ရေးခေါင်းဆောင်	နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်
ရခိုင်တိုင်း	ဦးညိုထွန်း	ဦးညိုထွန်း
အထက်ဗမာပြည်	ဗိုလ်မှူးဗထူး	ကိုစံညွန့်
ရန်ကုန်တိုင်း	ဗိုလ်မှူးခင်ညို	ကိုကျော်ငြိမ်း (အာအီးတီ)

(ကိုဗဆွေက ရန်ကုန်တာဝန်ခံအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန်)။

နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံဖြစ်သော သခင်သန်းထွန်းကတိုင်း (၆) ဒေသအတွင်းရှိ ဖြူးမြို့နယ်သို့သွားရောက်၍ မဟာမိတ်စစ်ဌာနချုပ်မှ ပို့ပေးမည့်တပ်ဖွဲ့ ၁၃၆ ဆက်သွယ်ရေးတာဝန်ခံမေဂျာကရူးနှင့် ပူးပေါင်း၍ဆောင်ရွက်ရန် ဖြစ်ပါသည်။

မှတ်ချက် (၁) သခင်ဗဟိန်းကိုတိုင်း (၁) နိုင်ငံရေးမှူးအဖြစ် ရာထူးခွဲသော်လည်းတိုင်း (၁) စစ်ရေးခေါင်းဆောင်အဖြစ် ဗိုလ်မှူးမောင်မောင် (ကာနယ် မောင်မောင် - နောင် ဗိုလ်မှူးချုပ်) ကို တာဝန်ပေးလိုက်သောအခါ သခင်ဗဟိန်းကိုတိုင်း (၁) သို့ မခေါ်ယူတော့ဘဲတောင်ငူနယ်တွင်ပင် တာဝန်ပေးလိုက်သည်။

(၂) တိုင်း (၆) တာဝန်ကျသောဦးကျော်ငြိမ်းကိုတိုင်း (၆) သို့မပို့တော့ဘဲရန်ကုန်တွင်ကို ဗဆွေနှင့်တွဲဘက်တာဝန်ပေးသည်။ တိုင်း (၆) နိုင်ငံရေး မှူးအဖြစ် သခင်တင်ထွန်း (နောင် - တောခို ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ) ကို တာဝန်ပေးသည်။

(သခင်တင်မြ၏ တိုင်းကြီး ၁၀ တိုင်း - နာ - ၄၄)

(၃) ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင် ဦးကျော်ငြိမ်းမှာဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးတွင် ဘယ်စစ်တိုင်းဘယ်နေရာကိုမှ တာဝန်မယူခဲ့။ ပထမတိုင်း (၄) နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ရာထူးရကလည်းမသွား၊ နောက် တိုင်း ၆ နိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ကိုလည်းသွားမယူဘဲ၊ တနေရာလှည့်ရုံတွင် မိမိဘာသာပုန်းခိုနေပြီး ရန်ကုန်မှ ဂျပန်တပ်များဆုတ်ခွာပြီးတော့မှ ရန်ကုန်တိုင်းကိုဗဆွေထံသွား၍ ပူးပေါင်းနေခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

(၄) ၁၉၅၂ ခုနှစ်တွင် ဆိုရှယ်လစ်ပါတီခေါင်းဆောင်ဝန်ကြီးအဖြစ် ဦးကျော်ငြိမ်းသည်အနောက်နိုင်ငံအချို့သို့ လှည့်လည်လေ့လာကြည့်ရှုရေးအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် သွားရောက်ရာတွင်ကျနော်လည်း ထိုအဖွဲ့တွင်ပါဝင်လိုက်ပါသွားရာ အင်္ဂလန်လန်ဒန်မြို့တွင်ကျနော်တို့လူချင်းလည်း ရင်းနှီးနေ၍၊ ကျနော်က ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင်ကျနော်ဦးစီးသော တိုင်း (၄) တွင်ခင်ဗျားပထမနိုင်ငံရေးမှူးတာဝန်ကျရာသို့ မလာဘဲဘာကြောင့် သခင်ချစ်ကို လွှတ်ရ သလဲဟုမေးရာ ဦးကျော်ငြိမ်းကခပ်ပြောင်ပြောင်ပင် ခင်ဗျားကြီးကိုကြောက်လို့မလာတာဟုပြောသည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာကျနော်တို့က ဂျပန်ကိုဖိတိုက်ရင် ဂျပန်က ကျနော်တို့ကို ပြန်တိုက်မည်။ ထိုဒဏ်ကို သူမခံနိုင်လို့မလာသည့်သဘော ဖစ်သည်။ ဦးကျော်ငြိမ်းမှာအနာမခံလိုသော နိုင်ငံရေးအချောင်သမားကြီး ဖြစ်သည်ကို သိနိုင်ပေသည်။

ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်ရန် ရက်သတ်မှတ်ခြင်း

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို ရက်သတ်မှတ်ရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီကဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို တာဝန်ပေးထားရာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အရပ်ရပ်အခြေအနေများကို လေ့လာထောက်ထားပြီးပထမတော်လှန်ရန် ရက်ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၂၅) ရက်၊ ည (၆) နာရီဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။ မိမိတို့တပ်များ ထိုရက်အတွင်းတော်လှန်ရန်အသင့်ဖြစ်နေရန် ဖြစ်သည်။ သို့ရာတွင်ဗိုလ်ချုပ်သည် ထိုအတွင်းဂျပန်ဘက်မှ အခြေအနေပြောင်းလဲမှုတစ်ကြောင့် တော်လှန်ရန်ရက်ကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂ ရက်နေ့ ည (၇) နာရီတွင် စတင်တော်လှန်ရန် ရက်ကိုရွှေ့လိုက်သည်။

ထိုအတွင်း ဗမာ့တပ်မတော် တပ်မှူးအများက ဂျပန်တော်လှန်တော့မည် ဖြစ်သဖြင့် မိမိအိမ်ထောင်သားသမီးဇနီးတို့ကို ရန်ကုန်မြို့သို့ ပို့ကြတာတွေ ရှိလာသည်။

ထိုအကြောင်း အမျိုးမျိုးကြောင့် ရန်ကုန်မြို့နှင့် ပဲခူးမြို့လူထုအတွင်း ဗမာ့တပ်မတော်က ဂျပန်တို့ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်တော့မည့် သတင်းအစအန များ ပျံ့နှံ့လာသည်။ ထိုသတင်းတိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီကသိရှိလာသောအခါ တိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီများဖြစ်ကြသော ကျနော်၊ သခင်ချစ်၊ ဗိုလ်သိန်းတန်၊ ဗိုလ်ဗတင်၊ ဗိုလ်အောင်ရွှေ (ယခု NLD) တို့ ချက်ချင်းအစည်းအဝေးထိုင်၍ ဘယ်လိုလုပ်ကြမလဲ တိုင်ပင်ကြသည်။

အစည်းအဝေးတွင် အားလုံးကတော်လှန်မည့်ရက် ဧပြီလ (၂) ရက်နေ့မတိုင်မီ ဂျပန်ကိုတော်လှန်မည့်သတင်းပေါက်ကြား နိုင်သည်ဟုယူဆလာ ကြသည်။

သတင်းပေါက်လျှင် ဂျပန်ကလက်ဦးမှုယူပြီး ဗမာ့တပ်မတော်စစ်ခေါင်းဆောင်များကို ချက်ချင်းဖမ်းဆီးခြင်းနှင့် ဗမာ့တပ်မတော်အချို့ကိုပိုင်းပြီး လက်နက်ဖြုတ်ခြင်းများ လုပ်နိုင်သည်။ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို များစွာထိခိုက်သွားနိုင်သည်။ ဖရိုဖရဲ ဖြစ်သွားနိုင်သည်။

ဂျပန်၏သေနင်ပျံဟာအရန်တပ်ဖွဲ့မှာ ရန်ကုန်အနီး “အင်းတိုင်” စသည်တွင် ချထားရာ ရန်ကုန် ပဲခူးဒေသတိုက်မှ ဗမာ့တပ်မတော်များ အရင်ဆုံး ဖမ်းဆီးခြင်း၊ လက်နက်ဖြုတ်ခြင်းခံရမည် ဖြစ်သည်။ ဂျပန်ကလက်ဦးမှုရလျှင် တော်လှန်ရေးကြီးထိခိုက်နိုင်သည်ဟု ယူဆကြသည်။

ထို့ကြောင့်တော်လှန်ရန်ကို ဧပြီလ ၂ ရက်ထက်စောပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းထံနှင့် တပ်ဖွဲ့အသီးသီးသို့ သတင်းအစောဆုံး အရောက်ပို့နိုင်မည့် ရက်တွင် စတင်တော်လှန်ရန်ယူဆလာကြပါသည်။

ထိုအစောဆုံးဖြစ်နိုင်မည့်ရက်မှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၇) ရက်ဖြစ်နိုင်၍ ထိုမတ်လ (၂၇) ရက်နေ့ ည (၇) နာရီတွင် စတင်တော်လှန်ရန်ဆုံး ဖြတ်သည်။

ကျနော်မှာနောင်ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ အပြစ်တင်ခံရမည်ကိုစိုးရွံ့နေ၍ အင်တင်တင်ဖြစ်နေရာ နောက်ဆုံးအစည်းအဝေး တက်သူအားလုံးနှင့် သဘောတူလိုက်ရပါသည်။

ကျနော်သည်ချက်ချင်းပင် ထိုသို့ရက်ရွံ့သည့်ကိစ္စကို ဗိုလ်ချုပ်နှင့်တပ်ဖွဲ့အသီးသီးသို့ အကြောင်းကြားရန် ဆက်သားများနှင့် ကျနော်စာကို ပို့ပေးရန် စီစဉ်ရတော့သည်။

သို့ဖြင့်မြန်မာပြည်သူတို့၏ သမိုင်းတွင်သောဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီးမှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၂၇) ရက် ည (၇) နာရီတွင် တပြည်လုံး မိမိတို့က လက်ဦးမှုရှိစွာအောင်မြင်စွာ စတင်နိုင်ကြတော့၏။

(၂၅)

ကျနော်သည် ထိုမတ်လ (၂၇) ရက် ညဦး (၇) နာရီတွင် ပဲခူးဒေသရှိ စစ်ရေးပြကွင်းတွင် တပ်အားလုံးတပ်ထွက်ရန် အသင့်တန်းစီစုဝေးစေပြီး ယခုအချိန်ကစ၍ ဗမာပြည်သူများနှင့် ဗမာ့တပ်မတော်တရပ်လုံးက ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကိုစတင်တော်လှန် တိုက်ခိုက်ကြပြီဟု ကြေညာပြီးဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဂျပန်တပ်အပေါ် စစ်ကြေညာစာတမ်းကိုဖတ်ပြကာ စကားအနည်းငယ်ပြောပြီး တပ်အသီးသီးကတော်လှန်ရန်ကြိုတင် စီစဉ်ထားသော နေရာဒေသ အသီးသီး သို့ လူစုခွဲချီတက်သွားကြပါတော့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးစတော့မည်ဆိုသောအခါ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနိုင်ငံရေးသဘော တရားများကို အထူးသဖြင့် ဗမာ့တပ်မတော် တပ်မှူး၊ တပ်ကြပ်များ နားလည်သိရှိလာစေရန် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှကောဒါများကို တပ်မတော်တပ်အသီးသီးသို့ ဝင်စေပြီးနိုင်ငံရေး သင်တန်းများ ပေးစေခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့်တပ်မတော်နှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီတို့ဆက်ဆံရေးလည်း များစွာတိုးတက်ကောင်းမွန်လာသည်။ ထို့အပြင်ဘီအိုင်အေ ကာလတွင် စည်းကမ်းလျော့ရဲ နာမည်ပျက်စပြုနေသော ဗမာ့တပ်မတော်လည်းစည်းကမ်းသေပိပြီး ခိုင်မာတောင့်တင်းလာပါတော့သည်။ ထို့ကြောင့် ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးကြီး စတင်လာသောအခါဗမာ့တပ်မတော်သည် ရဲရင့်ပြောင်မြောက်စွာရှေ့တန်းမှ တိုက်ခိုက်ကြပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ခါနီးတွင် သူကိုယ်တိုင်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး သဘောတရားအမိန့်စာတမ်းများလည်း ထုတ်ပြန် ခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကိုတော်လှန်တိုက်ခိုက်ရန် ဗမာ့တပ်မတော်တပ်အသီးသီးကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်မည့် စစ်တိုင်း အသီးသီးသို့ ကြိုတင်တပ်ဖြန့်ရာတွင် အင်္ဂလိပ်တပ်များဝင်လာလျှင် ဗမာ့တပ်မတော်မှခုခံတိုက်ခိုက်ရန်ဟု ဂျပန်များကိုလှည့်ဖြားပြောဆို တိုင်ပင်ပြီး တပ်အသီးသီးကို အင်္ဂလိပ်တိုက်မည့်ဟန်နှင့် တပ်ဖြန့်ရသည်။ ဂျပန်များကယုံကြည်ပြီး များစွာကျေနပ်ကြသည်။ ဗိုလ်ချုပ်သည်ထိုတပ်ဖြန့်အမိန့်တူများလည်း ထုတ်ပြန်ခဲ့ရသည်။

ကျနော်သည်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအတွင်း ကျနော်ဖုန်းကိုဦးလေးခန့်ထံ အပ်နှံထားရာဦးလေးခန့်က သူမကိုသုံးဆယ်မြို့အနီးရွာတရွာရှိသူ သူငယ်ချင်းအိမ်တွင်သွား၍ ဝှက်ထားလေသည်။

ကျနော်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ညဦး ပဲခူးဒေသရှိ မိမိတပ်ဖွဲ့အသီးသီးစုဝေးစေပြီးမိမိတို့သည် ယနေ့မှစ၍ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တတိုင်းပြည်လုံးတွင် ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြပြီဟူသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ဂျပန်စစ်ကြေညာချက်ကို ဖတ်ပြောပြောဆိုပြီးနောက် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အတွင်း ပထမ တိုင်း (၄) စစ်ဌာနချုပ် အခြေစိုက်မည့် ပဲခူးခရိုင် အရှေ့မြောက်ရှိ “မြစ်ကျိုး” ဒေသသို့မိမိတို့တပ်များနှင့်အတူ ချက်ချင်းပင်ထွက်ခွာချီတက် ပါတော့သည်။

မိမိတို့တပ်ဖွဲ့များ မိမိတို့တော်လှန်ရေးတာဝန်ကျရာ ဒေသအသီးသီးသို့ချီတက်ကြပါပြီ။ ကျနော်မှာထိုညကိုတန်ခူးလပြည့်ညဟု ကောင်းစွာမှတ်မိ နေပါသည်။ လရောင်အောက်တွင်မြင်းပေါ်တွင်ထိုင်လိုက်သွားရင်း စိတ်တွင်များစွာပေါ့ပါးရွှင်မြူးပျော်ရွှင်နေပါသည်။ ကျနော်တို့သည်ယခုတလော ဖက်ဆစ် ဂျပန် တိုက်ခိုက်မည့် သတင်းပေါက်ကြားပြီး ဂျပန်ဘက်ကြိုတင်လက်ဦးမှုရယူကာ အရေးယူဆောင်ရွက်လိုက်လျှင် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီး ထိခိုက်ကာ ဖရိုဖရဲဖြစ်သွားမှာကို အလွန်စိုးရိမ်ပူပန်ကြောင့်ကြနေကြရာမှ ယခုကျနော်တို့ကလုံးဝလက်ဦးမှုရပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီးကို အစီစဉ်ရှိစွာကျကျနန ဆောင်ရွက်နိုင်ကြပြီဖြစ်၍ နှစ်အချို့ကြိုတင်စီစဉ်ခဲ့ရသော အရေးတော်ပုံကြီးအတွက် များစွာကြည်နူးဝမ်းသာရတော့သည်။

နံနက်မိုးလင်းသောအခါ ကျနော်တို့တိုင်း (၄) ဌာနချုပ်တပ်ဖွဲ့မှာ ပဲခူးခရိုင်ဝေါမြို့ကလေးသို့ရောက်ပါသည်။ စောင့်ကြိုနေသော ဝေါဒေသ မြေအောက် တာဝန်ခံ ရဲဘော်တင်ရီ (ထိုစဉ်က ပဲခူး နေဝင်း) ကို တွေ့ရပါသည်။

ရဲဘော်တင်ရီမှာ နောင်အခါဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ပေါ်လစီဖြူရို လူကြီးတဦးဖြစ်လာပြီး ယခုအခါတွင်တရုတ်ပြည် စစ်ချွန်ပြည်နယ် ချင်တူးမြို့တွင် အနားယူနေထိုင်လျက် ရှိပါသည်။

ကိုတင်ရီ၏ပြောပြချက်အရဝေါ်မြို့ သူကြီးအိမ်တွင် ဂျပန် (၂) ယောက် ရောက်နေကြောင်းနှင့်ဝေါ်ဘူတာရုံတွင် ဂျပန် (၃) ယောက် ရောက်ရှိ နေကြောင်း ဝေါ်တွင်ဂျပန်ထိုမျှသာရှိကြောင်း ပြောပြပါသည်။ ထိုဂျပန်များကိုတိုက်ခိုက်ရန် စီစဉ်ရပါတော့သည်။

တိုင်း (၄) စစ်ဌာနချုပ်ရုံးအဖွဲ့တွင် လူ (၂၀) ကျော်မျှ လိုက်ပါလာရာထိုမှတိုက်ခိုက်ရေးနှင့် သင့်တော်မည့်ရဲဘော်အချို့ကိုရွေးချယ်ပြီး သူကြီးအိမ် မှဂျပန် (၂) ယောက်ကို သွားရောက်သတ်ဖြတ်တိုက်ခိုက်ရန် ရဲဘော် (၃) ယောက်ကို ရွေးပြီးလွှတ်လိုက်ပါသည်။ နောက်ထပ်ရဲဘော် (၄) ယောက်ကိုရွေးပြီး ကျနော်ကိုယ်တိုင်ဦးဆောင်ကာ ဘူတာရုံရှိဂျပန် (၃) ယောက်ကို သတ်ဖြတ်ရန်သွားပါတော့သည်။

ဝေါ်မြို့ဘူတာရုံအနားရောက်သောအခါ မမျှော်လင့်ဘဲဂျပန်စစ်သား ၄ - ၅ ယောက်က ဘူတာရုံပလက်ဖောင်းပေါ်တွင် ပစ္စည်းတွေ ချလိုက်စီလိုက် လုပ်နေတာ တွေ့ရပါသည်။ ကျနော်သည်တိုက်ပွဲဆက်တိုက်ရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်ပြီး ကျနော်နှင့်ပါလာသူရဲဘော် (၄) ယောက်မှ ခေါင်းဆောင်အဖြစ် သတ်မှတ် ထားသောသူကို အနားသို့ခေါ်လိုက်ပြီးကျနော်က ပလက်ဖောင်းပေါ်က ၄၊ ၅ ယောက်ကို ငါကကပ်ပြီးပစ္စတိုနဲ့ပစ်ပြီး ဓားနဲ့လဲခုတ်သတ်မယ်မင်းတို့က ဘူတာရုံက ဂျပန် (၃) ယောက်ကိုသွားသတ်ကြဟု အမိန့်ပေးလိုက်ပါသည်။

သို့သော် ချက်ချင်းလိုပင် ထိုရဲဘော်ကျနော်ဘက်ပြန်လှည့်လာကာ ကျနော်ကိုတနေရာသို့မေးထိုးပြပါသည်။ ကျနော်သူပြုရာသို့ကြည့်လိုက်ရာ ဘတ်စ်ကား (၃) စီးလောက် ဘူတာရုံအနားရပ်ထားရာ ထိုဘတ်စ်ကားပေါ်တွင်ဂျပန်တပ်ခွဲတစ်ခုစာလောက် ထိုင်နေသည်ကိုတွေ့ရသည်။ ထိုအတွင်း သူကြီးအိမ် ဘက်မှ သေနတ်သံတွေပေါ်ထွက်လာသည်။ ကျနော်တို့ရဲဘော်တွေသူကြီးအိမ်က ဂျပန် (၂) ယောက်ကိုသတ်ဖြတ်နေဟန်ရှိပါသည်။

ထိုအတွင်းဂျပန်အရာရှိတဦးသည် ထိုင်နေသောကားပေါ်မှ ဆင်းလာကာအရာရှိအဝတ်အစားနှင့်ပင် ရှိနေသေးသောကျနော်ထံ အမြန်ချဉ်း ကပ်လာပြီး သေနတ်သံကြားရာနေရာသို့ လက်ညှိုးညွှန်ပြီးဘာဖြစ်တာလဲဟုမေးပါသည်။ ကျနော်ကရုတ်တရက်ပင် “ကြိုယင်” (စစ်လေ့ကျင့်နေတာဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည့် ဂျပန်စကား) ဟု ပြောလိုက်တော့မှ ပြန်တက်သွားသည်။

ကျနော်သည်ဂျပန်ကများနေ၍ ဝေါ်မြို့လုပ်ကြံမှုကိုဆက်လုပ်ရန်မသင့် အမြန်ဆုတ်ခွာမှဖြစ်မည်ဟု စဉ်းစားမိသည်။ ဂျပန်တပ်ခွဲတစ်ခုလွန်ခဲ့တဲ့ညက ဝေါ်ကိုရောက်နေတာ ကိုတင်ရီမသိ၍ဖြစ်မည်ဟုယူဆပြီး မူလတပ်စုရာ နေရာသို့ အမြန်ပြန်ဆုတ်ပြီးကျနော်၏ တိုင်း (၄) စစ်ဌာနချုပ်ကို မူလရည်ရွယ်သော မြစ်ကျိုးဒေသသို့ အမြန်ဆုတ်ခွာလာရပါတော့သည်။ ကျနော်သည်ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး ပွဲဦးထွက်တွင်တိုင်း (၄) စစ်ဌာနချုပ်က တိုက်ပွဲကလေးတပွဲ ဖော်ရန်ရည်ရွယ်ချက်မှာ အထမမြောက်ခဲ့ပေ။

ဤသည်တို့မှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့ ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး စတင်ရာတွင် စစ်တိုင်း (၄) ၏ အဖြစ်အပျက်အချို့ပင်တည်း။

၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ ၂၇ ရက်နေ့တွင် စတင်သောဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်တော်လှန်ရေး အရေးတော်ပုံတွင်စစ်တိုင်း (၄) မှ တော်လှန် တိုက်ခိုက်ခံပုံများကို ရေးသားရပါတော့မည်။

(၂၅)

၁၉၄၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင်ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးသမိုင်း၏ မှတ်တိုင်တတိုင်ဖြစ်သော ရန်ကုန်မြို့ နေသူရိန်ပြည်သူ့အစည်းအဝေးကြီးတွင် မျိုးချစ်တပ်မတော်တိုင်း (၄) တိုင်းမှူးကျနော်ဗိုလ်မှူးကျော်ဇောက တတိုင်းပြည်လုံးလွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲကြီးအတွက်နိုင်ငံရေးပါတီများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ ညီညွတ် စည်းလုံးကြရန် အဆိုကိုတင်သွင်းခဲ့ပါသည်။

၎င်းကျနော်၏အဆိုမိန့်ခွန်းတွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ် ကျနော်တို့ဗမာပြည်သူများ၏ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအရေးတော်ပုံအတွင်း ကျနော်တို့ဦးစီးသော စစ်တိုင်း (၄) မှ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တို့ကိုတော်လှန်တိုက်ခိုက်ခံပုံများကို အတော်အတန်ပြည့်စုံစွာ ဖော်ပြထားပါသည်။ ထိုအဆိုမိန့်ခွန်းကော်ပီကျနော်ထံတွင် ရှိနေရာထိုအထဲမှ အကျဉ်းထုတ်နုတ်ပြီးစစ်တိုင်း (၄) အတွင်း ၁၉၄၅ ခုနှစ်က ဖက်ဆစ်ဂျပန်တိုက်ခိုက်ခံပုံအချို့ကို ဖော်ပြပါမည်။

“၁၉၄၅ ခုနှစ်၊ မတ်လ (၇) ရက်နေ့ ရန်ကုန်မြို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအိမ်မှာ တော်လှန်ရေးကောင်စီအစည်းအဝေးကျင်းပပါတယ်။ ဒီကောင်စီက ကျနော်တို့တိုင်း (၄) ကို တာဝန်ပေးပါတယ်။ ပဲခူးဒေသရှိ တပ်တွေကိုစုရုံးပွဲစည်းပြီး ပဲခူးခရိုင်၊ သထုံခရိုင်၊ ဖာပွန်ခရိုင်၊ တောင်ငူတောင်ပိုင်းနယ် ဒေသတွေမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်တိုက်ခိုက်ဖို့ရက်ချိန်းနှင့်တကွ အမိန့်ပေးလိုက်ပါတယ်။ အဲဒီကောင်စီကပဲအောက်ဗမာပြည်အတွက် တော်လှန်ရန်တိုင်း (၇) တိုင်း ခွဲပေးပါတယ်။”

“တိုင်း (၁) က သာယာဝတီနှင့် ပြည်။ တိုင်း (၂) က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ရှေ့ပိုင်း။ တိုင်း (၃) က မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အနောက်ပိုင်း။ တိုင်း (၄) က တနင်္သာရီတိုင်း။ တိုင်း (၅) က ပျဉ်းမနား၊ မိတ္ထီလာနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်။ တိုင်း (၆) က အာလံ၊ သရက်၊ ရေနံမြေ ဖြစ်တယ်။”

“နောက် အထက်ဗမာပြည်တိုင်းကိုတော့ ဗိုလ်မှူးပထူးကိုတာဝန်ပေးပါတယ်။”

“တိုင်း (၄) က အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်းဖြစ်ပြီး ကျနော်နှင့်အတူနိုင်ငံရေးမှူးနှင့် လူထုစည်းရုံးရေးတာဝန်ခံအဖြစ် သခင်ချစ်ကိုတွဲဖက်တာဝန် ပေးလိုက်ပါတယ်။”

ထိုစဉ်ကသခင်ချစ်မှာ ဦးဗဆွေ - ဦးကျော်ငြိမ်းတို့၏ နောင်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီဖြစ်လာမည့် ပြည်သူ့အရေးတော်ပုံပါတီမှ ဖြစ်ပါသည်။ သခင်ချစ်သည် နောင်ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီသို့ ပြောင်းပြီးနောက်ပါတီ၏ အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ထမ်းဆောင်ရင်း အစိုးရနှင့်တိုက်ပွဲတစ်ခုတွင် ၁၉၅၅ ခုနှစ် ပဲခူးရိုးမ၌ ကျဆုံး သွားရသော ထင်ရှားသောတော်လှန်ရေးအမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးတဦး ဖြစ်ပါသည်။

“ကျနော်နှင့်သခင်ချစ်တို့ (၂) ယောက် အမိန့်ရချရင်း ပဲခူးကိုပြေးပြီးကျနော်ကစစ်တပ်တွေကို တိုက်ဖို့ပြင်ဆင်သခင်ချစ်ကဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး အဖွဲ့ခေါင်းဆောင်တွေနှင့် တော်လှန်ရေးမှာတပ်မတော်နှင့် ဘယ်လိုပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မယ်ဆိုတာကို ရှင်းပြစိုင်းပြင်းကြတယ်။”

ကျနော်တို့တိုက်ပွဲတွင် အထူးဂရုစိုက်သည့်အချက်တစ်ခုမှာ ကျနော်တို့တပ်မတော်သည် ဖက်ဆစ်ရန်သူတို့ကိုလျှင်ပြည်သူများ၏ ရွာထဲမှနေပြီး ဘယ်တော့မှ မတိုက်ရဖြစ်ပါ။ ထိုသို့တိုက်မိလျှင်နောင်ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့က ရွာကိုဝင်ပြီးဖျက်ဆီးကာ ပြည်သူတွေကိုသတ်ဖြတ်နိုင်ပါသည်။ ကျနော်တို့သည် လူထုကို ကာကွယ်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။

တိုင်း(၄) တွင် ဗမာ့တပ်မတော်က တပ်ရင်း (၉) ရင်း ရှိနေရာ ၎င်းကို တပ်ရင်းသစ်၊ နာမည်သစ်များပေးပြီး ဒေသ (၉) ခု ခွဲကာ တော်လှန်ရန် စီစဉ်ပါသည်။

မိမိတို့တပ်ရင်းတရင်းတွင် အင်အား ၅၀၀ မှ ၁၀၀၀ အကြားရှိပါသည်။ ၎င်းထဲတွင် ရပ်ရွာဒေသမှပြောက်ကျားတပ်များ မပါပါ။

တိုင်း (၄) နယ်တွင် တပ်ရင်း (၉) ခု တပ်ဖြန့်ထားပုံမှာ -

- (၁) ၁၀၀ - တပ်ရင်း - ညောင်လေးပင်၊ ဒိုက်ဦး၊ ရွှေကျင်
- (၂) ၁၀၂ - တပ်ရင်း - ပဲခူးချောင်းဖျား၊ သနပွင်၊ ဝေါနှင့် စစ်တောင်း
- (၃) ၁၀၃ - တပ်ရင်း - ပဲခူး ကဝန်နှင့် ဟံသာဝတီအရှေ့
- (၄) ၁၀၄ - တပ်ရင်း - သထုံခရိုင်
- (၅) ၁၀၅ - တပ်ရင်း - စစ်တောင်းမြစ် အရှေ့ဘက်ကမ်း
- (၆) ၁၀၆ - တပ်ရင်း - ပဲခူးမြို့ကိုစီးနင်းတိုက်ခိုက်ရန် ပဲခူးအနောက်တောင်ခြေမှာ ဖြန့်ထားပါသည်။
- (၇) ၁၀၇ - တပ်ရင်း - (၈) ၁၀၉ တပ်ရင်း ၂ ရင်းကို မော်လမြိုင်နယ်နှင့် တနင်္သာရီခရိုင်တို့မှာ တိုက်ပွဲဝင်ဖို့ကြိုတင်ပြီးစေလွှတ်ရာ ခက်ခက်ခဲခဲဖြင့် ကုန်းလမ်းရေလမ်းခရီးများဖြင့် သွားကြရပါသည်။ တချို့ထိုနယ်များသို့မရောက်ဘဲလမ်းတွင် အဖမ်းအဆီးခံရသည်ဟုကြားရပါသည်။

(၉) ၁၀၈ - တပ်ရင်း - ဘီးလင်းနှင့် ဖာပွန်လမ်းမှာ တိုက်ခိုက်ဖို့ ဖြန့်ထားပါသည်။

“အဲဒီတပ်တွေသက်ဆိုင်ရာ နယ်ဒေသတွေရောက်ဖို့အတွက် ဂျပန်တွေရဲ့မျက်စိအောက်မှာ ဘယ်လိုသွားရတယ်ဆိုတာပြောရရင် အလွန် ကြောက်မက် စိုးရိမ်စရာကောင်းတဲ့အချက်တွေ အများကြီးပါ။ ပြောလို့မဆုံးပါဘူး။ တချို့ပင်လယ်ထဲမှာလှိုင်းလေလွင့်ပြီး တပ်ကွဲသွားတာတွေလဲရှိတယ်။ တချို့ရည်မှန်းချက်နေရာမရောက်မီ ရန်သူကဖမ်းမိပြီးသတ်ဖြတ်လိုက်တာတွေလဲရှိတယ်။ လမ်းခရီးမှာ ဒုက္ခအဖုံဖုံကိုဖြတ်ကျော်ခဲ့ရတာပါ။”

“တချို့ဖျားနာလို့ပဲခူးဒေသမှာ ဝှက်ထားခဲ့လို့ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ရဲဘော်တွေနဲ့ ခွင့်ရက်စေ့လို့ပဲခူးပြန်လာတဲ့ရဲဘော်တွေ စုစုပေါင်း (၅၀) လောက်ကို ဂျပန်ကင်ပေကခြေရာခံလိုက်ဖမ်းပြီး ပထမထမင်းအဝတ်ထား၊ အမျိုးမျိုးနီဝတ်၊ နောက်ဆုံးကမ်းပါးထိပ်မှာ ကြိုးတုပ်ပြီးလှုံ့ထိုးထိုးသတ်၊ ရေထဲပစ်ချခဲ့တယ်။ တချို့မသေမရင်နဲ့ သွေးတွေယိုစီးပြီးချောင်းထဲကျကာ မရှုနိုင်၊ မရှိုက်နိုင်၊ မချိမဆန့်နဲ့မရှုမလှအသေဆိုးနဲ့ သေခဲ့ကြရတယ်။”

“ကျနော်တို့ဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို စတင်တော်လှန်တိုက်ခိုက်မယ့်ရက်ဟာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၂၇) နေ့ ဖြစ်တယ်။ ဂျပန်တပ်ကလဲ ကျနော်တို့ လှုပ်ရှားမှုကိုစောင့်ကြည့်နေကြတယ်။ မတ်လ (၂၃) ရက်ကစပြီးကျနော်တို့တပ်မှူးတွေဟာဘယ်သူမှ ညမအိပ်ရဘူး။ မိမိတို့ရဲ့တော်လှန်ရေးရက်မရောက်မီ ဂျပန်လက်ဦးမှာစိုးလို့ အမြဲအသင့်ပြင်ထားရတယ်။ ဒီတုန်းကသာတပြီးတယောက်ကသစ္စာဖောက်လိုက်လျှင် ဘယ်လောက်ဆိုးဝါးသွားမယ်ဆိုတာ စဉ်းစား ကြည့်နိုင်ပါတယ်။”

“ကျနော်တို့ဟာ အင်္ဂလိပ်ကိုတိုက်ဖို့ တပ်ထွက်တော့မယ့်ဟန်ဆောင်ပြီး တပ်ထဲမှာတော်လှန်ရေးရက်နီးလာတော့ ပွဲတခြံခြံညီညီခံနေရတယ်။ နောက် မတ်လ (၂၈) ရက်နေ့မှာ တပ်ထွက်နှုတ်ဆက်ထမ်းစားပွဲကြီးတခု ကျင်းပရန်ဟန်ပြစဉ်ခွဲရသေးတယ်။” (စစ်ကြီးပြီးပြီး ကျနော်စစ်တပ်အပြင်ရောက်မှ ထိုစဉ်က ထမ်းစားပွဲကြီးအတွက်ဟန်ပြစဉ်ခွဲရာမှာ ကုန်ကျခံခဲ့ရတဲ့ရဲဘော်ကြီးတယောက်က ကျနော်ထံလာပြီးကြားတောင်းလို့ ကျနော်ကတောင်းပန်ပြီး ငွေအနည်းငယ် စိုက်ထုတ်ပေးခဲ့ရသည်ကို ကျနော်မှတ်မိနေပါသည်။)

ကျနော်တို့ဂျပန်ကိုညှို့သို့ပရိယာယ်များဆင်ပြီး ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီးကို ၁၉၄၅ ခုနှစ် မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့တွင် တပြည်လုံးအောင်မြင်စွာ ဆင်နွှဲခဲ့ကြပါတယ်။

“ကျနော်တို့ဟာဗမာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် မသေမချင်းတိုက်ခိုက်ပါမည်ဟု ကျမ်းသစ္စာတပြိုင်တည်းဆိုကြပါတယ်။ နောက်တန်းမြှတ်ပြီး တပ်ဖွဲ့အသီးသီးဟာ တာဝန်ကျရာ နယ်မြေကို ချီတက်ကြတယ်။ အဲဒီနေ့ဟာတန်ကူးလပြည့်နေ့ဖြစ်ပြီး လဟာထိန်နေတာပဲ။ လသာထဲမှာ လယ်ပြင်တွေ ဖြတ်ပြီး ချီတက်သွားတဲ့ကျနော်တို့တပ်တွေ မြင်းတွေကို တွှဲမြင်ခဲ့ရတာဟာ တသက်မေ့နိုင်မယ်မဟုတ်တော့ပါ။”

“အဲဒီလိုချီတက်သွားတဲ့တပ်တွေနဲ့ ကြိုတင်လွှတ်ထားတဲ့တပ်တွေပေါင်းပြီး စတင်တော်လှန်တဲ့ မတ်လ (၂၇) ရက်ညကစပြီး အနံ့အပြား တိုက်ခိုက်ခဲ့ ကြပါတယ်။ ပျမ်းမျှခြင်းအားဖြင့်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ၂၄ နာရီ - တရက်အတွင်းဧရိယာ ၁၀ စတုရန်းမိုင်အတွင်းမှာ တိုက်ပွဲတပွဲအနည်းဆုံးဖြစ်လျက်ရှိတယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲတွေဟာ များပြားလွန်းလှပါတယ်။ ကျနော်တို့ရဲ့တပ်စိတ်၊ တပ်စုကလေးတွေဟာ နေရာအနံ့အပြားကအချိန်မရွေးတိုက်ခိုက်လျက်ရှိတယ်။”

“ဥပမာပြောရရင် စတင်တော်လှန်တဲ့ မတ်လ (၂၇) ရက် ညတညထဲမှာပဲ -

- (၁) ဒိုက်ဦးမြို့ကို (၁၀၀) (က) တပ်က ဝင်စီးတယ်။
- (၂) ၁၀၀ (င) တပ်ဟာ ဖောင်တော်သီနဲ့ ပုရွက်ရွာကိုဝင်စီးတယ်။ ဂျပန် (၈) ယောက် ကျတယ်။ (၂) ယောက် ဒဏ်ရာ ရတယ်။
- (၃) အမှတ် ၁၀၀ နှင့် ၁၀၈ (က) တပ်ဟာ မြစ်ကျိုးအုတ်ဖိုကိုဝင်စီးတယ်။
- (၄) ၁၀၈ (ဂ) တပ်ဟာ ရွှေကျင်ကိုဝင်စီးတယ်။ ဒီတပ်ဟာ ၁၀ ရက် လုံးလုံးရွှေကျင်ကို သိမ်းထားနိုင်ခဲ့တယ်။
- (၅) ၁၀၃ တပ်ရင်းဟာ ဒီညမှာပဲ အိုးနဲ့နဲ့ ကဝကိုဝင်စီးတယ်။ နောက် ဒါးပိန်တယ်လီဖုန်းရုံးကိုဝင်ရောက်စီးနင်း မီးရှို့လိုက်တယ်။”

“နောက် ဒီပြင်တပ်ရင်းတွေလဲ တညထဲမှာပဲ ဒီလိုဆိုင်ရာဆိုင်ရာနယ်တွေမှာဝင်စီးကြတယ်။ ဒီအချိန်မှာ အောက်ဗမာပြည်တပြည်လုံး ဒီလိုပဲ တိုက်နေကြတာပဲ။ အဲဒီအချိန်ကစပြီးနောက် ၁၂ ရက်လောက်အထိ ရန်သူဟာအငိုက်မိတုန်း။ ကျနော်တို့တပ်တွေဟာ တရုံးရုံးတိုက်စစ်ဆင်နေတယ်။”

“သထုံနယ်မှာဆိုရင်လဲ ကျိုက်ထို၊ အပေါင်စတဲ့ မြို့ကြီးတွေကို ဝင်စီးကြတယ်။ ကျိုက်ထိုမှာကျနေတဲ့ရဲ့အကြီးဆုံးအောင်ပွဲတခုက ၁၀၄ (ခ) တပ်က မီးရထားလမ်းကိုဖျက်ထားတယ်။ ရန်သူဂျပန်အပြည်ပါလာတဲ့ မီးရထားကိုလက်ပစ်ဗုံးနဲ့ တောင်ပေါ်ကနေဆီးပစ်တယ်။ စက်သေနတ်တွေနဲ့လဲပစ်လို့ ဂျပန်တွေ အတုံးအရုံးသေကျေကုန်တယ်။ ဒီသတင်းဟာ အဲဒီတုန်းက အတော်ပဲပျံ့နှံ့ခဲ့တယ်။”

“အဲဒီရက်အတွင်းပဲခူးနှင့် ပဲခူးနယ်ကုန်းအကြား စစ်တောင်းနှင့် မုတ္တမအကြား မီးရထားလမ်းနှင့်မော်တော်ကားလမ်းကို အဓိကထားပြီး တိုက်ခိုက်ခဲ့တယ်။ မိုင် ၂၀ အတွင်း ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာမီးရထားလမ်းနှင့် တယ်လီဖုန်းကြိုးတွေကိုဖျက်၊ မော်တော်ကားကိုချောင်းပစ်၊ အဲဒီ (၃) မျိုးစလုံး တနေ့တကြိမ်မှန်မှန်လုပ်ကြတယ်။ နောက်အဲဒီကားလမ်းများနှင့် မီးရထားလမ်းများကို မသုံးရအောင်ဖြစ်သွားတော့တယ်။”

“နောက်ပြေလယ်ကစလို့ ဂျပန်တွေပရမ်းပတာနဲ့ဆုတ်ခွာတဲ့အထိ ကျနေတဲ့တိုက်ပွဲတွေဟာအလွန်ခက်ခဲလာပါတယ်။ အထူးသဖြင့် ပဲခူးနယ်ဟာ ဂျပန်တွေနောက်ဆုံးဆုတ်ခွာမယ့်လမ်းကျတဲ့နေရာဖြစ်လို့ ကျနေတဲ့တပ်တွေကအလုံးအရင်းနှင့် ထိုဒေသမှာဖိပြီးတိုက်ရပါတယ်။ ပဲခူး၊ စစ်တောင်းနယ်ဟာ ပုလင်းလည်ပင်းနဲ့တူနေပါတယ်။ တပြည်လုံးကဂျပန်တွေဆုတ်ခွာရာမှာ ထိုဒေသကို အားလုံးဖြတ်သန်းဆုတ်ခွာရပါတယ်။ ဒီကြားထဲက ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ တနေ့မှ တိုက်ပွဲမပြတ်ခဲ့ပါဘူး။ ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ ပဲခူး - မန္တလေးနှင့် ပဲခူး - မော်လမြိုင်မီးရထားလမ်းများနှင့် မီးရထားတွေကို ဂျပန်တွေမသုံးနိုင်အောင် ဖျက်ဆီးပစ်ကြတယ်။”

“ဂျပန်တွေပရမ်းပတာဆုတ်ခွာသည့်အချိန်မှာ ကျနေတဲ့အောင်ပွဲတွေဆင်ခဲ့ပါတယ်။ ကျနေတဲ့တပ် ပဲခူး - မန္တလေးလမ်း၊ ပဲခူး - စစ်တောင်းလမ်းကိုဖြတ်တောက်လိုက်တော့ ကျနေတဲ့ထင်တဲ့အတိုင်းဂျပန်တွေဟာ လမ်းရိုးရိုးကမဆုတ်နိုင်တော့ဘဲ ရောက်တဲ့နေရာကစစ်တောင်းမြစ်ကိုဖြတ်၊ နောက် မော်လမြိုင်ကို ဆုတ်ရလိမ့်မယ်လို့ရည်ရွယ်တယ်။ သူတို့ဆုတ်လမ်းဟာ ပဲခူး - မုတ္တမလမ်း၊ ဖာပွန် - ဘီးလင်းလမ်း၊ နောက်စစ်တောင်းမြစ်ရိုးတလျှောက်တလမ်း ဆုတ်ကြတယ်။ ကျနေတဲ့က ဒီအချက်ကိုကြိုတင်မြင်လို့ သထုံနယ်ကမိမိတပ်တွေကိုဒီလမ်း (၃) လမ်းမှာအသင့်ချထားတယ်။ မဟာမိတ်တွေ ပဲခူးသိမ်းပြီး လောက်တဲ့အချိန်မှာ ဂျပန်တွေ ဒီလမ်း (၃) လမ်းကကျနေတဲ့ထင်တဲ့အတိုင်း ပရမ်းပတာဆုတ်ခွာတဲ့အချိန်ပဲ။ ဒီအချိန်မှာစောင့်နေတဲ့ ကျနေတဲ့တပ်တွေက နေ့ညမခဲ ဒလစပ်တိုက်ခိုက်ကြတော့တာပဲ။ တိုက်ပွဲတွေဟာလှပါတယ်။ ပြောမဆုံးပါ။ ဒီအထဲကတိုက်ပွဲသဏ္ဍာန် သာဓက တခုကိုပြောပါမယ်။”

“ဘီးလင်း ဖာပွန်လမ်း ဆည်တော်ရွာအနီးတိုက်ပွဲမှာ ရန်သူဂျပန် (၁၅၀) မျှ လှည်း ၃ စီး၊ မြင်း ၆ ကောင်နှင့် စက်သေနတ်ကြီးတွေနဲ့ ဆုတ်လာကြပါတယ်။ တောစပ်နှစ်ဘက်တောင်စောင်းပေါ်က အသင့်စောင့်နေတဲ့ကျနေတဲ့တပ်တွေကပစ်ကွင်းသတ်ကွင်းထဲ ဝင်လာတာနဲ့တပြိုင်နက် လက်ပစ်ဗုံး၊ ရိုင်းဖယ်၊ စက်သေနတ်ကလေး၊ နောက်တော်မိဂန်းစတဲ့ ရှိသမျှလက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်တွေကို စုပြီးတစ်ခက်ပစ်သွင်းလိုက်တာပဲ။ အင်မတန်ကံကောင်းတဲ့ ရန်သူ (၁၀) လောက်ပဲ လွတ်သွားတယ်။ အားလုံးအတုံးအရုံးစုပုံသေကျန်ရစ်တာပဲ။”

အဲဒီတိုက်ပွဲတွေမှာ ကျနေတဲ့တပ်တိုက်ပွဲခိုက်ပွဲတွေကို လိုက်ကြည့်ရှုသည့်မဟာမိတ် ၁၃၆ လေထီးဆင်းတပ်မှ မဟာမိတ်တပ်မှူးများသည် ကျနေတဲ့တပ်တိုက်ခိုက်ကြပုံကို ချီးကျူးပါတော့သည်။ (ဤသည်များကို တွေ့မြင်သိရှိခဲ့ကြသည့် ဗြိတိသျှတို့သည် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲကို စစ်ပွဲဖြင့် ဆက်၍ မပိတော့ဘဲ ဆွေးနွေးပြီး ပေးခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါသည်။)

“အဲဒီလမ်း ၃ လမ်းမှာ ဂျပန်နဲ့ဖြစ်တဲ့တိုက်ပွဲတွေဟာ တနင်္ဂနွေ ၂ ပတ်အတွင်းရန်သူဂျပန် (၈၀၀ - ရှစ်ရာ) လောက်ကိုသတ်ဖြတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ ၂၇၁ ယောက်ကို ဒဏ်ရာအကြီးအကျယ် ရစေတယ်။ ဒီအထဲမှာဂျပန်ဘုရင်ရဲ့ သူရဲကောင်းတံဆိပ်ရတဲ့ဗိုလ်မှူးကြီး (ကာနယ်) တယောက် ပါဝင်တယ်။ မော်တော်ကားတွေလဲ အများအပြားဖျက်နိုင်ခဲ့တယ်။”

“အဲဒီလို ကျနေတဲ့ကထိုးစစ်ဆင်ပြီးနောက်မှာ ဂျပန်တို့ကပြန်ပြီးတိုက်စစ်ဆင်လာတယ်။ ဂျပန်တို့ထင်မြင်ချက်ဟာ မဟာမိတ်တပ်တွေ ရန်ကုန်သိမ်းပြီးတဲ့နောက် မဟာမိတ်တပ်တွေအနေနဲ့ သထုံ၊ မော်လမြိုင်တို့ကို ဆက်ပြီးထိုးလာမယ်ထင်ပြီး ဂျပန်ဟာမော်လမြိုင်ကို တောက်လျှောက်ဆုတ်ခွာခဲ့တယ်။”

“ဒါပေမဲ့ဆက်မလိုက်လာမှန်း သိရတာကတကြောင်း၊ ပဲခူးရိုးမမှာကျန်နေတဲ့ ဂျပန်နှစ်သောင်းခန့်ကိုစစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကူးနိုင်ရန် အတွက်တကြောင်း၊ စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းတဝိုက်က ရှိနေတဲ့ကျနေတဲ့တပ်မတော်ကို ချေမှုန်းပစ်ဖို့စစ်တောင်းမြစ်အရှေ့ဘက်ကမ်းရောက်နေတဲ့ သူတို့ရဲ့ (၁၈) နံပါတ်တပ်မနဲ့ (၅၃) နံပါတ်တပ်မ - ဒီပီဇီတပ်မကြီး ၂ တပ်ကို မော်လမြိုင်ကပြန်လွှတ်ပြီး ပထမဆုံးစစ်တောင်းမြစ်ကမ်းရှိ ကျနေတဲ့တပ်ကို ချေမှုန်းတော့တာပဲ။ အဲဒီတုန်းကကျနေတဲ့အင်အားဟာ စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းပေါ်မှာ စုစုပေါင်း (၅၀၀) လောက်သာရှိပြီးရန်သူအင်အားဟာ တစ်သောင်းလောက် ရှိလိမ့်မယ်။ ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ ဒီလောက်အင်အားကြီးမားတဲ့ ရန်သူအင်အားအလယ်မှာ ပိတ်ဆို့တာခံနေရပါတယ်။”

“တနေရာမှာတော့ စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းနှင့် ဘီးလင်း - ဖာပွန်လမ်းအကြားရှိ တောနက်ကြီးထဲမှာ (၁၀) ရက်ကျော်ကျော် အဝတ်အပြတ်ခံပြီး ရန်သူရဲ့ပိတ်ဆို့ခြင်းကို ခံနေရပါတယ်။ ဒီတုန်းက ရဲဘော်တွေမှူးရွာကြီးထဲမှာမှီးကာမရှိ ဆန်နည်းနည်းနဲ့တောထဲမှာရှိတဲ့ သစ်ရွက်အချို့ရောပြုတ်စားခဲ့ရတယ်။ ဒီတောနက်ထဲမှာ မျော့ခြင်တို့ရဲ့ဘေး၊ ငှက်ဖျားရောဂါထူထပ်တဲ့ဘေးတွေကိုလဲ ခံခဲ့ရတယ်။”

“ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ အမိန့်အရစစ်တောင်းမြစ်အနောက်ဘက်ကမ်းကို ဖောက်ထွင်းဆုတ်ခွာဖို့ တသောင်းသောရန်သူတွေအကြားက ခဲခဲယဉ်းယဉ်း ဖောက်ထွက်လာခဲ့ရတယ်။ တချို့ရဲဘော်တွေဖျားနာပြီး ဒီတောထဲမှာပဲပိုးဖိုးပက်စက် သေကျေကျန်ရစ်ခဲ့တာလဲရှိပါတယ်။”

“ဒီတိုက်ပွဲတွေမှာ နောက်ခံတပ်အဖြစ်ကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ သထုံနယ်ဒုတိယစစ်ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်အောင်ဇေယျဟာတိုက်ပွဲမှာ မချိမဆန်ဒဏ်ရာနဲ့ ရန်သူ့လက် ပါသွားရရပါတယ်။”

“တခြားတနေရာဖြစ်တဲ့ ကျိုက်ထိုနှင့်မုတ္တမအကြားမှာရှိတဲ့ ကျနေတဲ့တပ်သား (၂၀၀) ကျော်ဟာ ဒီလိုရန်သူတွေအကြားကအခု ကျနေစကား ပြောနေချိန်အထိ ဖောက်ထွင်းမထွက်နိုင်သေးဘဲ အမျိုးမျိုးသော ဒုက္ခတွေကိုခံနေရလျက် ရှိပါတယ်။ တချို့ရုပ်ဖျက်ပြီးမထင်မရှား နေခဲ့ရတယ်။”

“ကျနေတဲ့ရဲဘော်သတင်းအရ တချို့ရန်သူဖမ်းမိသွားပြီးရက်ရက်စက်စက် လှံစွပ်နဲ့ကစား၊ ဓားနဲ့ကစားခံရပြီးမှ အပိုင်းပိုင်းအစိတ်စိတ် သေကျေကြရပါတယ်။ သထုံနယ်မှာကျပ်တို့ရဲ့ရဲဘော်တွေသာမက ပြည်သူပြည်သားတွေပါရက်ရက်စက်စက် သတ်ဖြတ်နှိပ်ကွပ်ခြင်းခံရလို့ တခါမှမကြိုဖူးတဲ့ လူသတ်ပွဲ၊

လူယက်ပွဲ၊ ကာမစားပြုပွဲတွေဟာကြားခွဲအောင် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါတွေကိုကြားရတော့ သထုံနယ်ကပြန်ဆုတ်လာတဲ့ တပ်သားတပ်မှူးတွေဟာ ငါတို့ တာဝန်ကျတဲ့နယ်မှာ ငါတို့တာဝန်မကျေလို့ အခုလိုကျန်ရစ်ခဲ့တဲ့ပြည်သူပြည်သားတွေရဲ့ဘေးတွေ ဒုက္ခရောက်ရတယ်ဆိုပြီးယူကြီးမရ ဖြစ်ကြရပါတယ်။”

“ဒီအကြောင်းအရာတွေဟာ ကျနော်တို့တပ်တွေနဲ့မဟာမိတ်တပ်တွေ မတွေ့ဆုံရသေးခင်ကဖြစ်ခဲ့တဲ့တိုက်ပွဲတွေပါ။ နောက်မဟာမိတ်တပ်တွေနဲ့ ကျနော်တို့တပ်တွေ တွေ့ဆုံပြီးနောက်ပူးပေါင်းပြီးတိုက်တဲ့ တိုက်ပွဲတွေကိုလဲ အကျဉ်းချုပ်ပြီးနည်းနည်း ပြောလိုပါတယ်။”

“မဟာမိတ်တပ်တွေ ရန်ကုန်မြို့သိမ်းပြီးနောက် ရန်သူ့အခြေအနေဟာ ရန်သူ့စစ်မျက်နှာ (၂) ဘက်ရှိနေပါတယ်။ စစ်မျက်နှာ တဖက်က ပဲခူး - မန္တလေးရထားလမ်းရဲ့ အနောက်ဘက်ပဲခူးရိုးမဖြစ်တယ်။ တခုကတော့စစ်တောင်းမြစ်ကမ်း ဖြစ်ပါတယ်။”

“ဗမာ့တပ်မတော်စစ်တိုင်းအသီးသီးဟာလဲ ဒီရန်သူ့ကိုသူတို့သက်ဆိုင်ရာနယ်တွေမှာ တိုက်ခိုက်နေကြပါတယ်။ ကျနော်တာဝန်ကျတဲ့ တိုင်း (၄) စစ်နယ်အတွင်းမှာ ဒီရန်သူ့စစ်မျက်နှာ ၂ ဘက်ကိုတိုက်ဖို့တပ် (၅) တပ် ဖွဲ့တယ်။ တတပ်ကိုအနောက်ဘက် ပဲခူးရိုးမကရန်သူတွေကိုမောင်းထုတ်ရန်၊ ကျန် (၄) တပ်ကိုပဲခူးရိုးမကစစ်တောင်းမြစ်ကို ဖြတ်ကျော်ပြီးတဲ့ ရန်သူတွေကိုချောင်းမြောင်းပြီးတိုက်ရန်နှင့် စစ်တောင်းမြစ်ကမ်းက အနောက်ဘက်ကို ကျော်လာပြီး ပဲခူးဘက်ကို ထိုးဖောက်နေတဲ့ ရန်သူကို တွန်းလှန်တိုက်ခိုက်ရေးကို ပြုခဲ့ရတယ်။”

“ပဲခူးအနောက်စစ်မျက်နှာဆိုရင် လှည်းကူးမြို့ကိုဖြတ်ဆင်းတဲ့ ငမိုးရိပ်ချောင်းနဲ့ ပဲခူးမြို့ကိုဖြတ်ဆင်းတဲ့ ပဲခူးချောင်းဖျား အကြားမှာရှိတဲ့ရန်သူတွေကို ဇူလိုင် (၁) ရက်နေ့ကစပြီး ဇူလိုင် (၂၈) ရက်နေ့အထိ ငမိုးရိပ်ချောင်းကမ်းကနေ တဖြည်းဖြည်းတော့နက်ကြီးထဲမှ စတင်ရှင်းလင်းတိုက်ခိုက်ခဲ့တာ၊ ဇူလိုင် (၂၈) ရောက်တဲ့အခါ ဒီချောင်းနှစ်ခုကြားမှာရှိတဲ့ရန်သူတွေဟာ ရှင်းလင်းသွားတာပဲ။”

“အဲဒီလိုရှင်းသွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ဖောင်ကြီး၊ ထန်းတောကြီး၊ ဇောင်းတူ၊ ဇီးတောအစရှိတဲ့ ရွာအပေါင်းကလူတွေဟာ အင်မတန်ဝမ်းမြောက် ကြပါတယ်။ ပဲခူးကွင်းမှာလယ်လုပ်ဖို့အတွက် သစ်၊ ဝါး၊ ဓနိစတာတွေလဲပဲဒီနယ်တွေကို သိမ်းလိုက်နိုင်တဲ့အတွက်ရခဲ့ပါတယ်။ ဒီနယ်ထဲကလူတွေဟာ တပ်မ တော်တနေရာတွေ မယ်လို့ အထုပ်အပိုးပြင်တယ်ဆိုရင် အူယားဖားယားပြေးလာကြပြီးငိုကြီးချက်မနဲ့ မပြောင်းရွှေ့ကြရန်တောင်းပန်ကြတော့တာပဲ။ ရဲဘော် တွေဟာ သူတို့မျက်နှာကြောင့်မပြောင်းရွှေ့ရက်တော့ဘဲ အမျိုးမျိုးသောငှက်ဖျားရောဂါနှင့်ငတ်မွတ်ခေါင်းပါးတဲ့ ဘေးဒုက္ခတွေကိုခံနေကြရတယ်။ ဒီတိုက်ပွဲ တွေမှာ သယ်ယူပို့ဆောင်ဖို့လမ်းဟာ အင်မတန်ခဲယဉ်းတယ်။ ရိက္ခာတွေကိုသထုံကရလာတဲ့ ဆင်၊ မြင်းတွေနဲ့ပို့ရတယ်။ တချို့ရန်သူကလမ်းကဖြတ်တိုက်လို့ ရဲဘော်တွေ အငတ်ငတ်အပြတ်ပြတ်ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ရဲဘော်တွေချီတက်ရတဲ့လမ်းဟာ ချောင်းမြောင်းတွေကြားကချီတက်ရလို့ ရေလည်ပင်းလောက်ကို မျော၊ ကျွတ်တွေဒဏ်ခံရင်း ပြောက်ကျားခုခံနေတဲ့ ရန်သူတွေကိုလဲရှင်းလင်းရင်း ဒီတောကြီးတွေကိုနင်းကျော်ခဲ့ရတယ်။ ကျနော်တို့တပ်တွေမှာ မြင်ထောင်မရှိလို့ ရဲဘော်တွေ ညအိပ်တဲ့အခါ တယောက်ကအိပ်နေရင် တယောက်ကယပ်ခတ်ပေးရတယ်။ ရွာတရွာသိမ်းပြီးဆိုရင်လဲ ရန်သူကဖျက်ဆီးမီးရှို့သွားပြီးဖြစ်လို့ နေရတာမရှိ၊ မိုးရွာကြီးထဲမှာ အမိုးမရှိ သစ်ပင်၊ ဝါးပင်အောက် ဖြစ်သလို နေခဲ့ရတယ်။”

“ဒီလိုဒုက္ခအပေါင်း ပြည့်နှက်နေတဲ့စစ်မြေပြင်မျိုး ဘယ်စစ်တပ်မျိုးမှအခုခေတ်မှာ တိုက်ကြမှာမဟုတ်ဘူး။ ကျနော်တို့အဖို့ကတော့ကြီးမားတဲ့ ယုံကြည်ချက်ကြောင့် တိုက်ခဲ့ရတယ်။”

“စစ်တောင်းစစ်မျက်နှာကို ပြောပါဦးမယ်။ ကျနော်တို့တိုက်ခဲ့ရတဲ့ စစ်တောင်းစစ်မျက်နှာမှာ ရန်သူဘက်မှစစ်ကြောင်း (၃) ကြောင်းဖြန့်ပြီး ခုခံတာ တွေ့ရတယ်။”

“ပထမစစ်ကြောင်းဟာ မြစ်ကျိုး၊ ဒုတိယစစ်ကြောင်းဟာ ညောင်ခါးရည်၊ တတိယစစ်ကြောင်းဟာ ရေလ၊ ချောင်းကြီး၊ ကွမ်းယားရည်၊ တံခွန်တိုင်၊ ဝဲပြန် စတဲ့နေရာတွေ ဖြစ်တယ်။”

“ရန်သူ့ရည်ရွယ်ချက်ဟာ မဟာမိတ်ယန္တရားတပ်တွေစစ်တောင်းမြစ်ဖြတ်ပြီး သထုံနယ်ထဲဝင်မလာနိုင်အောင် စစ်တောင်းမြစ်အနောက်ဘက် ကမ်းက အထက်ပါသုံးနေရာကခုခံတာပါပဲ။”

“ပထမမြစ်ကျိုးစစ်ကြောင်းရဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့မြစ်ကျိုးဟာ ပဲခူး - မန္တလေးမော်တော်ကားလမ်းကနေပြီး မြစ်ကျိုးထိအောင် ဖောက်လုပ် ထားတဲ့ ရေကာတာကြီးဆိုရာနေရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီရေကာတာကြီးဟာမဟာမိတ် မော်တော်ကားတွေချီတက်သွားနိုင်တယ်။”

“နောက် ပဲခူး စစ်တောင်းတူးမြောင်းဆိုရာနေရာလဲဖြစ်တယ်။ ဒိုက်ဦးကိုဖြတ်ပြီးစီးလာတဲ့ ခမုံချောင်းဆိုရာနေရာလဲဖြစ်တယ်။ အဲဒီလမ်း (၃) လမ်းက မဟာမိတ်ယန္တရားတပ်တွေဟာ စစ်တောင်းမြစ်ကိုဖြတ်ပြီးခရီးဆိုတဲ့နေရာကို ကူးနိုင်တယ်။ ဒါကြောင့်ရန်သူဟာ ဒီလမ်း (၃) လမ်းဆိုတဲ့ မြစ်ကျိုးဆိုတဲ့နေရာကို မရရအောင် သိမ်းထားတာပဲ။”

“ဒုတိယစစ်ကြောင်းကတော့ ပဲခူး - မော်လမြိုင်လမ်း စစ်တောင်းမြစ်ကိုဖြတ်တဲ့နေရာပဲ။ စစ်တောင်းတံတားကြီးကျိုးနေပေမယ့် မဟာမိတ် ယန္တရားတပ်တွေဖြတ်ကူးမှာစိုးလို့ စစ်တောင်းမြစ်အနောက်ဘက်ကမ်း မီးရထားလမ်းပေါ်မှာရှိတဲ့ညောင်ခါးရည် ဆိုတဲ့နေရာကိုရန်သူဟာ အရသိမ်းပိုက် ထားပြီး ရှေ့ကိုစစ်မျက်နှာတိုးချဲ့နေတယ်။”

“တတိယစစ်မျက်နှာကတော့ ဗမာ့ပြောက်ကျားတပ်တွေ သထုံနယ်ထဲဝင်လာနိုင်တဲ့လမ်းဖြစ်လို့ ပိတ်ဆို့တားဆီးထားတယ်။ နောက်စစ်ကြောင်း (၃) ကြောင်းမှာ ရန်သူ့ရည်ရွယ်ချက်တခုလဲရှိသေးတယ်။ အဲဒါကအနောက်ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့ရွာကြီးတွေက အရှေ့ဘက်ကမ်းမှာရှိတဲ့တပ်တွေအတွက် ရိက္ခာ ရဖို့ပဲ။”

“အဲဒီစစ်ကြောင်း (၃) ကြောင်းမှာတကြောင်းစီမှာ ရန်သူ့အင်အားအနည်းဆုံး (၁၅၀၀) ရှိတယ်။ ကျနော်တို့ဘက်ကတော့ လူ (၄၀၀) မျှစီနဲ့ တိုက်ရတယ်။ ရန်သူဟာလေးရက်တပတ်၊ ဝါးရက်တပတ်လူလဲပြောင်းပေးနိုင်တယ်။ ကျနော်တို့ဘက်ကတစ်ခုမပြောင်းနိုင်ဘူး။ အဲဒီစစ်ကြောင်း (၃) ကြောင်းလုံးရဲ့ မြေအခြေအနေဟာ ရေဖုံးလွှမ်းလျက်ရှိတယ်။ ရွာတွေကိုရေပိုင်းလျက်ရှိတယ်။ မြေပွေးနဲ့မျှောလဲ အင်မတန်ပေါ့တယ်။ ခြင်အလွန်ကိုက်တယ်။ တိုက်ခိုက်ရတဲ့တိုက်ပုံတိုက်နည်းကလဲ ရန်သူရှိတဲ့ရွာတရွာကို တိုက်တော့မယ်ဆိုရင်ရန်သူ့နေရာဟာရေပတ်လည်ပိုင်းနေတဲ့ ကုန်းမြင့်ရွာထဲမှာ သေချာစွာခုခံဖို့ ပြင်ဆင်ထားတဲ့မြေတုတ်၊ အဲဒီကနေရန်သူကလှမ်းပစ်တာ ကျနော်တို့ကအကာအကွယ်မရှိ ရေထဲမှာမတ်တတ်ရပ်ပြီး အသေခံတိုက်ရတယ်။”

သေနတ်ပစ်ရင်လဲ မတ်တတ်ရပ်ပစ်ရတယ်။ စက်သေနတ်ကလေးခြေထောက်ချစရာမရှိလို့ ရဲဘော်တယောက်ကရှေ့ကအသေခံပြီး စက်သေနတ် ခြေထောက် ကိုင်ပေးပြီး တိုက်ခိုက်ချီတက်ရတယ်။ လက်နက်ချင်းစာလိုက်ရင်လဲ ကျနော်တို့မှာ ရှေ့ကတက်တဲ့ ရဲဘော်တွေကို ကာကွယ် ပေးနိုင်တဲ့ အပေါ်ကျော်ပစ်ပေးနိုင်တဲ့ အမြောက်၊ စိန်ပြောင်းလုံးဝမရှိဘူး။ ရှေ့တည့်တည့်သာပစ်နိုင်တဲ့သေနတ်ကလေးများနဲ့သာ တိုက်ရတယ်။ အဲဒီသေနတ်တွေဟာလဲတချို့ဟာ ဂျပန် လက်နက်တွေဖြစ်လို့ ဂျပန်ကျည်ဆံမရှိတဲ့အတွက် ချွေတာပြီးပစ်ရတယ်။ ရန်သူဘက်ကဆိုရင်မြေကတုတ်ထဲကလဲပစ်ရတယ်။ စက်သေနတ်အားလဲ ကျနေတဲ့ထက်များတယ်။ ကျော်ပစ်တဲ့စိန်ပြောင်းကိုလဲသုံးတယ်။”

“မြစ်ကျိုးစစ်မျက်နှာမှာဆိုရင် ပထမကျနေတဲ့ဘက်က လူ (၁၀၀) မျှသာရှိတဲ့ တပ်တပ်နဲ့မဟာမိတ်တပ်ရင်း တပ်တပ်သာမြစ်ကျိုးမှာချ ရပ်ထား တယ်။ ဇူလိုင်လဆန်းလောက်မှာ ရန်သူတွေဟာမြစ်ကျိုးကိုသိမ်းဖို့ သုံးဘက်သုံးတန်က အင်အား (၁၅၀၀) နဲ့ တိုက်စစ်ဆင်ကြတယ်။ မဟာမိတ်တပ်နဲ့ ကျနေတဲ့တပ်ဟာရန်သူအင်အားကြီးမားတဲ့အတွက် မြစ်ကျိုးကနေ ဇူလိုင်လ (၁၀) ရက်နေ့မှာ ဆုတ်ခွာပေးခဲ့ရတယ်။ မဟာမိတ်တပ် အရင်ဆုတ် သွားပြီးနောက် ကျနေတဲ့မဆုတ်သေးဘဲမြစ်ကျိုးက စစ်ဘေးဒုက္ခသည်များအပြီးအပိုင် ပြောင်းရွှေ့နိုင်သည့်တိုင်အောင် ခုခံကာကွယ်ပေးထားရတယ်။ အရေးကြီးတဲ့ ဆန်၊ စက်ကရိယာတွေ၊ အခြားပစ္စည်း ဖြတ်၊ ဖျက်၊ ဂွက်ပြီးမှ ရန်သူကိုဖောက်ထွင်းပြီးဆုတ်ခဲ့ရတယ်။ ဒါပေမဲ့ကျနေတဲ့တပ်ဟာ မြစ်ကျိုးနဲ့ (၆) ဖာလုံလောက်သာဝေးတဲ့ လေးအိမ်စုရွာမှာအခြေစိုက်ပြီး ရန်သူများမြစ်ကျိုးကရှေ့ကို မတက်နိုင်အောင်အမျိုးမျိုးခဲခဲယဉ်းယဉ်းနဲ့ အနှောင့်အယှက် ပေးရတယ်။ ဒီအတွင်းကျနေတဲ့ဘက်က (၁၀၄) တပ်ရင်းကိုမြစ်ကျိုးနောက်ဘက်သို့ စစ်ကူလွှတ်ရတယ်။ ရန်သူရဲ့အလုံးအရင်းဟာ မြစ်ကျိုးကို အခြေမစိုက် နိုင်အောင် အမျိုးမျိုးအနှောင့်အယှက်တွေပေးပြီး တိုက်ခိုက်ဖို့ပဲ။”

“ကျနေတဲ့မြစ်ကျိုးကို လက်မလွှတ်နိုင်တဲ့အကြောင်းရင်းကတော့ ရန်သူအလုံးအရင်းဟာမြစ်ကျိုးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိမ်းထားနိုင်ရင် “ကပင်” ရေကာတာနဲ့ “ပုဂံ” ရေကာတာနှစ်ခုကို ရန်သူကချိုးဖောက်လိုက်ရင်ပဲရူးတနယ်လုံး ရေလွှမ်းပြီးလူတွေသိန်းချီ ဒုက္ခရောက်ကြမှာကြောင့် ကျနေတဲ့ တပ်တွေဟာ ရှိစုစုအင်အားကလေးနဲ့ ခုခံနေရတာပါ။”

“ဒီလိုခံမူကြောင့် ရန်သူဂျပန်တို့ဟာရှေ့မတက်နိုင်ဘဲ မြစ်ကျိုးတွင်အခြေစိုက်ကာ သူတပြန်ငါတလှည့်တိုက်နေရကာ နောက်ဆုံး ဂျပန်စစ်တပ် ကြီး လက်နက်ချတဲ့အချိန်ထိ ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။”

“အဲဒီမြစ်ကျိုးတိုက်ပွဲတွေမှာဆိုရင် သထုံနယ်တိုက်ပွဲတွေမှာနာမည်ကောင်းနဲ့ ကျော်ကြားခဲ့တဲ့ကျနေတဲ့တပ်မှူး (၂) ယောက် ဒီရေကာတာ ကြီးပေါ်မှာ ကျဆုံးခဲ့ရပါတယ်။ နေ့စဉ်လိုလိုဒီရေကာတာကြီးအနားမှာ မပြတ်ကင်းထောက်တိုက်ပွဲလေးတွေ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။ ကျနေတဲ့တပ်ဟာ ဒီရေကာတာ ကြီးတလျှောက် နေ့ညမပြတ်မျက်ခြည်မပြတ်အောင် စောင့်ရှောက်ခဲ့ရတယ်။ ကျနေတဲ့အဖို့ဒီရေကာတာကြီး ရန်သူတွေလက်မရောက်ခဲ့ရအောင် ထိန်းသိမ်း တိုက်ခိုက် နိုင်တဲ့အတွက်ဘယ်တော့မှ မေ့နိုင်မယ်မဟုတ်ပါ။”

“ရန်သူဟာ ကျနေတဲ့ တပ်စခန်းတွေကိုအမြောက်နဲ့လှမ်းပစ်၊ စိန်ပြောင်းနဲ့ပစ်၊ စစ်သေနတ်တွေနဲ့ပစ်သော်လဲ ကျနေတဲ့နောက်မဆုတ်ဘဲ တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့တဲ့အတွက် မြစ်ကျိုးရေကာတာကြီးဟာ ကျနေတဲ့လက်ထဲမှာနောက်ဆုံးအချိန်ထိရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲမှာကျနေတဲ့နဲ့ရန်သူဟာ တဖက်နဲ့ တဖက် အနီးကပ်ဆုံးမျက်နှာချင်းဆိုင် ဖြစ်နေခဲ့တယ်။”

“ဒုတိယစစ်ကြောင်းဖြစ်တဲ့ ညောင်ခါးရည်မှာဆိုရင်လဲမဟာမိတ်တွေနဲ့ပူးပေါင်းပြီး လက်ဝဲတောင်ပံကကျနေတဲ့ တာဝန်ယူတိုက်ခဲ့ရတယ်။ ဒီစစ် ကြောင်းဟာ ရန်သူအပြင်းတိုက်ခဲ့တဲ့စစ်ကြောင်းပါ။ တနေရာမှာကျနေတဲ့ တပ်ခွဲတစ်ခုကိုနှစ်ဆမျှရှိတဲ့ ရန်သူဟာ သုံးရက်တိတိပိုင်းပြီးပိတ်ဆို့တိုက်ခိုက်ခြင်း ခံခဲ့ရပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ တဖြည်းဖြည်းရန်သူရဲ့စစ်မျက်နှာကို တွန်းလှန်နိုင်ခဲ့တယ်။”

“တတိယစစ်ကြောင်းမှာဆိုလို့ရှိရင် ရန်သူဟာပထမ ပဲခူး - ရန်ကုန်လမ်းနား အတွင်းကျကျရွာတွေထိအောင် နှောင့်ယှက်တိုက်ခိုက်နိုင်တယ်။ အဲဒီမှာ တာဝန်ကျတဲ့ (၁၀၂) (၁၀၃) တပ်ရင်းများဟာ ရက် (၂၀) အတွင်း ဖိပြီးတိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့အတွက် ရန်သူဟာပင်လယ်ကမ်းဘက်ကို တဖြည်းဖြည်းရွှေ့ပြီး နောက်ဆုံး ကုလားချောင်းကြီး၊ တခွန်တိုင်၊ ဝဲပြန်စတဲ့နေရာတွေမှာ ကြုံကြုံခံနေပါတယ်။ ကျနေတဲ့ တပ်တွေဟာရန်သူနဲ့အနီးကပ်ဆုံး နေရာအထိတပ်စွဲပြီး မရပ်မနားတိုက်ခိုက်လေ့ရှိတယ်။ ကျနေတဲ့နဲ့ရန်သူဟာ အလွန်ဆုံး နှစ်ဖာလုံ - တမိုင်အတွင်းမှာ မျက်နှာချင်းဆိုင်ပြီး တဦးအလစ်တဦးအမြဲတိုက်လေ့ရှိတယ်။ ညဆိုရင်ဘယ်သူမှအိမ်ခြေမကျင်းထဲမှာ အားလုံးရပ်စောင့်နေရတယ်။ ညတိုင်းတဦးကမတိုက်ရင် တဦးကလာတိုက်တာ နှစ်ဘက်စလုံးတိုက်နေတဲ့ နေရာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ရန်သူဟာ ကျနေတဲ့တပ်ထက်လူအင်အားငါးဆသာတယ်။ ခဏခဏလဲလူပြောင်းအနားပေးတယ်။ လက်နက်လဲကောင်းတယ်။ ကျနေတဲ့ ဘက်က လူအင်အားနဲ့လက်နက်လဲညံ့တဖြည်းဖြည်းနဲ့ ဂျပန်ကျည်ဆံကလဲကုန်၊ တပ်သားတွေကလဲအနားမရ၊ အဝတ်အစား၊ ခြင်ထောင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံမရှိ၊ တညလုံးရွံ့စွက်ရေခိုင်းထဲ ရပ်နေရတဲ့ဒုက္ခကလဲ အလွန်ကျမ်းမာရေးထိခိုက်ပါတယ်။ ဒါလောက်အနီးကပ်ရန်သူနဲ့နေနေရတာ နောက်ဆုတ်မယ်ဆိုရင်လဲ ရန်သူကရှေ့တိုးလာပြီး ဒီလိုပဲအနီးကပ်အနောက်အယှက်တွေ လုပ်အုံးမှာပဲ။ ဒီလိုနောက်ယှက်ပြီးရင် လူထုတွေရှိတဲ့ရွာတွေထဲ ရန်သူတွေဝင်လာနိုင်မှာပဲ။ နောက်ဆုံး လူထုကြီးအန္တရာယ်ကျရောက်မှာကြောင့် ကြိတ်မှိတ်ဒုက္ခခံပြီးရန်သူနဲ့ ယှဉ်ပြိုင်တပ်စွဲနေခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။”

“ဒါပေမဲ့ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ မဟာမိတ်တပ်တွေရဲ့ ဝါဒဖြန့်ချိမှုကိုထိုက်သလောက်မရတဲ့အတွက် ရဲဘော်တွေကအထူးပဲ ဝမ်းနည်းခဲ့ကြ ပါတယ်။”

“အဲဒီစစ်မြေပြင်တစ်ခုလုံးကိုမြို့ကြည့်ရင် ကျနေတဲ့တပ်တွေဟာ ဘယ်လောက်အခက်အခဲတွေ ကြားထဲမှာရှိနေတယ် ဆိုတာတွေကြည့်နိုင် ပါတယ်။ အဲဒီတိုက်ပွဲတွေမှာ ကျနေတဲ့ဘက်ကအကျအဆုံးလဲများပါတယ်။ တပ်သားတွေရဲ့စိတ်ဓာတ်မှာ ဒီလိုဆင်းရဲဒုက္ခနဲ့အသက်ဆံဖျားစွန့်ရတဲ့ တိုက်ပွဲတွေ ကြောင့်စိတ်ဓာတ်တွေ အသွင်ပြောင်းလာပါတယ်။”

“ရဲဘော်တွေမှာသတိထားတာက ဒီစစ်ကြီးပြီးရင်မကြာမီ လွတ်လပ်ရေးရလိမ့်မယ်လို့ယုံကြည်ခဲ့တယ်။ ဒါပေမဲ့သူတို့စိတ်ကိုထိခိုက်စေတဲ့ အကြောင်းကတော့ သတင်းစာတွေထဲမှာပါတီတွေ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေ အလျှိုအလျှိုပေါ်လာတာ တွေ့ရတဲ့အချက်ပဲ။ သူတို့ကပြောတယ်။ ဒီပါတီ၊ ဒီခေါင်းဆောင်တွေဟာ ဂျပန်တော်လှန်ရေးတုန်းက ဘယ်သွားနေလဲကျုပ်တို့မသိဘူး။ ကျုပ်တို့သိတာကဂျပန်ကိုစစ်ကြေညာတဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ သခင်စိုး၊

သခင်သန်းထွန်း၊ သခင်ချစ်၊ ဦးကျော်ငြိမ်း စတဲ့လူတွေသာသိတယ်။ ကျုပ်တို့ရဲ့လွတ်လပ်ရေးလမ်းမှာ ဒီလူတွေဝင်ရှုပ်ရင် ကျုပ်တို့လွတ်လပ်ရေး ရပုံမလားစတဲ့ အချက်တွေပဲ။”

“တိုက်ပွဲတွေကလဲ အင်မတန်ခဲယဉ်းကြမ်းတမ်းတယ်။ မိမိတို့ဟာနာရီပိုင်းအတွင်းသေသွားနိုင်တယ်။ အဲဒီလိုအချိန်မျိုးမှာ ရဲဘော်တွေရဲ့စိတ်မှာ လွတ်လပ်ရေးရမှ ရပုံမလား။ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေဟာ ငါတို့အရိုးပုံပေါ်ခေါင်းပေါင်းစထောင်ပြီး သစ္စာဖောက်ကြအုံးမှာလား၊ ဟိုတုန်းကလိုပဲလား စတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေဟာ သူတို့ဦးနှောက်ထဲဝင်လာပြီးတိုက်ခိုက်မှုတွေကို ထိခိုက်လာပါတယ်။”

“အချို့ရဲဘော်တွေ စစ်တိုက်ထွက်သွားတယ်ဆိုရင်ပဲ ထွက်သွားခါနီးမှာမချိမဆန့်စိတ်ဆင်းရဲစွာနဲ့ ကျန်နေရစ်တဲ့လူတွေကို ရဲဘော်တို့ပြောလိုက် ပါကွာ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေ နောင်တခေတ်မှာငါတို့အရိုးပုံပေါ်ခေါင်းပေါင်းစထောင်ပြီး သစ္စာဖောက်ခဲ့ရင်ဘဝဆက်တိုင်းဆက်တိုင်းဘာဖြစ်စေမယ် ညာဖြစ် စေမယ် စသဖြင့် ပြောသွားတာတွေဟာ အလွန်စိတ်ထိခိုက်စရာ ကောင်းပါတယ်။”

“စစ်တိုက်တယ်ဆိုတာ လွယ်ကူတဲ့ကိစ္စမဟုတ်တညီးနှင့်တညီး ရင်ဆိုင်ပစ်ကြခတ်ကြ၍ သေကြကြေကြခြင်းဖြစ်တယ်။ တညီးနဲ့တညီးသေရသတ်ရဲတဲ့ စိတ်ဓာတ်ရှိရမယ်။ စစ်တပ်ကောင်းရဲ့အင်္ဂါတရပ်မှာ အဲဒီစိတ်ဓာတ်မျိုးမွေးပေးရတယ်။ ဂျပန်တပ်မှာဆိုရင်သူတို့ရှင်ဘုရင်ကြီးကို ယုံကြည်ချက်နဲ့ တိုက်နေ ကြတယ်။ အချို့တပ်များမှာတော့ကြေးစားစိတ်နဲ့ ကျေနူးသစ္စာတော်ကိုသိရမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဓာတ်နဲ့တိုက်ရတယ်။ ကျနော်တို့အဖို့တော့ လွတ်လပ်ရေး ရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်နဲ့တိုက်ခိုက်တယ်။ စစ်တပ်တိုင်းစစ်တပ်တိုင်း၊ ဒီလိုယုံကြည်ချက်မျိုးဟာ အရေးကြီးတယ်။”

“ဒီယုံကြည်ချက် အနည်းငယ်တိမ်းစောင်းရုံနဲ့ ချက်ချင်းတိုက်ခိုက်နေတဲ့သေနတ်သံ၊ အမြောက်သံရပ်စဲသွားနိုင်တယ်။ ကျနော်တို့တပ်သားတွေလဲ လွတ်လပ်ရေးနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဒီလိုယုံမှားသံသယနဲ့စိုးရိမ်လာတဲ့အခါ တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်ထိခိုက်လာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ နောက်ဆုံးတော့ - ငါတို့ဟာ ဒီစစ်မှာငါတို့မတိုက်ရင် ငါတို့ပြည်သူပြည်သားတွေပဲနစ်နာမယ်။ ဒီစစ်ဟာ ပြည်သူ့စစ်၊ ဒီရန်သူကိုငါတို့ဟာငါတို့တိုက်ရမယ်။ ဘာပဲဖြစ်ဖြစ်လောလောဆယ် ဒီရပ်သူရွာသား ဒုက္ခသည်တွေအတွက်ငါတို့ရှေ့တန်းက အသေခံကြရမယ်။ နောက်မသေလို့ကျန်ခဲ့တဲ့ရဲဘော်တွေဟာလဲ ဗမာပြည်ရဲ့လွတ်လပ်ရေးကို မသေ မချင်းတိုက်ခိုက်ပါမယ်ဆိုပြီး ကျနော်တို့ရဲ့ စိတ်ဓာတ်အားကိုအားသစ်မွေးပြီး တိုက်ခဲ့ရပါတယ်။”

“ကျနော်တို့စစ်တိုင်း (၄) က တိုက်တဲ့တိုက်ပွဲ စာရင်းချုပ်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်စပြီးဖက်ဆစ်ဂျပန်ကို တော်လှန်တဲ့နေ့က ဂျပန်လက်နက်ချတဲ့နေ့ အထိ တိုက်ပွဲပေါင်း (၃၂၄) ပွဲ၊ ရန်သူ (၂၇၇၄) ယောက် သေပြီး (၁၁၈၄) ယောက် ဒဏ်ရာရကာ (၂၅) ယောက်ကို သို့ပန်းအဖြစ်ဖမ်းမိခဲ့တယ်။ ရန်သူဘက်က လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက် အမြောက်အမြားရရှိပြီး ရန်သူရဲ့မီးရထားနဲ့ လော်လီကားများကိုလဲဖျက်ဆီးနိုင်ခဲ့တယ်။ ကျနော်တို့ဘက်က (၇၆) ယောက် ကျဆုံးပြီး (၇၂) ယောက် ဒဏ်ရာရခဲ့တယ်။ အဲဒီစာရင်းချုပ်မှာ ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေးအဖွဲ့ရပ်သူရွာသားပြည်သူများရဲ့ တိုက်ခိုက်မှုများမပါသေးပါ။ ထိုသို့ ပြည်သူပြည်သားတို့က တိုက်ခိုက်တဲ့တိုက်ပွဲများ ကျနော်တို့နှင့်ပူးပေါင်းပြီး ဆောင်ရွက်ခဲ့တဲ့အခြားအချက်တွေ ချန်လှပ်ထားခဲ့ရပါတယ်။ ပြည်သူပြည်သားတွေ ဂျပန်ဖက်ဆစ်ကို တိုက်တဲ့နေရာမှာတပ်မတော်နဲ့ ပူးပေါင်းတိုက်ခဲ့တာတွေ နောင်ဆိုင်ရာကစာအုပ်တွေထုတ်လို့ရှိရင် သိရပါလိမ့်မယ်။”

ဤနေရာတွင်အကြောင်းတိုက်ဆိုင်လာသဖြင့် ကျနော်ဖော်ပြလိုသောအကြောင်းအချက် အချို့ရှိပါသည်။ ကျနော်ဤ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဖက်ဆစ် တော်လှန်ရေးကြီး အဘယ်ကြောင့်အောင်မြင်ခဲ့ရသည်ကို ဆန်းစစ်ရေးသားထားသည့် ဆောင်းပါးတစောင်ရှိခဲ့ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးကို ၁၉၉၅ ခုနှစ် မတ်လထုတ် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးရွှေ့ရတုအထိမ်းအမှတ် “ပြည်သူ့အာဏာ” ဂျာနယ်တွင်ဖော်ပြပြီး ဖြစ်ပါသည်။ ထိုဆောင်းပါးမှ အချက်အလက် အချို့ကို ပြန်လည် ဖော်ပြလိုပါသည်။

- အဘယ်ကြောင့် ကျနော်တို့ဤ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီးကို အောင်မြင်ခဲ့သနည်း။
- အဓိက အကြောင်းရင်း (၄) ချက်မျှရှိသည်ဟု ကျနော်ယူဆပါသည်။

ပထမမှာတော်လှန်ရေး၏ ခေါင်းဆောင်မှု၊ ရဲရင့်မှန်ကန်ကောင်းမွန်မှုဖြစ်သည်။ ယင်းမှာနိုင်ငံရေးအရ ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ခေါင်းဆောင်မှုနှင့် စစ်ရေးအရ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့၏ ခေါင်းဆောင်မှုအရ သေနင်္ဂဗျူဟာနှင့်နည်းပရိယာယ်လမ်းစဉ် သတ်မှတ်ချက်များ၊ လူထုစည်းရုံးရေးများ အလွန်ကောင်းမွန် မှန်ကန်မှုပင်ဖြစ်သည်။

ဒုတိယအကြောင်းမှာ တတိုင်းပြည်လုံးစည်းလုံးညီညွတ်စွာဖြင့် (ဖတပလ) (နောင် ဖဆပလ) ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တပ်ပေါင်းစုအဖွဲ့ချုပ်ကြီးဖွဲ့စည်းပြီး လက်ဝဲ၊ လက်ယာ နိုင်ငံရေးပါတီအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းများ၊ ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ ဘာသာရေး ရဟန်းသံဃာများ၊ လူမျိုးစုအဖွဲ့များနှင့် အားလုံးသောလူထုကြီးတရပ်လုံး ပါဝင်လာအောင်စည်းရုံးဖွဲ့စည်းပြီး တော်လှန်နိုင်သောကြောင့်ဖြစ်သည်။

တတိယအကြောင်းက ကျနော်တို့ဖက်ဆစ်တော်လှန်တိုက်ခိုက်ရေးတွင် တော်လှန်သောပြည်သူ့စစ်ပွဲ သဘောတရားနည်းနာများအတိုင်း လုပ်ဆောင်ဖြစ်ပွားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ယင်းမှာမိမိတို့ဘဝအသိဖြင့် ဖက်ဆစ်တို့ကို အလွန်တူးခါးစွာမှန်းတီးရှုရှာနေကြသော ပြည်သူတရပ်လုံးကအဖက်ဖက်က တိုက်ခိုက်ရေး၊ ထောက်ပံ့ကူညီရေးအမျိုးမျိုးတွင်ပါဝင်ကာ ထိုပြည်သူများအတွင်းမှ ပေါင်းစပ်တဲ့ပြည်သူ့စစ်ပွဲကြီးဆင်နွှဲနိုင်ပြီးနောက် ပါဝင်တိုက်ခိုက်ကြသူ အားလုံးလိုလိုလောက်ကလည်း အလွန်ရဲရင့်တက်ကြွပြောင်မြောက်စွာ တိုက်ခိုက်ခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း ဖြစ်သည်။

စတုတ္ထအကြောင်းမှာ ကျနော်တို့တော်လှန်ရေးမှာတညီးတည်းမဟုတ် တကမ္ဘာလုံးကဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်ကြတဲ့ ကမ္ဘာ့ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး တပ်ပေါင်းစုကြီးထဲ အပါအဝင်ဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာ့တော်လှန်ရေးရေစီးကြောင်းကြီးထဲတွင် ပါဝင်တော်လှန်ခဲ့ရသဖြင့် ကမ္ဘာ့နိုင်ငံအသီးသီးရဲ့ အမျိုးမျိုးသော အထောက် အပံ့အကူအညီများကို ရရှိခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်းဖြစ်သည်။

ဤဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲမှာ ကျနော်တို့ပြည်သူတရပ်လုံး ထာဝရဂုဏ်ယူကြရမည့် သမိုင်းဝင်အရေးတော်ပုံကြီး ဖြစ်သည်။

(ပြည်သူ့အာဏာ၊ အမှတ် ၁၃၊ ၁၉၉၅၊ မတ်လထုတ် - နာ ၂၉)

ကျနော် “နေသူရိန်မိန့်ခွန်း” မှ အကြောင်းအရာများကို ဆက်လက် ဖော်ပြပါအုံးမည်။

“ကျနော်တို့ဒီလိုဆင်းဆင်းရဲရဲ ရဲရဲပုံတိုက်ခိုက်ခဲ့တာတွေဟာ ဘာကြောင့်လည်းဆိုတာထပ်လောင်းပြီး ရှင်းပြချင်ပါတယ်။”

“မဟာမိတ်တွေက ပြောကောင်းပြောလိမ့်မယ်။ ဗမာတွေဟာသတ္တိရှိတယ်။ တိုက်စိတ်ခိုက်စိတ်ရှိတယ် စတဲ့လူမိုက်ဂုဏ်မြောက်စကားမျိုးနဲ့ ချီးမွမ်းကောင်း ချီးမွမ်းလိမ့်မယ်။ ကျနော်တို့ဟာဒီလိုဦးနှောက်မရှိတဲ့ တိရစ္ဆာန်တွေမဟုတ်ဘူး။ နှစ်ပေါင်း (၁၀၀၀) လောက်က ကမ္ဘာ့ရာဇဝင်မှာရဲစွမ်းသတ္တိရှိတယ် ဆိုတဲ့မိုက်တဲ့လူတွေလိုမဟုတ်ဘူး။ ဒီခေတ်ကြီးမှာလူတွေဟာ အသိပညာနဲ့ယဉ်ကျေးနေတဲ့ လူတွေဖြစ်လို့တဦးနဲ့တဦး အကျိုးမဲ့သတ်ဖြတ်သေကြေတာကို လူတိုင်းကြောက်ပါတယ်။ ကျနော်တို့လဲသေရမှာကြောက်တဲ့လူတွေပါ။ ဒီလိုကြောက်ရုံသားနဲ့ဇွတ်တိုးပြီး အသေခံနေရတာတွေဟာ ဒီကမ္ဘာစစ်ကြီးပြီးလို့ရှိရင် ကျနော်တို့ လွတ်လပ်ရေးရတော့မယ် ဆိုတဲ့ယုံကြည်မှုကြောင့်ပါ။”

“လွန်ခဲ့တဲ့ ပထမကမ္ဘာစစ်ကြီးတုန်းက စစ်ပြီးတော့စစ်နိုင်တဲ့နိုင်ငံကြီးတွေဟာ ကိုလိုနီတွေကို ခွဲဝေယူခဲ့ကြတယ်။ ယခုကမ္ဘာစစ်ကြီးမှာဆိုရင်တော့ စစ်ကြီးပြီးရင် တိုင်းငယ်ပြည်ငယ်တွေဟာ ဖက်ဆစ်ကိုတိုက်ခိုက်ခဲ့တာနဲ့အမျှ မဟာမိတ်တွေကိုကူညီခဲ့တာနဲ့အမျှ လွတ်လပ်ရေးကိုရလိမ့်မယ်ဆိုတဲ့ ပြည်သူ့စစ်သဘောအရ ကျနော်တို့ယုံကြည်ခဲ့တယ်။”

“ကျနော်တို့ဒီယုံကြည်ချက်အရ (၅) လတိတိ ဖက်ဆစ်တွေကိုတိုက်ခိုက်တဲ့တိုက်ပွဲတွေမှာ သေတဲ့သူတွေသေကြပြီး မရှိမဆန့်တသက်လုံးသုံးမရ အောင်ဒဏ်ရာတွေ အကြီးအကျယ်ရခဲ့တဲ့လူတွေလဲရခဲ့ပါပြီ။ ကမ္ဘာတစ်ဝှမ်းမှာဖက်ဆစ်ဝါဒကို တိုက်ခိုက်ခဲ့တဲ့တိုင်းပြည်တွေအနက် ယူဂိုစလပ်ပြည်မှတစ်ပါး ပြင်သစ်ထက်ပင် ကျနော်တို့ဗမာပြည်ကသာလွန်တိုက်ခိုက်နိုင်တယ်ဆိုတာ ကမ္ဘာကသိနေပြီ။”

““ကမ္ဘာ့သုက္ကမ္ဘာသားတွေအတွက် တိုက်နေရပါတယ်” ဆိုတဲ့ကမ္ဘာခေါင်းဆောင်ကြီး (၅) ဦးမှာတဦးဖြစ်တဲ့ဖြိုတိုသူဟာ ကျနော်တို့ကို တန်ဖိုးနဲ့အမျှ ရသင့်ရထိုက်တဲ့ အခွင့်အရေးတွေကိုပေးလိမ့်မယ်လို့ မျှော်လင့်ပါတယ်။”

“ကျနော်တို့ရဲ့ နိုင်ငံရေးအခြေအနေကို မျှော်တွေးကြည့်လိုက်ရင် ကျနော်တို့ နှစ်ပါးများစွာက လိုချင်တောင့်တခဲ့တဲ့ လွတ်လပ်ရေးပန်းတိုင်ဟာ အလွန်နီးကပ်နေပြီး ပန်းကိုဆွတ်ခူးရုံလောက်သာ ရှိပါတော့တယ်။”

“အဲဒီလွတ်လပ်ရေးပန်းကို ဆွတ်ခူးဖို့နေရာမှာ တခုတည်းသော အခက်အခဲက ကျနော်တို့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်တွေ ပါတီတွေ မညီညွတ်ရင် လွတ်လပ်ရေးဟာ နောက်ထပ် (၅) နှစ်လဲကြာနိုင်တယ်။ (၁၀) နှစ်လဲကြာနိုင်တယ်။ ကျနော်တို့ တတိုင်းပြည်လုံး တညီတညွတ်တည်း တသံထဲထွက်ဖို့ အရေးကြီးနေပါတယ်။ ကျနော်တို့ဝမ်းထဲမှာ ဒီအချက်ဟာ မီးတောက်နေပါတယ်။”

“တိုင်းပြည်တပြည်ရဲ့ စစ်တပ်ဆိုတာဟာ နိုင်ငံရေးရဲ့ အစိတ်အပိုင်းတခုပါ။ တနည်းအားဖြင့်ဆိုလျှင် တိုင်းပြည်ရဲ့ လက်သီးပါ။ ပြည်သူ့ပြည်သားတွေဟာ မိမိတို့လိုအင်ဆန္ဒမရရင် ပထမ ပါးစပ်နဲ့တောင်းတယ်။ ပါးစပ်နဲ့တောင်းမရရင် အော်ဟစ်ရန်တွေ့ပြီး တောင်းတယ်။ ဒီလိုနဲ့ မရသေးရင် နောက်ဆုံး လက်သီးနဲ့ထိုးတောင်းရပါတယ်။ ကျနော်တို့ဗမာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးဇဝင်ကို ပြန်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ရိုးရိုးပါးစပ်နဲ့လဲ တောင်းခဲ့တယ်။ အော်ဟစ်ပြီး တော့လဲ တောင်းခဲ့တယ်။ ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့ ‘လွတ်လပ်ရေး’ မရခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီတော့ (၁၉၄၁) ခုနှစ်ကစပြီး ကျနော်တို့လိုချင်တဲ့ ‘လွတ်လပ်ရေး’ ကို လက်သီးနဲ့ထိုးပြီး တောင်းခဲ့ရတယ်။”

“ယခုအခြေအနေအရ ကျနော်တို့ လွတ်လပ်ရေးခရီးဆုံးကို ကျနော်တို့ ညီညီညွတ်ညွတ် အရေးဆိုခဲ့လို့ရှိရင် ရတော့မယ်လို့ ယုံကြည်နေပါတယ်။”

“ရှေ့အဖို့ ကျနော်တို့ရဲ့လမ်းစဉ်ဟာ ဘုရင်ခံရဲ့အတိုင်ပင်ခံ အမှုဆောင်အစိုးရကို အမျိုးသားယာယီအစိုးရ ဖြစ်အောင် (၉၁) ဌာနအုပ်ချုပ်ရေးအရ ရွေးကောက်မယ့် ရွေးကောက်ပွဲကြီးကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဖြစ်အောင် ဒီပြည်သူ့လွှတ်တော်ကြီးက ဗမာပြည်ရဲ့ကံကြမ္မာကို လွတ်လွတ်လပ်လပ် ရေးဆွဲနိုင်တဲ့ ဗမာပြည်အုပ်ချုပ်ရေးစည်းမျဉ်း ဖြစ်လာအောင် ဒီအချက်တွေကို ပြည်သူ့ပြည်သားတွေက တညီတညွတ်တည်း ပြုလုပ်ကြမယ်ဆိုရင် လွတ်လပ်ရေးဟာ မကြာခင်အတွင်း ရမှာပဲ။ ကျနော်တို့ မညီညွတ်ရင် ဝေးမှာပဲ။”

“ဒီတော့ တိုတိုပြောရမယ်ဆိုရင် နိုင်ငံရေးမှာ ညာတာဝါးတာ လုပ်မယ့်လူတွေ၊ ပါတီတွေဟာ တိုင်းပြည်နဲ့ ကျနော်တို့ရဲ့ မျက်နှာကိုထောက်ပြီး တညီတညွတ်တည်း ဖြစ်ကြစေချင်တယ်။ ဗမာပြည်ရဲ့ နိုင်ငံရေးအစီအစဉ်တွေကို စနစ်တကျလုပ်သွားမယ့် ဖက်ဆစ်တိုက်ဖျက်ရေး ပြည်သူ့လွတ်လပ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်ကြီးထဲသို့ ခြေစုံပစ်ဝင်စေလိုပါတယ်။ တတိုင်းပြည်လုံး ဒီအဖွဲ့ကြီးထဲ ဝင်စေလိုပါတယ်။ ဒီအဖွဲ့ချုပ်ကြီးက ရေးဆွဲတဲ့စည်းကမ်းအတိုင်း အားလုံး ညီညီညွတ်ညွတ် လိုက်နာလုပ်ကိုင်ကြရင် ကျနော်တို့ အင်မတန်လိုလားတဲ့ လွတ်လပ်ရေးဟာ မကြာမီရောက်လာမှာပဲ။ ညီညွတ်ကြပါ။ အားလုံး ညီညွတ်ကြပါလို့ တောင်းပန်တဲ့အနေနဲ့ ကျနော်ဟာ ရဲဘော်တွေရဲ့ ကိုယ်စား နိုင်ငံညီညွတ်ဖို့ ပြောရပါတယ်။”

ဤသည်တို့မှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဩဂုတ်လ (၁၉) ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ နေသူရိန်ပြည်သူ့အစည်းအဝေးကြီးတွင် တပ်မတော် တိုင်း (၄) တိုင်းမှူးဖြစ်သူ ကျနော်က တတိုင်းပြည်လုံး ညီညွတ်ရေးအဆို တင်သွင်းသည့်မိန့်ခွန်းမှ ကောက်နုတ်ချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

(၂၆)

ဖက်ဆစ်ဂျပန် ဆန့်ကျင်တော်လှန်သော ကာလများအတွင်းက ဖြစ်ပျက်ခဲ့တဲ့ မှတ်သားဖွယ်ရာ အကြောင်းအချက် (၄) ခုကို ကျနော်မှတ်မိနေပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ မှတ်သားဖွယ်ရာ၊ သိရှိဖွယ်ရာများဖြစ်၍ ကျနော်အကျဉ်းချုပ်၍ ပြန်လည်ရေးသားဖော်ပြပါဦးမည်။

ပထမအကြောင်းကိစ္စ

၁၉၄၅ခု၊ မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးစခန်း မတ်လ (၂၅) ရက်နေ့လောက်တွင် ကျနော်တို့တော်လှန်ရေးအတွက် အလုပ်အလွန်များနေစဉ် ဂျပန်တွေက ကျနော်တို့ ထိုည (၈) နာရီလောက်မှာ သူတို့ထံ လာရောက်တွေ့ဆုံဖို့ ခေါ်ပါသည်။ ထိုကိစ္စမှာ အလွန်အရေးကြီးသဖြင့် တိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီဝင်များ အစည်းအဝေးထိုင်ပါသည်။ စစ်ကော်မတီဝင်များမှာ ကျနော်၊ သခင်ချစ်၊ ဗိုလ်သိန်းတန်၊ ဗိုလ်ဖဏ်၊ ဗိုလ်အောင်ရွှေတို့ပါဦးဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်မှလွဲ၍ ကျန် (၄) ဦးက ကျနော်ဂျပန်တွေထံ မသွားရန် အတင်းပြောပါတော့သည်။ ဒါဟာ ဖမ်းဆီးလုပ်ကြံသတ်ဖြတ်နိုင်တဲ့ ကိစ္စဖြစ်တယ်။

သူတို့က လာပြီးဖမ်းရင် ရုတ်ရုတ်ရက်ရက်တွေ ဖြစ်နိုင်လို့ ခေါ်တာပဲဟု ဝိုင်းပြောကြသည်။ အထူးသဖြင့် သခင်ချစ်နှင့် ဗိုလ်ဗတင်က မသွားရန် အတင်း ပြောကြသည်။

ကျနော်က ဒီလိုခေါ်တာဟာ ကျနော်တို့တော်လှန်ရေးကိစ္စ တစ်စွန်းတစ်စသလို တော်လှန်ရေးပျက်အောင် ကျနော်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ဖို့ ခေါ်တယ်လို့ ကျနော်မထင်ကြောင်း၊ ဘယ်ကမှ သတင်းအစအန ထွက်တာမရှိကြောင်း၊ ဖြစ်နိုင်တာက ကျနော်ဟာ ဂျပန်တွေနဲ့ ဆက်ဆံရေးမှာ လေးလေး စားစား အရိုအသပေးသင့်သလောက်မပေး၊ ခပ်တည်တည် ဆက်ဆံတတ်မှုကြောင့် ဒီစိတ်ဓာတ်ကို ချိုးနှိမ်ချင်လို့ ဖြစ်ဟန်ရှိကြောင်း၊ ဒါကြောင့် ကျနော်သွားပြီး သူတို့ကိုလေးစားကြောင်း ပြသမယ်။ ကျနော်မသွားရင်တော့ နက်ဖန်ကျနော်ကို အတိအလင်း လာဖမ်းနိုင်ပြီး ကျနော်သာမက တခြားတပ်မှူး အချို့ပါ အဖမ်းခံရနိုင်ကြောင်း၊ ဒါကြောင့် တော်လှန်ရေးကြီးမထိခိုက်အောင် ကျနော်သွားမယ်ဟု ပြောပါသည်။

ကျနော်တို့ အတန်ကြာ ငြင်းခုံကြပါသည်။ သို့သော် ကျနော်မှာ တိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီဥက္ကဋ္ဌလဲဖြစ်၊ ကာယကံရှင်လည်းဖြစ်သဖြင့် နောက်ဆုံး ကျနော်၏စကား အတည်ဖြစ်သွားပြီး ကျနော်သွားဖို့ အားလုံးသဘောတူညီ ကြရပါတော့သည်။

နောက်ဆုံး ကျနော်ပြောခဲ့တာက ကျနော်တော်လှန်ရေးကြီး မထိခိုက်အောင်သွားမယ်။ အကယ်၍များ ခင်ဗျားတို့ထင်သလို ကျနော်ကို လုပ်ကြံ သတ်ဖြတ် ဖမ်းဆီးတဲ့ကိစ္စ ပေါ်လာရင် ချက်ချင်းဘာမှ ဆူဆူပူပူမလုပ်ကြဘဲ ရက်နည်းနည်းသည်းခံပါ။ တပြည်လုံး တော်လှန်ရေးရက် အချိန်ရောက်သည်အထိ သည်းခံစောင့်ဆိုင်းပြီး တော်လှန်ရေးကြီးကို ထိထိရောက်ရောက် ဆောင်ရွက်ကြပါ။ ကျနော်အစား စစ်တိုင်းမှူးအသစ်ရွေးခြယ်ပြီး တော်လှန်ရေးနေ့မှာ တော်လှန်ကြပါဟု မှာကြားခဲ့ပါသည်။

အားလုံး စိတ်မကောင်းစွာနဲ့ ဘာမှပြန်မပြောနိုင်ကြတော့ပါ။ ကျနော် ထိုည (၈) နာရီ မြင်းစီးပြီး ဂျပန်များထံသွားပါသည်။ ကျနော်မြင်းပေါ်တွင် ထိုင်လိုက်ပါလာရင်း ဂျပန်များ ငါ့ကိုလုပ်ကြံ သတ်ဖြတ်မှာလားဟု စိတ်ပူပန်ကြောက်လန့်မိသည်။ သို့သော် ထိုစဉ်က ဤကဲ့သို့ ဆုံးဖြတ်တာဟာ အမှန်ဆုံးဟု တွေးမိပြီး စိတ်သက်သာရာ ရမိသည်။

သို့ဖြင့် ကျနော်မှာ ဂျပန်များနေသည့်အိမ်သို့ ရောက်သွားပါသည်။ ကျနော်တို့အကြံပေး ဂျပန်များမှာ ဂျပန်စစ်တပ်က ဂျပန်များနှင့် အတူမနေ သီးသန့်အိမ်တွင် နေကြပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ ကျနော်မှတ်မိသလောက် ကပ္ပတိန်ဗိုလ်ကြီးတယောက်၊ လက်ဖက်တင်နှင့်ဗိုလ်တယောက်နှင့် တပ်ကြပ်သုံးယောက် ခန့်ဟု ထင်ပါသည်။

ကျနော်ရောက်လျှင် သူတို့က ကောင်းစွာညှိနှိုင်း ကြိုဆိုကြပါသည်။ နောက်စားစရာများချပေးကာ ညှိနှိုင်းနောက် သူတို့ ခေါ်ရသော အကြောင်းကို ပြောပြပါသည်။ ကျနော်တို့တပ်တွင်းဖြစ်နေသော အကြောင်းကိစ္စတခု ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအကြောင်းအရာကိုတော့ ယခု ကျနော်မနေပါသည်။

ကျနော်က သူတို့ပြောပြသော အကြောင်းအရာအပေါ် ကျနော်၏ထင်မြင်ချက်ကို တင်ပြလိုက်ပါသည်။ နောက် အပြန်အလှန် ထိုကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြပြီး အတော်ကြာတော့ ကျနော်တို့ သဘောတူညီမှု ရပါသည်။ ကျနော်တို့ စကားပြောဆိုရာတွင် တဦးနှင့်တဦး ခင်ခင်မင်မင် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင်ပင် ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ကျနော် စိတ်လက်ပေါ့ပါးစွာနဲ့ စခန်းသို့ ပြန်လာပါသည်။ စခန်းရောက်တော့ တိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီဝင် လူကြီးများအားလုံး ကျနော်ကို စောင့်နေကြရာ အားလုံးဝမ်းသာအားရ ဖြစ်ရပါသည်။

နောက် ကျနော်က ဂျပန်တို့နှင့် ဆွေးနွေးခဲ့ရသော ကိစ္စများကို ပြန်ပြောပြပါသည်။

ကျနော် ထပ်ပြောပြတာက သူတို့ကျနော်ထင်တဲ့အတိုင်း ကျနော်က မလေးစားဘူးထင်ပြီး ကျနော်စိတ်ဓာတ်ကိုဦးချိုးတာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။ သို့သော် ကျနော်တို့ ဘာမျှဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်သဖြင့် အားလုံးစိတ်ချမ်းသာကြရပါသည်။ ထို့အပြင် ဂျပန်များ ကျနော်တို့ တော်လှန် တော့မည် ဆိုသည်ကိုလည်း လုံးဝမသိဟု ယူဆရ၍ ကျနော်တို့ ပိုဝမ်းသာကြရပါသည်။

ဒုတိယအကြောင်းကိစ္စ။

ဒုတိယအကြောင်းကတော့ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ကျနော်တို့ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးစခါစက ဖြစ်ပါသည်။ ကျနော်တို့ ဗမာ့တပ်မတော်မှ တပ်စုတစု စစ်တိုင်း (၄) အတွင်းက ရွာတရွာတွင် ဆိုက်ရောက်စခန်းချစဉ် ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။ အနားရွာတရွာမှ ရွာသား တဦးက စခန်းချထားသော တပ်မတော်သားများအား လာရောက်ပြောကြားသည်မှာ သူ့အိမ်မှာ ဂျပန်နှစ်ယောက် တည်းခိုနေကြောင်း၊ နက်ဖန်တွင် ထိုဂျပန်တွေကို လှည်းနဲ့တနေရာ လိုက်ပို့ရမှာဖြစ်ကြောင်း၊ လမ်းခရီးမှာ တောစပ်ကလေးတခုရှိကြောင်း၊ အဲဒီတောစပ်အတွင်းမှ တပ်မတော်သားများက ချောင်းမြောင်းပြီး ပစ်ခတ်သတ်ဖြတ်ရင် ဖြစ်နိုင်ကြောင်း ပြောပြပါသည်။

တပ်မတော်သားများလည်း ဝမ်းသာတက်ကြွစွာဖြင့် ထိုကိစ္စကို အသေးစိတ်အစီအစဉ်ကို ထိုရွာသားနှင့် တိုင်ပင်ညှိနှိုင်းပြီး ထိုရွာသားကို ပြန်လွှတ်လိုက်ပါသည်။

နောက်နေ့ ထိုရွာသားက ဂျပန်နှစ်ယောက်ကို လှည်းပေါ်တင်ပြီး မောင်းလာပါသည်။ သူတို့ချိန်းဆိုထားသည့် တောစပ်ကလေးအတွင်း လှည်းဝင်လာပြီး ပစ်ခတ်ရမည့်နေရာသို့ ရောက်လာပါသည်။ ထိုအချိန်တွင် ချိန်းဆိုထားသည့်အတိုင်း တပ်မတော်ဘက်မှ ဂျပန်ကိုပစ်ခတ်မှု မလုပ်သေးပါ။ ထို့ကြောင့် ထိုရွာသားစိတ်ဆိုးပြီး လှည်းပေါ်ကခုန်ချကာ တောစပ်ဘက်လှည့်ပြီး “ဘာလို့ ဂျပန်တွေကို မပစ်သေးတာလဲ၊ မင်းတို့အဖေတွေ မှတ်လို့လား။ ပစ်ပါတော့လား” ဟု အော်ဟစ်ပြောဆိုပါသည်။

ခြံခိုပုန်းအောင်းနေသော တပ်မတော်သားများမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ကာစတွင် ကောင်းစွာမပစ်ရဲ၊ မခတ်ရဲ၊ လက်ရွံ့တုန့်ဆုတ် ဖြစ်နေကြရာ ထိုရွာသား ဆူပူကြိမ်းမောင်းတော့မှ သတိဝင်လာကြပြီး ထိုဂျပန်နှစ်ယောက်ကို ပစ်သတ်ကြပါတော့သည်။

ထိုအဖြစ်မှာ ထိုကာလက လူတွေက ဗမာ့တပ်မတော်အပေါ် ရယ်စရာလှောင်ပြောင်စရာ ဖြစ်ခဲ့ပါသည်။

တတိယအကြောင်းကိစ္စ။

ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီး ပြီးကာစ ၁၉၄၅ ခုနှစ် နောင်းပိုင်းတွင် ထင်ပါသည်။ ကျနော်တည အိပ်ပျော်နေစဉ် လူတယောက်က ကျနော်ခြေမကို ကိုင်လှုပ်သဖြင့် လန့်နိုးပြီး လက်တဖက်က ကာဘိုင်သေနတ်ကို ချက်ချင်းကိုင်ကာ လက်တဖက်က လက်နှိပ်ဓာတ်မီးဖြင့် ခြေရင်းတွင်ရပ်နေသော လူတယောက်မျက်နှာကို ထိုးကြည့်လိုက်ပါသည်။ ထိုသူမှာ ရဲဘော်တယောက် ဖြစ်နေပြီး သူ့လက်တဖက်ကို ဆန့်ထုတ်ကာ လက်ဖဝါးပေါ်တွင် “စိန်တုံး” တွေဖြစ်ဟန်ရှိသော လက်လက်အလုံး သုံးလုံးလောက်ကို ထိုးပေးလိုက်ပြီး သူက - ကျနော် ဂျပန်တယောက်သတ်ပြီး ဒီစိန်တုံးတွေ ရလာတယ်။ ကျနော်နက်ဖန် တပ်ကထွက်ပြီး ပြန်တော့မယ်။ ဗိုလ်မှူးဟာ သိပ်အလုပ်များပြီး၊ သိပ်လဲဆင်းရဲတယ်။ တော်လှန်ရေးပြီးနောက် ဗိုလ်မှူးအပြင်ရောက်ရင် ဆင်းဆင်းရဲရဲ မနေရအောင် ကျနော်ရတဲ့ စိန်တုံးတွေထဲက တချို့ခွဲပေးခဲ့တာပါလို့ပြောပြီး လက်သန်းထိပ်၊ လက်ညှိုးထိပ်လောက်ရှိတဲ့ “စိန်တုံး” ၃ တုံး ကျနော်လက်ထဲ ထည့်ပေးခဲ့ပြီး လှည့်ထွက်သွားပါတော့သည်။

ကျနော်မှာ ဘာမှမပြောနိုင်တော့ဘဲ ကျန်ရစ်ပြီး စိန်တုံးတွေကို ကျနော်ခေါင်းအုံးအောက်ထားကာ ဆက်အိပ်လိုက်ပါသည်။

နောက်နေ့ မိုးလင်းသောအခါ ကျနော်သည် တိုင်း (၄) စစ်ကော်မတီလူကြီးများအားခေါ်ပြီး ညကရရှိထားသော စိန်တုံးများကိုပြုပြီး လွန်ခဲ့သော ညက စိန်တုံးများပေးခဲ့သော ရဲဘော်၏ပြောပြချက်များကို ပြောပြကာ ကျနော်စဉ်းစားထားသော အကြံတခုကိုလည်း တဆက်တည်း ပြောပြပါသည်။

ထိုအကြံမှာ စိန်တုံးတွေကို ကျနော်တို့ရဲဘော်တွေ အစားအသောက်ဆင်းရဲလှသဖြင့် ကျနော်အတွင်းရေးမှူး ဗိုလ်ထွန်းစိန်ကို ပေးပြီး ရန်ကုန်ဆင်း ထုခွဲရောင်းချစေရန်နှင့် ဗိုလ်ထွန်းစိန်က ရောင်းချရသော ငွေအချို့နှင့် ရဲဘော်တွေစားဖို့ ဝယ်၊ ကုလားပဲများ ဝယ်ပြန်လာရန်နှင့် ကျန်ငွေများကို စစ်တိုင်း (၄) ထောက်ပံ့ရေးဌာနသို့ ပေးအပ်ရန်ပင် ဖြစ်ပါသည်။

ထိုအကြံကို စစ်တိုင်း (၄) ကော်မတီလူကြီးများအားလုံး အားရဝမ်းသာစွာ သဘောတူကြပြီး ဗိုလ်ထွန်းစိန်ကို ရန်ကုန်မြို့သို့ စိန်များထုခွဲရန် စေလွှတ်လိုက်ပါသည်။

ဗိုလ်ထွန်းစိန်မှာ ၄ - ၅ ရက်နဲ့ ပြန်မရောက်လာဘဲ တပတ်ကျော်ကြာမှ ခေါင်းစုတ်ဖွားနဲ့ ပြန်ရောက်လာပါသည်။

တိုင်းကော်မတီလူကြီးများအားလုံး ဗိုလ်ထွန်းစိန်ကိုပိုင်းပြီး အကျိုးအကြောင်း မေးကြပါသည်။ ဗိုလ်ထွန်းစိန် ပြောပြသည်မှာ ကျနော်တို့ရဲ့ စိန်တွေကို စိန်ဆိုင်ကြီးတဆိုင်က ကုလားကြီးတဦးကို သွားရောင်းတယ်။ ကုလားကြီးက စိန်တွေကို သေသေချာချာကိုင်ကြည့် နောက်မှန်ဘီလူးနဲ့ကြည့်ပြီးမှ ရယ်မောပြီး ဒါတွေ စိန်မဟုတ်ဘူး။ ဘာတန်ဖိုးမှမရှိတဲ့ သလင်းတုံးတွေလို့ပြောပြီး ပြန်ပေးတယ်။ နောက်တဆိုင်သွားပြလဲ ဒီလိုပဲပြောတယ်။ ဒါကြောင့် ကျနော်စိတ်ပျက်ပြီး ပြန်လာပါတယ်ဟု ပြောပြပါသည်။

တိုင်းကော်မတီလူကြီးအားလုံး စိတ်ပျက်ဝမ်းနည်းသွားကြရပါတော့သည်။

နောင် နှစ်အတော်ကြာပြီးနောက် ကျနော် ဗမာပြည်တောင်ပိုင်း စစ်ဌာနချုပ်မှူးဖြစ်လာပြီး ကျနော်တွင် အဆုတ်တီဘီရောဂါ စဖြစ်လာသောအခါ တပ်မတော်ဆေးမှူးချုပ် ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်မောင်ကြီးက မိတ္ထီလာသို့ ဆေးခွင့်နှင့်သွားနားရန် စေလွှတ်ခဲ့ပါသည်။ ထိုစဉ် မိတ္ထီလာမှာ ထိုဂျပန်တော်လှန်ရေး ကာလက စိန်များပေးသွားခဲ့ဖူးသည့် ရဲဘော်မှာ သင်္ကန်းတန်နဲ့ရောက်လာပြီး ကျနော်နဲ့တွေ့ဆုံပါသည်။ သူ့မြင်းခြံမှာ ရဟန်းဘဝနဲ့နေကြောင်း ပြောသွား ပါသည်။ သူ့ကြည့်ရသည်မှာ ခပ်ကြောင်ကြောင် ရူးတူးတူးဖြစ်နေပုံ ရသည်။ ကျနော်လည်း သူ့ဘဝကို များစွာကြင်နာသနားမိသည်။

စတုတ္ထအကြောင်းအရာ

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအပြီးတွင် ထင်ပါသည်။ ကျနော်ရန်ကုန်မြို့ကို ပြန်ရောက်လာပါသည်။ ထိုစဉ် ရုံးတရုံးရှေ့လမ်းမပေါ်တွင် ဗိုလ်မှူးချုပ် စောကြာဦးကို လှမ်းမြင်လိုက်မိပါသည်။ ဗိုလ်ကြာဦးကလည်း ကျနော်လမ်းပေါ် ရပ်နေတာလှမ်းမြင်လိုက်ပြီး ကျနော်ထံ ကဖျာကယာ လျှောက်လာပါသည်။ တွေ့တာနဲ့ ကျနော့်လက်ကိုဆွဲနှုတ်ဆက်ပြီး ခင်ဗျားဗိုလ်ကျော်ဇောနော် - မသေသေးဘူးနော်ဟု ပြောပါသည်။ ကျနော်က ဟုတ်ကြောင်းပြောတော့ သူ့ကျနော်ကို ဖက်လဲ့တကင်းလုပ်ပြီး၊ ဝမ်းသာလိုက်တာဗျာဟု အားရပါးရပြောပါသည်။ သူ၏ပြုမူပုံတို့မှာ နည်းနည်းထူးဆန်းနေ၍ ကျနော်အံ့အားသင့် နေပါသည်။

ဒီတော့မှ ဗိုလ်မှူးချုပ်ကြာဦးက ဒီလိုဗျာဟု အဖြစ်အပျက်ကို ပြောပြပါသည်။ တော်လှန်ရေးကာလ အစောပိုင်းက ဂျပန်စစ်ဗိုလ်တယောက် မြန်မာအလံတခုကိုငြိပြီး သူ့အခန်းထဲဝင်လာကာ - ဒါတယ်သူ့အလံလဲဟု အလံကိုပြုပြီး မေးပါသည်။ ဗိုလ်ကြာဦးမပြောတတ်ဖြစ်နေစဉ် ဟိုဂျပန်ကပင် “ဒီအလံဟာ ဗိုလ်ကျော်ဇော အလံပေါ့။ ကျနော်တို့ရဲ့ရဲဘော် ...”ဟုပြောပြီး ဆက်ပြောတာကတော့ “ဒါပေမဲ့ ဗိုလ်ကျော်ဇောကတော့ သတ္တိပြောင်ပါပေတယ်။” ဟုပြောပြီး ထိုဂျပန် ထွက်သွားပါသည်။ (မှတ်ချက်။ ဂျပန်စစ်တပ်၏ ထုံးစံမှာ မိမိ၏အလံကို မိမိကျဆုံးမှသာ ရန်သူ့လက်ထဲ အရောက်ခံရသည်။)

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ကြာဦး၏စိတ်တွင် ဗိုလ်ကျော်ဇောကို သူတို့သတ်ပစ်လိုက်ကြပြီဟု ယူဆနေမိခဲ့သဖြင့် ယခုလို အသက်ရှင်လျက် ပြန်တွေ့ရသော အခါ ဝမ်းသာအားရဖြစ်မိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ပဉ္စမအကြောင်းအရာ

ကျနော်အထက်ပါ အဖြစ်အပျက်များကိုရေးရင်း နောက်အကြောင်းအရာတခုကို ထပ်ပြီးမှတ်မိ သတိရလာ၍ ထပ်ပြီးရေးလိုက်ရပါသည်။

ထိုအကြောင်းမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးပြီးကာစ ၁၉၄၅ ခုနှစ်ကုန်ခါနီးကာလဟု ထင်ပါသည်။ ဖက်ဆစ်ဂျပန် တော်လှန်ရေးအတွင်းက သခင်သန်းထွန်းတို့၏ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး ဌာနချုပ်လုံခြုံရေးနှင့် ကာကွယ်ရေးအတွက် အကူအညီ တောင်းသဖြင့် ကျနော်တပ်မှ တပ်စုငယ်တစုကို ပေးပို့ထားပါသည်။

ထိုတပ်စုမှူးမှာ ဗိုလ်တိုးလွင်ဆိုသူ ဒုတိယဗိုလ်ကလေး ဖြစ်ပါသည်။ နောင်ဗမာ့တပ်မတော်တွင် ဗိုလ်မှူးကြီးအထိဖြစ်လာသည် ထင်ပါသည်။ ၎င်းသည် အလွန်ဖျတ်လတ်သွက်လက်ပြီး အမြဲတက်တက်ကြွကြွရှိနေတတ်သူ ထားဝယ်သားမျိုးချစ်ပုဂ္ဂိုလ်တဦး ဖြစ်ပါသည်။

၎င်းဗိုလ်တိုးလွင်သည် ၁၉၄၅ ခုနှစ်ကုန်ခါနီးတနေ့ ကျနော်ထံရောက်လာပြီး မျက်ရည်များဝဲကာ ပြောပြလာတာကတော့ - သူ့တပ်စု သခင်သန်းထွန်းတို့ဌာနချုပ်က ပြန်လာချင်ပါပြီဟူ၍ပင် ဖြစ်သည်။ ကျနော်က အကျိုးအကြောင်းမေးကြည့်တော့ သူပြောပြတာက - သခင်သန်းထွန်းဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအကြောင်း မကောင်းတာတွေ၊ ဆိုးဝါးတာတွေကို၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ တခြားလူနှစ်ယောက်ကို ပြောပြနေတာ သူတဖက်ခန်းက အကုန်ကြားရသည်။ ဒီလူကြီးအပေါ် ကျနော်စိတ်ပျက်နေပြီ။ ထို့ကြောင့် ကျနော်ပြန်လာပါရစေဟု ဆိုလာပါသည်။ ကျနော်လည်း ထိုအကြောင်း ကြားလိုက်ရ သဖြင့် သခင်သန်းထွန်းအပေါ် စိတ်ပျက်သွားမိသည်။

သို့သော် ကျနော်တို့ဘက်မှ ရုပ်မပျက်ရန် ဗိုလ်တိုးလွင်ကို နားချဖို့လိုမည်ဟု ကျနော်ချက်ချင်း ယူဆမိပြီး ဗိုလ်တိုးလွင်ကို ကျနော်နားချပါသည်။ သခင်သန်းထွန်းတို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ဟာ ဗမာပြည်တော်လှန်ရေးကို ဟိုရေးတုန်းကတည်းက အတူဆောင်ရွက်လာကြတဲ့ လူဟောင်း ခေါင်းဆောင်ကြီးများဖြစ်ကြောင်း၊ လူဆိုတာ ကိုယ်နဲ့မသင့်မြတ်ရင် တယောက်အကြောင်းတယောက် မကောင်းဘူးထင်တာတွေကို မိမိတို့အချင်းချင်းအတွင်း ပြောတတ်ကြကြောင်း၊ ကောင်းတော့မကောင်းပေမယ့် သိပ်လဲအရေးမကြီးလှကြောင်း - သူတို့အစကတည်းက ဒီလိုပဲ တွဲလုပ်လာခဲ့တာဖြစ်ကြောင်း ပြောပြ နားချပါသည်။

ကျနော်ကဆက်ပြီး ပြောသည်မှာ - ဒီလူကြီးတွေ ဗမာ့တော်လှန်ရေးတာဝန် မကျေပွန်ရင် သူတို့ထိုက်နဲ့သူတို့ ခံကြရမှာပဲ။ မိမိတို့အဖို့ကတော့ မိမိတာဝန်မိမိ ကျေပွန်ဖို့အရေးကြီးတယ်။ ဒါ့ကြောင့် ပြန်မလာဘဲ ဆက်နေပါ။ နောက်ထပ် ဗိုလ်ချုပ်အကြောင်းတွေ ဘာဆက်ပြောသလဲ လဲ နားစွင့်နေပါဟု ဖျောင်းဖျားချ ပြောဆိုရာ အတော်ကြာတော့ ဗိုလ်တိုးလွင်မှာ စိတ်မချမ်းမသာစွာနှင့် ပြန်သွားပါတော့သည်။

သခင်သန်းထွန်းက ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် မကောင်းပြောသည့်ကိစ္စ ကျနော်နောင်မှစဉ်းစား ဆင်ခြင်မိသည်မှာ၊ သခင်သန်းထွန်းမှာ ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီမှ အကြီးအကဲဖြစ်သည်။ ကွန်မြူနစ်ပါတီဆိုသည်မှာ မိမိတို့နှင့် ဆက်ဆံရသည့် လူပုဂ္ဂိုလ်တွေအကြောင်း သူတို့သီးသန့် အဝန်းအဝိုင်းအတွင်း (ဥပမာ - ကလောင်စည်း သို့မဟုတ် ပါတီကော်မတီအတွင်း) အဆိုးအကောင်း အားလုံးကို ဝေဖန်သုံးသပ်ဆင်ခြင်ကြပြီး တော်လှန်ရေး အတွက် ကောင်းအောင်လုပ်ကြရစေရန်ဖြစ်သည်။ ယခုလည်း သခင်သန်းထွန်းက ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် သူ၏ဝေဖန်သုံးသပ်ချက်ကို သူတို့အချင်းချင်း တိုင်ပင် ဆွေးနွေးနေတာသာ ဖြစ်သည်။ အပြင်အပသို့ တစ်စုံတစ်ရာပြောကြားတာမဟုတ်ဟု ယူဆရပါသည်။ ထို့ကြောင့် သခင်သန်းထွန်းအပေါ်တွင် သိပ်အပြစ်ရှိသည် မထင်ပါ။ သူတို့ပါတီတွင်း လူကြီးများအတွင်းသာ ဝေဖန်ဆွေးနွေးကြခြင်း ဖြစ်ပုံရပါသည်။ ဒါကိုလည်း ကျနော်နောင်မှ စဉ်းစားတွေးတောဆင်ခြင်မိခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

သို့ရာတွင် ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအပြီး အင်္ဂလိပ်တို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်နေစဉ် အောင်ပွဲရခါနီးတွင် ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ ခေါင်းဆောင် သခင်စိုးက အများပြည်သူလူထုကို ဟောပြောရာတွင်၊ ဗိုလ်ချုပ်အပေါ် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးအရ ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ထိုးနှက်တိုက်ခိုက်မှုများဖြင့် အကြီးအကျယ် ရှုတ်ချဝေဖန်ပြောဆိုခဲ့သည်ဟု ကျနော်တို့သိရပါသည်။

ကျနော်တို့အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအပေါ် အများပြည်သူတို့ရှေ့တွင် ပုဂ္ဂိုလ်ရေးရှုတ်ချပြစ်တင်မှု အပုပ်ချမှုများ မပြုလုပ်သင့်ပေ။ ဤသို့ပြုလုပ်သဖြင့် သခင်စိုးမှာ ကြီးမားလှသော နိုင်ငံရေးပြစ်မှုကျူးလွန်သူ ဖြစ်သွားပေသည်။ ပြည်သူများအပေါ်လည်း မလေးမစားရာ ရောက်ပေသည်။ ထို့အပြင် ဤကဲ့သို့သော သခင်စိုး၏ ပြောဆိုမှုများကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်နှင့် ကွန်မြူနစ်ပါတီလည်း ဝေးသွားရခြင်း ဖြစ်ပုံရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမှာ သာမန်ခေါင်းဆောင်မဟုတ်ပေ။ ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေး အရေးတော်ပုံတွင်၊ ဗမာပြည်သမိုင်းတွင် နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရေး လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအတွက် ဗမာ့အမျိုးသား လက်နက်ကိုင်စစ်တပ်ရှိဖို့ လိုအပ်လာပြီဟု သမိုင်းကတောင်းဆိုလာသောအခါ၊ ၆ လက်မမားတောင် ကိုင်ဆောင်ခွင့်မရသော မြန်မာအမျိုးသားတို့အဖို့ စစ်တပ်ထောင်ရန် မစဉ်းစားနိုင်အောင် ခက်ခဲ နေပေသည်။

ထိုစဉ် ထိုသို့သမိုင်း၏လိုအပ်ချက်ကို ဖြည့်ဆည်းရန်အတွက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် ဘဝကိုစွန့်ပြီး ရဲဘော်သုံးကျိပ်ကို ဦးဆောင်ကာ ဂျပန်ပြည်သွား၍ စစ်ပညာတွေ့သင်ခဲ့သည်။ ထို့နောက် “ထိုင်း” နယ်စပ်ကနေပြီး ခေတ်သစ်ဗမာ့တပ်မတော် စစ်တပ်ကို ထူထောင်ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

ထို့နောက် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းသည် သူထူထောင်ခဲ့သော ဗမာ့တပ်မတော်ကို ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီနှင့် ပူးပေါင်းပြီး ဗမာပြည်ဖက်ဆစ်ဂျပန် တော်လှန်ရေးကြီးကို အောင်မြင်စွာဆင်နွှဲခဲ့သူ ဖြစ်သည်။

ထို့အပြင် ဗိုလ်ချုပ်သည် ဗြိတိသျှတို့ထံမှ လွတ်လပ်ရေးရဖို့ ဆက်ပြီးတိုက်ပွဲဝင်နေစဉ် ဗမာပြည်လွတ်လပ်ရေးတံခါးဝ ရောက်ခါနီးမှ နယ်ချဲ့ ဗြိတိသျှတို့ လက်ချက်ဖြင့် ကျဆုံးကွယ်လွန်သွားရသော အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ကွန်မြူနစ်ပါတီ၊ ကွန်မြူနစ်ဝါဒကိုလည်း ဆန့်ကျင်သူမဟုတ်ပေ။ ဗြိတိသျှတို့က ဗိုလ်ချုပ်ကို လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ရသော အကြောင်းရင်း မှာပင် ဗိုလ်ချုပ်သည် နောင်ကွန်မြူနစ်တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်သည်ဟု ယူဆ၍ လုပ်ကြံရခြင်း ဖြစ်ပေသည်။

ဗိုလ်ချုပ်သည် ကွန်မြူနစ်ဆန့်ကျင်ရေးသမား မဟုတ်ရုံသာမက ၁၉၃၅ ခုနှစ်က ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီကို စတင်တည်ထောင်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးလည်း ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ကြောင့် အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို ပြည်သူအများ၏ ရှေ့မှောက်တွင် ဝေဖန်ရှုတ်ချမှုမပြုသင့်ပေ။ လူဆိုသည်မှာ မည်မျှပင်ကြီးမြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်ပါစေ၊ အမှားအယွင်း ချို့ယွင်းချက်များမှ လုံးဝကင်းစင်သူဆိုသည်မှာ မရှိနိုင်ပေ။ ယခုကျနော်သည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီးအကြောင်းနှင့် ၎င်းနှင့်ဆက်နွှယ်နေသော အကြောင်းအရာအချို့ကို ရေးသားခဲ့ပါသည်။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် နောက်ဆုံးရေးစရာတစ်ခု ကျနော်မှတ်မိနေတာကတော့ - ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတွင် ကျနော်တို့ရန်သူကို ဖိတိုက်နေစဉ်ကာလက ကျနော်အပေါ်လည်း လူထုက ကျေနပ်ကြပြီး၊ ကျနော်နှင့်ပတ်သက်ပြီး သူတို့စိတ်ကြိုက် သတင်းတွေ ထင်ရာမြင်ရာပြောကြ။

လွှင့်ကြသည်။ ၎င်းမှာ - ဟေ့ ဗိုလ်ကျော်ဇောဆိုတာ သာမန်လူမဟုတ်ဘူး။ တန်ခိုးရှိသူဖြစ်တယ်။ ဗိုလ်ကျော်ဇောဟာ တိုင်ကိုကွယ်လိုက်ရင် လူတောင် ပျောက်သွားနိုင်တယ်... စသည်ဖြင့် ပြောဆိုခဲ့ကြပါသည်။

ဤသို့ဖြင့် ဗမာပြည်သူတို့သည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကြီးကို အောင်မြင်စွာဆင်နွှဲခဲ့ကြသည်။

ဂျပန်တို့က ဩဂုတ်လ (၁၀) ရက်တွင် စစ်ပြေငြိမ်းရန်တောင်းဆိုပြီး (၁၄) ရက်တွင်လက်နက်ချသည်။ တရားဝင် လက်နက်ချမှုကို ဂျပန်တွင် ၁၉၄၅ ခုနှစ် စက်တင်ဘာ (၂) ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်ခဲ့သည်။ သို့ဖြင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ကြီး ပြီးသွားခဲ့လေပြီ။

မြန်မာပြည်သူတို့၏ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး တိုက်ပွဲမှာ လအနည်းငယ်အတွင်း ဂျပန်နှစ်သောင်းကျော် ကျဆုံးပြီးနောက် အောင်ပွဲကြီး ရခဲ့ပေသည်။

၎င်းဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေး အောင်ပွဲကြီးသည် ဗမာပြည်သူတို့၏ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအောင်ပွဲအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် ဗမာ့ သမိုင်းဝင် အောင်ပွဲအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် ဗမာ့သမိုင်းဝင်အောင်ပွဲကြီး ဖြစ်ခဲ့ပေတော့သည်။

ကျနော်ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးအတွင်း အဖြစ်အပျက်တချို့ သတိထပ်ရလာသဖြင့် ထပ်ရေးရပါအုံးမည်။

ကျနော်ရန်ကုန်မှာရှိနေစဉ်က ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးအကြောင်း ကျနော်သားသမီးအိမ်သားများကို ပြောပြရာ အပြီးတွင် နိဂုံးချုပ်ချက်တခုကို ရုတ်တရက်မြင်လာပြီး ပြောမိသည်မှာ - တို့ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးကြီး ဒီလောက်မြန်မြန်ပြီးမသွားဘဲ နောက်ထပ် ၄ - ၅ - ၆ လဆက်တိုက်ရရင် ဆိုရှယ်လစ်စတဲ့ အချောင်သမားတွေ ထွက်ပြေးတိမ်းရှောင်ကြမှာမို့ တို့ဗမာပြည်မှာ အချောင်သမားတွေ အတော်နည်းသွားမှာပဲ။ ဗမာပြည်နိုင်ငံရေးလဲ အတော်ကောင်းသွားမှာ - ဟု ပြောမိသည်ကို သတိရလာသဖြင့် ထပ်ရေးလိုက်ရပါ သည်။

ကျနော်ဘာကြောင့် ထိုကဲ့သို့ထင်မြင်ရသနည်း။ အကြောင်းများ ရှိပါသည်။ ထိုအထဲတွင် ကျနော်စွဲလမ်းမှတ်မိနေသော အကြောင်းတခု ရှိပါသည်။

၁၉၄၅ ခုနှစ် ကျနော်တို့၏ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးတိုက်ပွဲအတွင်း တော်လှန်ရေးပြီးခါနီးလောက်တွင် (နောက်ပိုင်း ဆိုရှယ်လစ် ပါတီအကြီးအကဲတဦး ဖြစ်လာပြီး အတော်အသင့်လည်း ရိုးသားကာ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်း ပြောတတ်သည့်) ဗမာ့တပ်မတော် ဗိုလ်ကြီးတဦးက ကျနော်ကြားနိုင်လောက်တဲ့ နေရာက နေပြီး တခြားလူတယောက်ကို ပြောနေတာကတော့ - ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးမှာ ငါတို့ကိုခိုင်းတာတွေ ကြည့်ရှုစဉ်စားပြီးမှ ခိုင်းသင့်ပါတယ်။ ငါတို့ဟာ သူတို့လို ရာနှုန်းပြည့် မျိုးချစ်ကြီးတွေမဟုတ်ဘူးဆိုတာ သူတို့နားလည်ဖို့ ကောင်းပါတယ်ဟု ငြီးတွားပြောဆိုဖူးပါသည်။ ထိုအကြောင်းများ ရှိခဲ့သောကြောင့် ကျနော်အထက်ပါမှတ်ချက်ကို ချမိခြင်းဖြစ်ပါသည်။

နောက် ကျနော်မှတ်မိနေတာတခုလည်း ရှိပါသေးသည်။ ၎င်းမှာ ဖက်ဆစ်ဂျပန်တော်လှန်ရေးကို ဗိုလ်ချုပ်သတ်မှတ်သော ဧပြီလ (၂) ရက်နေ့မှ ကျနော်တို့တိုင်း (၄) အခက်အခဲကြောင့် မတ်လ (၂၇) ရက်နေ့ကို တော်လှန်ရေးနေ့အဖြစ် ကျနော်က ရွှေ့ပြောင်းစီစဉ်ရသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်ကကျနော့်အပေါ် အပြစ်တင်မည်လားဟု စိုးရိမ်နေမိပါသည်။ သို့ရာတွင် ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး ပြီးကာစ ရန်ကုန်မြို့တွင် ဗိုလ်ချုပ်နှင့်ကျနော်တွေ့သောအခါ ဗိုလ်ချုပ်က “တော်လှန်ရေးရက်ဟာ အားလုံးဟန်ကျကြပြီး အားလုံးအံ့ကိုက် ဖြစ်သွားတာပဲ” ဟုပြောပါသည်။ “အံ့ကိုက်ဖြစ်သွားတာပဲ” ဆိုသည့်စကားကို ကျနော် ယခုထိ ကြားယောင်နေပါသည်။ ကျနော့်မှာ ထိုစကား ဗိုလ်ချုပ်ထံမှကြားရသဖြင့် အလွန်ဝမ်းသာသွားပါသည်။ ထိုအဖြစ်ကို ကျနော်ယခုအထိ မှတ်မိနေပါသည်။

အထက်ပါအကြောင်းအရာတို့မှာ ၁၉၄၅ ခုနှစ် ဗမာပြည် ဖက်ဆစ်ဂျပန်ဆန့်ကျင်ရေး တော်လှန်ရေးကြီးတွင် အဓိကအားဖြင့် ကျနော်ပါဝင် လှုပ်ရှားခဲ့ပုံတို့ကို ကျနော်မှတ်မိသတိရသလောက် ပြန်လည်ရေးသားချက်များ ဖြစ်ပါသည်။

ဒုတိယပိုင်းပြီး။